

KAMIITHARI ÑAANTSI JOSANKINATAKIRI MATEO

Ichariniyitari Jesucristo

(Lc. 3.23-38)

¹ Jiroka iwairopaini ikaatzi ichariniyitari Jesucristo. Tima iriitaki icharini David-ni, ipoña ijatzi Abraham-ni.

² Ikanta pairani Abraham-ni, itzimaki itomi jiiitakiri Isaac. Ikanta Isaac tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Jacob. Ikanta Jacob tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Judá. Tii apaani ikanta itomi Jacob, oiyiki itomipaini.

³ Ikanta Judá jowaiyantakaakiro Tamar, jiiitakiri Fares, iriima pashini jiiitakiri Zara. Ikanta Fares tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Esrom. Ikanta Esrom tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Aram.

⁴ Ikanta Aram tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Aminadab. Ikanta Aminadab tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Naasón. Ikanta Naasón tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Salmón.

⁵ Ikanta Salmón jowaiyantakaakiro Rahab, jiiitakiri Booz. Ikanta Booz jowaiyantakaakiro Rut, jiiitakiri Obed. Ikanta Obed tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Isaí.

⁶ Ikanta Isaí tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri David. Iriitaki pinkatharitaintsiri. Ikanta pinkathari David jowaiyantakaakiro iina Urías, jiiitakiri Salomón.

⁷ Ikanta Salomón tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Roboam. Ikanta Roboam tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Abías. Ikanta Abías tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Asa.

⁸ Ikanta Asa tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Josafat. Ikanta Josafat tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Joram. Ikanta Joram tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Uzías.

⁹ Ikanta Uzías tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Jotam. Ikanta Jotam tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Acaz. Ikanta Acaz tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Ezequías.

¹⁰ Ikanta Ezequías tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Manasés. Ikanta Manasés tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Amón. Ikanta Amón tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Josías.

¹¹ Ikanta Josías tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Jeconías. Irojatzí itzimantanakari iririntzipaini iijatzí. Aripaiti ipokaiyakini owayiriiti poñaachari Babilonia, jaakiri maawoni inampiki.

¹² Okanta ipiyaiyaani jaantaitakariri maawoni Babilonia-ki. Tzimai itomi Jeconías irirori, jiiitakiri Salatiel. Ikanta Salatiel tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Zorobabel.

¹³ Ikanta Zorobabel tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Abiud. Ikanta Abiud tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Eliaquim. Ikanta Eliaquim tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Azor.

¹⁴ Ikanta Azor tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Sadoc. Ikanta Sadoc tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Aquim. Ikanta Aquim tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Eliud.

¹⁵ Ikanta Eliud tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri

Eleazar. Ikanta Eleazar tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Matán. Ikanta Matán tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri Jacob.

¹⁶ Ikanta Jacob tzimanaki itomi irirori, jiiitakiri José. Iriitaki oiminthoritakari María. Jiroka María iro owaiyantakiriri Jesús, irijatzi jiiitakiri Cristo.

¹⁷ Jirika ikaatzi icharinintayitakari. Jitanakawo itzimanaki Abraham-ni irojatzi itzimantakari David-ni, ikaataiyini 14. Ipoñaanaa David-ni irojatzi jaantaitakariri Babilonia-ki, ikaataiyini 14. Ipiyaiyaani jaantaitakariri Babilonia-ki, irojatzi itzimantakari Cristo, ikaataiyini 14 iijatzi.

Itzimantakari Jesucristo

(Lc. 2.1-7)

¹⁸ Jiroka okanta itzimantakari pairani Jesucristo. Ikanta José, tzimatsi iinathori oita María. Ikajyaakawo iinatyaawo. Tiimaita iñiuro intsi-pawaityaawo. Iro kantacha María motzitaki, ikantakaakawo Tasorintsinkantsi.

¹⁹ Ikanta José, tampatzikashiri jinaki irirori, ikowaki jowajyaantiromi imananiikiini, tii ikowi jowaaripirotiro inkimakoitiro itzimashiwaitaka iintsiti.

²⁰ Ikanta ikinkishiriwaita José tsiniripaiti, jomishimpiyaakiri imaninkariti Pawa imayinikiini, ikantakiri: “José, icharini David-ni. ¿Litama pikinkishiritantari powajyaantiro María? Payiro, tima Tasorintsinkantsi kantakaawori omotzitantakari.

²¹ Aririka intzimaki iintsi, piitiri JESÚS. Iriitaki owawijaakotairini iyyininkapaini ikaaripiroshiri-waiwitaka”.

²² Ari okanta imonkaatantakari maawoni josankinatakiri pairani Kamantantaniri, ikantaki:

²³ Ari owaiyantaki tsinani kaari ñiirini shirampari, intzimi otomi,

Jiitaitiri Emanuel, akantziri añaaniki aaka: “Itsi-patai Pawa”.

²⁴ Ikanta ikakitanai José, jimatakiro okaatzi jinintakaakiriri Pawa, jiiinantakawo.

²⁵ Tii jimaantzimaitawo irojatzii itzimantakari itanakawori otomi. Jiitaitakiri JESÚS.

2

Ipokaki yotaniri iñiiri Jesús

¹ Itzimaki Jesús nampitsiki Belén saikatsiri janta Judea-ki. Tima itzimantakari Jesús, iri pinkathari-wintantatsiri Herodes. Ari jariitakari nampitsiki Jerusalén yotzinkariiti ikinapaakiro ishítówapi-intzi ooryaatsiri.

² Josampitapaakiri: “¿Tsika isaikika iwinkathariti Judá-mirinkaiti owakiraa tzimatsiri? Janta nonampiki nopoñaanaka, noñaakiri impokiro niyotantakari tzimaki. Iro nopokantaiyarini nompinkathatiri”.

³ Ikanta ikimawaki pinkathari Herodes, antawo ikinkishiryaanaka, ari ikimitakari iijatzii maawoni Jerusalén-jatzii.

⁴ Ipoña ikaimakaantakiri Herodes maawoni ijiwari Ompiratasorintsitaari, iijatzii maawoni Yotzinkari, josampitakiri: “¿Tsika intzimika Cristo?”

⁵ Ikantaiyanakini irirori: “Intzimi janta nampitsiki Belén saikatsiri Judea-ki, tima ari okantzi josankinari Kamantantaniri, ikantaki:

⁶ Ari osaikiri nampitsi Belén janta Judea-ki, tikaatsi thainkironi.

Ari impoñiiaari pinkatharipirori janta. Iriitaki jiwatairini Israel-mirinkaiti ikaatzi nashitaari naaka”.

⁷ Ipoña Herodes, ikaimakaantakiri pokayitaintsiri jiñiiri owakiraa tzimatsiri, josampitakiri: “¿Tsikapaiti piñaakiri impokiro piyotantakari tzimaki pinkathari?”

⁸ Ikamantakiri maawoni. Ipoña ikantanakiri irirori: “Kamiitha, pimatiro piyaati Belén-ki, paminiri tsika isaikajaantzi iintsi. Aririka piñaakiri, iijatzi pinkinapai jaka, pinkamantapaina. Niyaatiita iijatzi naaka, nompinkathatakitiri”.

⁹ Irojatzji jawijantanakari. Iijatzi jiñaanairi impokiro jiñaakiri chapinki. Jiñaashitakari jaatzinkapaaki, iro jiyotantapaakawori pankotsi isaiki iintsi.

¹⁰ Ikanta jiñaakiri, kimoshiri ikantaiyapaakani.

¹¹ Ariitaiyapaakani pankotsiki, jiñaapaakiri iintsi iijatzi inaanati María. Jotzirowashitapaakari, ipinkathatapaakiri. Jashitaryaakotapaakiri jamakiniriri, ipapaakiri oro, ipakiri kasankayitatsiri, ipakiri iijatzi kasankaari kipijyaari. Ojyiki owinawo jirokapaini.

¹² Ikanta jimagaiyapaakini, jomishimpiyaakiri Pawa, ikantziri: “Iiro pipiyashitari Herodes. Pinkinanai pashiniki aatsi piyaatantaiyaari pipankoki”.

Jowamagaitaki iintsi

¹³ Aritaki piyaiyaani yotzinkariiti. Japiitairo imaninkariti Pawa jiñaanatziri José imishinikiini, ikantziri: “José, pishiyakairi iintsi iijatzi inaanati, piyaati nampitsiki Egipto. Ari pisaikiri janta iro-jatzi nonkantantaimiri: ‘Pimpiyai’. Aatsikitaki Herodes intsitokiri iintsi”.

¹⁴ Ikanta ikakitanaki José, ikamantakiro María, tsiniripaiti ishiyaka Egipto-ki, jaanakiri iintsi.

¹⁵ Ari isaikakiri janta, irojatzi ikamantaari Herodes. Ari okanta imonkaatantakari josanki-natakiri kitziroini Kamantantaniri, ikantaki:

Isaikawitaka notomi nampitsiki Egipto,
nokaimairi impiyaita iijatzi.

¹⁶ Ikanta Herodes, yotaki jamatawitakiri yotzinkariiti, tii ipiyashitaari. Otyaanakari imashirinka. Jotyaantaki jowayiriti, ikantakiri: “Piyaati janta Belén-ki, papirotiri powamairi iintsipaini, pinthonkiri owakiraa tzimatsiri, iijatzi tzimakotaintsiri apiti josarintsiti”. Tima ari ikamantakiri chapinki yotzinkariiti jiñaantakariri impokiro.

¹⁷ Irootaki iñaanitakari kitziroini Kamantantaniri iitachari Jeremías, ikantaki:

¹⁸ Okaimapirotatzi Ramá-jato iragaiyani.

Ojyininkathori Raquel inatzi irakotakariri iintsi-tipaini.

Iro owashiriniintantakari jowamaitsiitakiro maa-

woni oryaaniiti.*

¹⁹ Okanta osamanitaki, kamai Herodes, irojatzi isaikaki José nampitsiki Egipto. Ari iñaanatairi imaninkariti Pawa imishinikiini,

²⁰ ikantairi: “José, kantatsi piyaatai pinampiki, paanairi piintsiti pintsipataanairo inaanati. Tima kamaki kowawitachari intsitokirimi”.

²¹ Ari ikantaka José, ipiyaawo inampiki Israel.

²² Iro jariiwitaa José inampiki, ikantaitawairi: “Iri pinkatharitaatsiri Arquelao Judea-ki. Ipoy-aataari iwaapati Herodes”. Ari ikinkishiritanaka José, iiro ikinanai janta. Ari japiitaitziri ikantaitziri imishinikiini: “Paamaiyaari Arquelao”. Irootaki ikinantanakari José Galilea-ki.

²³ Ikanta jiyaataki, isaiki nampitsiki Nazaret. Ari okanta imonkaatantakari josankinatakiri pairani Kamantantaniri, ikantaki: Nazaret-jatzi jiiitairi.

3

*Ikamantantakiri Juan owiinkaatananiri
(Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)*

¹ Okanta pairani janta Judea-ki, ipokaki Juan owiinkaatananiri, ikamantantzi otzishimashiki.

² Ikantantapaaki: “Powajyaantairo pikaaripiroshiriwaitaki, tima irootaintsi impinkathariwintanti Inkitijatzi”.

* **2:18** Jiroka Raquel irootaki iinani Jacob, iro jinintapirotani. Irooma Ramá nampitsi inatzi, saikatsiri iipatsitiki Israel-mirinkaiti. Iro ikinkithatakotzi Mateo okaatzi josankinatakiri pairani Kamantantaniri iitachari Jeremías, ikinkithatakotziro Raquel iijatzi Ramá-jatoiti oñaashitaiyawoni, tima athataatziro tsinaniiti Jerusalén-jatoiti oñaashitaiyani irooriiti jowamaitsiitakiro owaiyaniiti.

³ Irootaki iñaanitakari pairani Kamantantaniri iitachari Isaías, ikantaki:

Ikaimakaimatapaaki otzishimashiki, ikantantaitzi:

Powamiithatainiri Pinkathari tsika inkinapaaki. Pinkimitakaantiro jotampatzikaitziro aatsi.

⁴ Iithaaritakari pairani Juan, jontyagaitziro iwitzi camello, jowathakitakari mishinantsimashi. Jañaantari jowayitari kintori, imiritari iyaaki pitsi.

⁵ Ojyiki pokashitakiriri pairani Juan, Jerusalén-jatzi, Judea-jatzi, ipokashitakiri iijatzi nampiyitawori antawaaki jiña Jordán.

⁶ Ikinkithatakotapaakiro ikaaripiroshiriwaitaki, iro jowiinkaantakariri jiña Jordán.

⁷ Ari ipokaiyawitakani Fariseo-paini, iijatzi Saduceo-paini, ikowi jowiinkaatyaaami. Ikisawakiri Juan, ikantakiri: “Tii pikamiithashiritaiyini iiroka, pikimitashitakari maanki. ¿Piñaajaantzi iiro jowasankitaitzimi?

⁸ Imapirorika powajyaantairo tsika pikantawita pairani, pinkamiithashiritai, pinkimityaawo pankirintsi kithokitatsiri.

⁹ Iiro pikantashiriwaitzi: ‘Aña naaka icharini Abraham-ni, tii okowapirota nowajyaantairo nokaaripiroshiriwaitzi’. Pinkimi nonkanti: ‘Tiro pikantakaapirowaita piñaajaanti iiroka ikowapirotani Pawa, aña kantatsi jatziritakairo mapi, iro impoyaataimini incharinitaiyaari Abraham-ni’.

¹⁰ Iirorika pikimitawo pankirintsi kithokitatsiri, ichikakaitawo chacha pankirintsiponkitziki kaari kithokitatsini, ompoña jagaitiro intagaitiro.

11 Aririka jowajyaantanairo atziri ikaaripiroshiriwita, ari nowiinkaatanatyaari jiñaa. Iro kantzimaitacha, aatsikitaki matzirori ipinkatharitzì, nopinkathatsitakari naaka, tii onkantaajaiti inkimitakaantina jompiratani naantyaanariri i-zapato-ti. Iriitaki kimitakaantironi jowiinkaatanatyimiri Tasorintsinkantsi, iijatzì paampari.*

12 Tima aririka oyiipatiro awankiri, otikak-itziro. Atayiro opintakiiriki. Iro aaki okithoki, otikitakiro kamiitha, owakoyitakiro. Ari inkimtaiyaari iijatzì pokaintsiri, jinashiyitaiyaari atziri, inishironkayitairi inkaati kimsantanairini, iri-ima kaari owajyaantironi ikaaripiroshiritaki, in-taantaiyaari paampari kaari tsiwakanitatsini”.

Jowiinkaata Jesús

(Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)

13 Ipoña ipokaki Jesús antawaaki jiñaa Jordán, ipoñaakawo Galilea-ki. Ipokashitakiri Juan jowiinkaatiri.

14 Tii ikowawita Juan jowiinkaatirimi Jesús, ikantawakiri: “¿litama pipokashitantanari naaka nowiinkaatimi? Aña iiroka owiinkaatinanimi naaka”.

15 Jakanaki Jesús: “Nokowapirotatzì powiinkaatina. Irootaki ikowakaakinari

* **3:11** Ikantakotziri Juan jaka: “Owanaa nopinkathatakiri naaka”. Ikantatzì: “Tii okantzì nayiniri i-zapato-ti”. Tima pairani iro jantapiintziri ompirataari jayiniri i-zapato-ti ompiratariri. Iro jojyakaawintziri jaka Juan: “Tima imapirotya Jesús janaakotantzi irirori, tikaatsi kimityaarini, tii onkantaajaiti inkimitakaantina naaka jompiratani”.

Pawa”. Kowanaki Juan, ikantziri: “Aritaki nowiinkaatakimi”.

¹⁶ Jaanakiri, jowiinkaatakiri. Iro intonkaanaimi Jesús, kimiwaitaka ashitaryaanakityaami inkiti, iñaatziiri ipokashitakiri Tasorintsinkantsi ikina-paaki inkitiki ikimitapaakari shiro.

¹⁷ Ikimaitatzi inkitiki ikantaitanaki: “Notomi jinatzi jirika nitakopirotari, oiyiki nokimoshiri-wintakiri”.

4

Inkaaripirotakaitirimi Jesús

(Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13)

¹ Ikantakaanakari Jesús Tasorintsinkantsi, jatanaki otzishimashiki, ari ikowawitakari kamaari inkaaripiroshiritakairimi.

² Oiyiki kitiijyiri isaikaki, itzitakawo owana-wontsi, owamaimatakiri itajyi. Okaatzi 40 kiti-ijyiri isaikawaitaki.

³ Ikanta kamaari, ipokashitakiri Jesús inkaaripiroshiritakairimi. Ikantapaakiri: “Imapirotatyaarika Itomintzimi Pawa, pimpiyiro tanta jiroka mapi, poyaawo”.

⁴ Jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Tzimatsi os-ankinarintsi kantatsiri: Tii apa onkowapirotya tanta oyaawo, aña iro kowapirotacha ankimisantairo maawoni ikantairi Pawa”.

⁵ Ipoña kamaari jaanakiri nampitsiki tasorintsi-tatsiri, isaikakaapaakiri jinoki otawantoki tasor-intsipanko.*

* **4:5** Iro jiiitaitzi Jerusalén nampitsi tasorintsitatsiri.

⁶ Ikantapairi: “Imapirorika Itomintzimi Pawa, pimitai isaawikinta. Pinkinkishiritiro josankinaitakiri pairani okantzi:

Jotyaantimiri Pawa imaninkariti aamaakowintimini.

Iri thomaawakimini iiro pontajantapaaka mapikiki”.

⁷ Jakanakiri Jesús, ikantzi: “Okantzi iijatzí josankinaitakiri pairani:

Tii okamiithatzí piñaantashiwaityaari Piwinkathariti Pawa”.

⁸ Japiiwitakari kamaari jaanairi Jesús tonkaariki otzishi. Jaminakaakiri maawoni nampitsi ipinkatharitzí atziriiti, tima kamiitha okanta owaniinkataka.

⁹ Ikantziri: “Piñaakiro okaatzí tzimatsiri. Aririka potzirowashitakina pimpinkathatina, ari nompakimiro maawoni”.

¹⁰ Jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Piyaatawiiti intaina. Satanás pinatzí iiroka. Tima josankinaitakiri pairani, kantatsiri:

Ampinkathatairi Awinkathariti, iri ankimisanti apaniroini”.

¹¹ Ari jintainaryaawitapainta kamaari. Pokaiyapaakini imaninkariti Pawa, jimitakotapaakiri Jesús.

Jitanakari jantziri Jesús

(Mr. 1.14-20; Lc. 4.14-15; 5.1-11; 6.17-19)

¹² Ikanta Jesús ikimakotakiri Juan jomontyaitakiri. Iro ipiyantanaari irirori janta Galilea-ki.

¹³ Tii isaikapai Nazaret-ki, ikinanai nampitsiki Capernaum, ari isaikapairi. Tima

inkaarithapiyaaki osaiki Capernaum, tsika inampiwitawo Zabulón-mirinkaiti iijatzi Neftalí-mirinkaiti.

¹⁴ Ari okanta imonkaatantakari okaatzi ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri Isaías, ikantaki:

¹⁵ Osaiki inampitsiti Zabulón-mirinkaiti iijatzi Neftalí-mirinkaiti janta inkaarithapiyaaki, Intatsikirona antawaaki jiña Jordán, Saikatsiri Galilea-ki, tsika ipiyotapaa atziri kaari ayyininkata.

¹⁶ Kimitakawori isaikaatyimi otsinirikitzi, iriitaki ñaayitairini ootamintotsi.

Otsimankakowitakari jaamparyaa ashitawori sarinkawini.

Kimiwaitaa isaikaatyimi okitiijyiinkatzi.

¹⁷ Ari jitanakawo Jesús ikamantapaakiri atziripaini, ikantapaakiri: “Powajyaantairo pikaaripiroshiriwaitzi, pinkathariwintantai Inkitijatzi”.

¹⁸ Ipoña ishiritapiyaatanakawo inkaari saikatsiri Galilea, irojatzi iñaantapaariri Simón, jiiitaitziri iijatzi Pedro, itsipatari iririntzi jiita Andrés, ishiryaaatayini. Tima shiryaaatzinkari jinatzi.

¹⁹ Ikantapaakiri: “Poyaatina, onkimiwaityaawo iriimi atziri noshiryaaatakagaimi”.

²⁰ Ari joyaatanakiri, jookanakiro ishiryaaaminto.

²¹ Iro jawijanakityiimi, iñaapaatziiri Jacobo, itsipatakari iririntzi Juan, isaikaiyini ipitoki ishikiro ishiryaaaminto itsipatakari iwaapati iitachari Zebedeo. Jomiyaanakiri iijatzi irirori,

22 irojatzi jookanakiri iwaapati ipitoki, joyaatanakiri Jesús.

23 Ari okantaka, ithonkakiro janiitakiro Jesús Galilea, jiyotaantaki maawoni nampitsi tsika japatotapiintaita, ikamantantakiro Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotzirori impinkathariwintantai Pawa. Joshinchaayitaki oyyiki mantsiyayitatsiri nampitsiki.

24 Ikimakoitanakiri Jesús intaina. Ikimaki ijatzi Siria-jatzi, jamayitapaakiniri mantsiyayitatsiri iyyininka, joshinchiiniri. Jamakiniri aayitziri kantashiwaitachari mantsiyarintsi, katsiwaitatsiri, kamimawaitatsiri, kisopookiwaitatsiri. Jamakiri ijatzi piyarishiriyitatsiri. Ari ithonkiri joshinchaawakiri Jesús.

25 Joyaataiyakirini oyyiki Galilea-jatzi, Decápolis-jatzi, Jerusalén-jatzi, Judea-jatzi, poñaayitanainchari ijatzi intatsikirona antawaaki jiña Jordán.

5

Ikinkithatzi Jesús tonkaariki, ikantakota kimoshiritaatsini
(Lc. 6.20-23)

1 Ikanta jiñaakiri Jesús oyyiki apatowintakariri, tonkaanaki otzishiki, ari isaikapaaki. Pokaiyapaakini jiyotaani, ipiyowintapaakari.

2 Ari jiyotaayitakiri, ikantziri:

3 “Kimoshiri inkantaiya iintashiriri, iriitaki ñagaironi impinkathariwintantai Inkitijatzi.

4 Kimoshiri inkantaiya iraaniintawaitachari, iriitaki joimoshirinkaitairi.

5 Kimoshiri inkantaiya tsinampashiriri, iriitaki saikaatsini kamiitha kipatsiki ikowakaitakiriri.

6 Kimoshiri inkantaiya kowironi inkamithashiriti, aritaki iñiuro ikowiri.

7 Kimoshiri inkantaiya nishironkashiritantani, ari inishironkaitairi iijatzi irirori.

8 Kimoshiri inkantaiya kitishiriri, iriitaki ñagairini Pawa.

9 Kimoshiri inkantaiya ookakaantzirori kisaantsi, iriitaki intomitaiyaari Pawa.

10 Kimoshiri inkantaiya inkimaatsitakaityaari ikamiithashiritzi, iriitaki ñagaironi impinkathariwintantai Inkitijatzi.

11 Kimoshiri pinkantaiya imanintawaitaitimi, inkimaatsitakaitimi, inthiiyakoitimi okantakaantziro pikimisantaana.

12 Thaaminta pinkantanatya, tima Pawa pinataimini inkitiki. Pinkinkishiritakotiro jiroka, ari ikimitaitakiri pairani itayitakawori Kamantantaniri”.

Kimitawori tziwi

13 “Pikimitakawo iirokaiti tziwi. Aririka intsipataitiro tziwi tsika oitya, iiro opantanaawo inkatyokantaityaawo. Ontzimatyii imanintaitiro, jookaitakiro isaawiki jaatzikawaitaitiro”.

Kimitariri ootamintotsi

14 “Aririka osaiki nampitsi tonkaariki, okoñaatzi maawoni aririka ootya tsiniripaiti, tii imana nampitsi. Kitiiyyiinkatakotantaniri pinanaatzi iiroka iijatzi, iirokataka yotaanairini maawoni atziri, iiro pimanimotoziri okaatzi piyotanairi.

15 Ari okimitari iijatzi, aririka owaampatiri ootamintotsi, tii ashitakotziri kantzirinaki. Owakotziri jinoki inkitijiyakotiri maawoni saikatsiri pankotsiki.

16 Ari pinkimitanaiyaari iijatzi iiroka, pisaikayitanai kamiitha iñaantimiri pijyininka okamiithatzi maawoni pantanairi. Iro impinkathatantaiyaariri irirori Ashitairi Inkitijatzi”.

Ikinkithatakotziro Jesús Ikantakaantaitani

17 “Iiro pikinkishiritashita iro nopokantari nowajyaantakaimiro pikimisantziro Ikan-takaantaitani, iiro nowajyaantakaimiro iijatzi ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri. Aña iro nopokantari nimonkaatiro okaatzi ikinkithatakoitakiri pairani.

18 Imapiro onthonkaiya paata kipatsi iijatzi inkiti, iiro othonkimaita Ikantakaantaitani, iro-jatzi imonkaatantatyaari maawoni.

19 Iirorika pikimisantziro Ikantakaantaitani, iirorika piyotayitairi pijyininka inkimisantairo, iiro pinintagaawo impinkathariwintantai Inkitijatzi. Iriima matakirori ikimisantairo, jiyotaantairo iijatzi, iriitaki ñaapirotaachani inkitiki.

20 ¿Piñaajaantzima kamiithashiri ikantayita Yotzinkari iijatzi Fariseo? Aña tii. Tii jimonkaay-itziro tyaaryoopiroini jinintakaawitariri Pawa. Iirorika panaakotairi iiroka pinkamiithashiritai, iiro piñiuro impinkathariwintantai Inkitijatzi”.

Ikinkithatakotziro Jesús kisaantsi

(Lc. 12.57-59)

21 “Piyotayironi iiroka ikantaitakiriri pairani itakaantawori:
Iiro pitsitokantzi. Aririka pitsitokantaki,
jowasankitaitimi iiroka.

²² Jiroka nokantzi naaka: Iiro pikishiri pijyininka, jowasankitaitzimikari. Iiro pikantawaitziri iijatzi: ‘Tikaatsi piyomachiiti iiroka’. Ari jowasankitaitakimi pinkatharintsiki. Tii okamiithatzi iijatzi pinkisaniintawaitiri pijyininka piitamasontziwaitiri, patsipitawokari pintagaiya sarinkawiniki.

²³ Tima paapiintzi pipira tasorintsipankoki, pintaayiniri Pawa, aririka pinkinkishiritapaakiro tzi-matsi ikisantzimiri pijyininka,

²⁴ pookanakiri pipira, piyaatashitiri kisakimiri. Pinkantairi: ‘Ayyininká, thami aapatziyawakaiya’. Aririka paapatziyawakaiya kamiitha, pimpiyai tasorintsipankoki, pintaapainiri Pawa pipira.

²⁵ Aririka intzimi kijyimini, impoña jaanakimi pinkatharintsiki, pinthaawakoti iiroka aatsiki, pinkantairi: ‘Iiro pikisawaita, thami aapatziyawakaiya’. Tima aririka jariitakaakimi pinkatharintsiki, inkantaitakiri jimpiratani: ‘Paanakiri jirika’. Ari jagaitanakimi jomontyagaitimi.

²⁶ Iirorika pipinatashitari piriwitani, iiro piñagairo joimishitowakaantaimi. Imapiro”.

Ikinkithatakotziro Jesús mayimpiritaantsi

²⁷ Piyotaiyironi iiroka ikantaitakiri pairani, ikantaitzi:

Iiro pimayimpiritzi.

²⁸ Jiroka nokantzi naaka: Pinkowashiritirorika piñihiro tsinani, matakimi, pimayimpirishiritakiro.

²⁹ Pinkimi nojyakaawintimiro: Iroorika pokipiro pantanta kaaripirori, powajyaantairo, pinkimitakaantiro pinkithoryaatiyiro, pookiro. Tima tii pikowi atsipitakagaimiro poki sarinkawini, iro kamiithatatsi pisaikapitonaakitai.

³⁰ Iroorika pakopiro pantanta kaaripirori, powajyaantairo, pinkimitakaantiro pinthatzinkatiyiro, pookiro. Tima tii pikowiro atsipitakagaimiro pako sarinkawini, iro kamiithatatsi pisaikaponthokitai.

Ikinkithatakotziro Jesús ookawakaantsi

³¹ “Ikantaitaki iijatzi pairani:

Aririka jookawakaitya, ontzimatyii impaitiri osankinarintsi jookawakaantyaari.

³² Jiroka nonkanti naaka: Kaaripiroshiriri jinatzi ookashiwaitawori itsipatari. Tima aririka aawitaiya pashini oimi, omayimpiriwintakiri itawitari oimintari. Ari ikimitakari iijatzi agaironi, mayimpiritaki irirori. Tiimaita okaaripirowita jookiromi atziri itsipatari, aririka iñiuro omayimpiritzimowaitiri”.

Ikinkithatakotziri Jesús pairyaashiwaitariri Pawa

³³ “Piyotaiyironi iijatzi ikantaitakiriri pairani itakaantawori:

Iiro pipairyaashiwaitari Pawa.

Apa pinkanti: ‘Jowasankitaina Nowinkathariti iirorika nimatziro nokantziri’. Aririka pinkantaki, ontzimatyii pimonkaatiro.

³⁴ Jiroka nokantzi naaka: Tii okantzi pimpairyaashiwaityaari Pawa, pimatantyaawori

pikantayitziri. Iiro pipairyaashiwaitawo inkiti, tima ari isaikiri Pawa janta.

³⁵ Iiro pipairyaashiwaitawo kipatsi, tima irojatzi jashitari Pawa, ari jowachintitapiinta. Iiro pipairyaashiwaitawo Jerusalén, tima ari ipinkathariwintantzi Pinkatharipirori.

³⁶ Iiro pipairyaashiwaitawo piito, pinkanti: ‘Iirorika nimonkaatziro nokantziri, inthatzinkaitinawo noito’. Tiira iiroka matironi pijyookakairo pipai, pinkisaashitakagairo iijatzi.

³⁷ Iiro pamatawitantzi. Imapirorika pantiro pikantziri, ari pinkanti: ‘Jii, nimatiro’. Iirorika pantziro, pinkanti: ‘Iiro nimatziro’. Tim a tii okamiithatzi pojyityiio piñaani”.

*Ikinkithatakotziro Jesús inishironkaintziri
kisaniiintantatsiri
(Lc. 6.27-36)*

³⁸ “Piyotaiyironi ikantaitakiri pairani:
Aririka pinkithoryiitiri irooki pashini atziri,
okamiithatzi impiyakowintaityaari,
inkithoryiitaitimiro poki iiroka.

Aririka pintsinkiryaaakotiri pashini atziri,
okamiithatzi impiyakowintaityaari
intsinkiryaaakoitimi iijatzi iiroka.

³⁹ Jiroka nokantzi naaka: Tii okamiithatzi pimpiy-
atyaari kisaniiintzimiri. Aririka impajapootimi
kajyitaniki, pishinitiniri iijatzi pashinipooki im-
pajatimi.

⁴⁰ Aririka inkowaiti jaapithaitimiro piithaari,
pishinitiniri jaanakiro iijatzi pipiwiryaaakotapiin-
tari.

⁴¹ Aririka jompirataitimi paanakiro ajyaa-
gawontsi pookiro niyanki aatsi, paanakiro

ajyaagawontsi panaakairo ikantaitakimi tsika pookiro.

⁴² Aririka inkantaitimi: ‘Pimpinawo’, kamiithatatsi pimpiri. Aririka inkantaitimi iijatzi: ‘Pimpawakinawo, ari noipiyaimi’, okamiithatzi pimpiri iiro pithañapithatari.

⁴³ Piyotaiyironi iiroka ikantaitakiri pairani: Pinishironkatiri pijyininkapirori. Iriima atziri kijyimiri, pinkijyiri irirori.

⁴⁴ Jiroka nokantzi naaka: ‘Pitakotyaari kisay-itzimiri. Pamanakotyaari inishironkatantyaariri Pawa irirori. Iiro pipiyatari kisaniintzimiri, paapatziyaari’.

⁴⁵ Irootaki ikowakaitakiriri itomitaari Ashitairi Inkitijatzi. Witsikakiriri ooryaatsiri, oorintakotziriri maawoni atziri: kamiithashiriri, iijatzi kaaripiroshiriri. Iriitaki witsikakirori iijatzi inkani, jowaryiiniri maawoni atziri: kamiithashiriri, iijatzi kaaripiroshiriri.

⁴⁶ Pitakotashitaririka ikaatzi itakotzimiri iiroka, ¿piñaaajaantzi ari impinataimi Pawa? Aña iiro, iro jimatapiintakiri kaaripiroshiriri kowakotziriri ijyininka kiriiki.

⁴⁷ Pitakotyaaririka pijyininka, ¿aminaashiwaitaka? Tima iro jimatapiintakiri iijatzi kaari pijyininkata irirori.

⁴⁸ Kamiithashiri pinkantanaiya iiroka, pinkimitakotyaari Ashitairi Pawa, imapiro ikamiithashiripirotaki irirori”.

6

Ikinkithatakotziri Jesús pashitantachari

¹ “Powajyaantairo powapiyimoyitari atziriiiti pinkamiithashiritimi. Iinirorika piyaatayi pan-tiro, tikaatsi impinataimiri Ashitairi Inkitijatzi.

² Aririka pimpashitantya, tii okamiithatzi pinkantanti: ‘Nopashitantaka naaka’. Irootaki jamiyitari thiiyinkari, ikowi irirori impinkathaitiri. Intzimakirika pinkathatakirini jaka, iro iñaamachiiti irirori impinkathawintaitiri.

³ Aririka pimitakotiri iiroka ashironkainkari, iiro pikamantziri pitsipaminthari,*

⁴ manaantsiini onkantakotya pipashitantakari. Jiyotaki Pawa irirori, iriitaki pinataimini”.

*Ikinkithatakotziro Jesús amanamanaantaansi
(Lc. 11.2-4)*

⁵ “Aririka pamanamanaatyaari Pawa, tii opantawo pinkimitakotyaari kantakaapirowait-achari. Ikatziyapiinta irirori japatotapiintaita, ikatziya iijatzi niyankiniki nampitsi, iñaantyaariri iyyininka. Iro iñaamachiiti irirori impinkathawintaitiri. Imapiro.

⁶ Irooma iiroka, aririka pamanamanaatya, pashitakotya pipankoki pinkowakotiri Ashitairi tsipatakimiri. Iri ñiimiri apaniroini, ari inishironkatakimi, iriitaki iijatzi pinataimini.

⁷ Tima aririka pamanamanaatya, tii opantawo papiipiintiro okaatzi pikantakiri. Iro jamiyitari kaari ayyininkata aaka. Iñaajaantzi japiipiintziro ikantakiri ari inkimakiri Pawa.

* **6:3** Pinkimitakaantiro tii iyotzimi pampati tsika oita antakiri pakopirori.

⁸ Paamaakowintya pikimitakotarikari iiroka. Tikiraamintha pinkowakotiri Ashitairi kowityi-imotzimiri, jiyotsitakawo maawoni irirori.

⁹ Jiroka pinkanti pamanamanaatapiintya iiroka:

Ashitanaŕi, nampitawori inkitiki,
Tasorintsi pinatzi iiroka.

¹⁰ Pimpinkathariwintaina naaka.

Pantakainawo jaka kipatsiki okaatzi pinintakaanari iiroka,

Pinkimitakainari inkitiwiri, pantakairi irirori maawoni pinintakairiri.

¹¹ Pimpapiintinawo kowityiimotanari noyaari.

¹² Pimpiyakotainawo nokaaripiroshiriwaitaki, Tima nimatakiro naaka, nopiyakotairi ikaatzi owaaripiroshiritakinari.

¹³ Iiro pishinitana iñaantaityaana, inkowaiti jantakaitinawo kaaripirori.

Ari pinkantaityaani pimpinkathariwintanti.
Ari pinkantaityaani ontzimimotimi pishintsinka, iijatzi powaniinkawo. Ari onkantyaari.

¹⁴ Tima aririka pimpiyakotairi atziri kijyimiri, ari impiyakotaimi Ashitairi Inkitijatzi.

¹⁵ Irooma iirorika pipiyakotairi kijyimiri, iiro ipiyakotaimi iijatzi Ashitairi irirori”.

Ikinkithatakotziro Jesús tziwintaantsi

¹⁶ “Aririka pintziwintya pinkinkishiritakotiri Pawa, iiro pikamantantzi, pinkanti: ‘Notziwintatyaari Pawa’. Paamaiya iiroka pikimitarikari thiyinkari. Itzitapiintawita irirori, mantsiyapoo

ikantayita jiyotantaityaari itziwintatya. Iro impinkathawintamachiitiriri irirori. Imapiro.

¹⁷ Irooma iiroka aririka pintziwintyaari Pawa pinkinkishiritantyaariri, pinkiwapootya, ipoña pinkishitayta kamiitha,

¹⁸ iiro jiyotantaitzimi pitziwintatya. Apa jiyotimi Ashitairi Inkitijatzi, iriitaki pinataimini”.

Ikinkithatakotziro Jesús inkitijato ajyaagawontsi

(Lc. 12.32-34)

¹⁹ “Tii opantawo powaagaantashiwaitya jaka kipatsiki, owanaa othonkanita, ari ipiyotapaari iijatzi koshintzi.

²⁰ Iro kamiithatatsi pantayitairo pisaikantaiyaari kamiitha inkitiki. Onkimiwaityaawo powaagaantaiya inkitiki tsika tii othonkanitapaa, tii itzimapai koshintzi.

²¹ Tsikarika powaagantaka, ari pinkinkishiritapiintiro”.

Ikinkithatakotziri Jesús ootamintotsi

(Lc. 11.33-36)

²² “Kamiitharika onkantya poki, piñaantawo kamiithaini, okimitawo pinkoñiityaakotatyiimi.†

²³ Tiirika opantawo poki, iiro piñaantawo kamiithaini, kimitaka pintsinirikitakotatyiimi”.‡

† **6:22** Ojyakaawintachari okitsi kamiithari, apaani pimantaniri kaari mashithatatsi, ñiirori ikimathatairo jantakairiri Pawa. Tima isaikanaatzi okitiijiinkatzi. ‡ **6:23** Ojyakaawintachari iirorika opantawo oki, apaani mashithari, kaari ñiironi inkimathatairo jantakairimi Pawa. Tima isaikatzi tsika otsinirikitzi.

*Ikinkithatakotziro Jesús ajyaagawontsi
(Lc. 16.13)*

²⁴ “Tikaatsi matironi jantawaitiniri apiti ompiratantaniri. Apaani inkowapiroti imonkaatiniri jompiratariri, iriima pashini, inkisaniintanakiri. Ari okimitsitari iijatzi: Tikaatsi matironi jantiniri Pawa ikowakaantziri irirori, aririka inkinkishiritakoitiro ajyaagawontsi inkimitakaantanakiro iroorikami ompiratyaarini”.

*Ikinkithatakotziro Jesús kantzimoshiritaantsi
(Lc. 12.22-31)*

²⁵ “Pinkimi nonkanti: Tii opantawo onkantzimoshiriwaitimi pinkanti: ‘¿Iitama noyaari, iitama nomirityaari, iitama nonkithaatyaaari?’ Aña tzi-matsi pashini ankinkishiritapiintairi añaantariki, iro kowapirotacha, anairo okaatzi owayitapiintari, akithaayitapiintari iijatzi.

²⁶ Thami ankinkishiritakotiri tsimiripaini. Tii jiyotzi impankiti joyaari, tii jiwitsiki ipanko jowantyaawori iwankiri. Iro kantzimaitacha Pawa, ipayitapiintakiri jowanawo. Aaka jimapirotzi jitakotai Pawa.

²⁷ Aririka paakowintyaawo onkantzimoshiriwaitimi ¿arima pinkantakiro powawiniintawairo posarintsiti?

²⁸ Incha ankinkishiritakotiro inchatiyapaini, tii añaairo antawaitaniti, tii ontyaawinta onkithaatyaaari. Tiimaita okantzimoshiriwaitawo, onkanti: ‘¿Iitama nonkithaatyaaari?’[§]

§ 6:28 Iro ikantakoitzi jaka “inchatiyapaini” iitachari “lirio”.

29 Owaniinkata kamiitha, anairi jowani-inkawita Salomón, pinkathariwitachari pairani.

30 Iriitaki Pawa owaniinkatzirori. Okantawita kapichi añaawitawo owaniinkatapaintya, iro osamani, tikaatsi ompantyaawoni aririka onkamatiyatanaki, tima inchikaitakiro, impoña intaayitakiro. ¿Iroma ikimpoyaawintzimi Pawa? Aritaki, iiro pikisoshiritzi.

31 Aritapaaki okantzimoshiriwaitzimi, pikantzi: ‘¿Iitama noyaari, iitama niriri, iitama nonkithaatyaari?’

32 Apatziro okantzimoshiriwaitari kaari kimisantatsini. Irooma iirokapaini, jiyotakotzimi Ashitairi Inkitijatzi iitarika kowityiimotzimiri.

33 Iro kowapirotachari pinkowi impinkathari-wintaimi, piñiuro iijatzi jowamiithashiritaimi, iro-jatzi impantaimirori okaatzi kowityiimotzimiri.

34 Ari okanta, iiro okantzimoshiriwaitzimi oityaarika awijyimotimiri oñaatamani. Timamaawoni kitiijyiri piñiuro oitya awijyimotzimiri”.

7

Ikinkithatakotziro Jesús ookimotaantsi

(Lc. 6.37-38, 41-42)

1 “Tii opantawo ankantanti: ‘Kaaripiroshiri jinatzi nojyininka’. Aririka ankantantaki, ari jimaitai aaka, inkantayiitai: ‘Kaaripiroshiriri pinatzi iiroka’.

2 Aririka ankantakotiri ajyininka, ari inkantakotanakai iijatzi aaka. Ontzimatyii aamaiya, aririka ontzimi antzimotantani, imapiroitaikari aaka paata impiyaitai.

³ Okimiwaitakawo aririka ontuyaakitaimi antawo inchapitoki okiki, ¿kantatsima aminiri pashini tyaakitachari kapichiini jokiki?

⁴ ¿Tiima iiro okantzi ankantiri: ‘Pimpoki, nagaimiro otyaakitakimiri pokiki?’ Tima otyaakitakimi iiroka antawo inchapitoki.

⁵ Pikimitakari thiiyinkari. Pitawatyaawo iiroka paawairo inchato otzikaakimiri, irojatzu paminantanaiaari kamiitha paantaiyaanariri pashini otyaakitachari.

⁶ Tii ipaitapiintziri otsitsi wathatsi tasorintsitatsiri. Ari okimitari iijatzu tii ipaitziri chancho poriryaayitatsiri, ari joipatsitakiro jaatzikawaitawakiro. Tii ipaitziri ikowawitari, owanaa inkatsimati, ari jatsikantaki”.*

Ikinkithatakotziri Jesús amanapirotariri Pawa (Lc. 11.9-13; 6.31)

⁷ “Pinkamitanti, pinkowakotanti iijatzu, aritaki piñaakiro impaitimiro pikowiri. Pinkimitakaantiro pariitya pankotsi, pinkantapaakiri ashitawori: ‘Pashitaryiinawo’. Aritaki jashitaryaakimiro ipanko.

⁸ Aritaki impaitairi kamitantatsiri. Inkaati kowakotantatsiri, ari joñaagaitairi. Aririka inkantaitiri: ‘Pashitaryiuro’. Aritaki jimatakiro.

* **7:6** Ikantaitziri jaka: “wathatsi tasorintsitatsiri” ipoña “poriryaatatsiri”, iro oiyakaawintachari Kamiithari Ñaantsi tasorintsitatsiri. Tima iñaani Pawa, okimitari ikaatzu poriryaatatsiri. Iriima otsitsi ipoña chancho, iri oiyakaawintacha, kaari kowironi inkimisantiro Kamiithari Ñaantsi, oiyiki ikisaniintakiri kamantantzirori. Iiro okantzi joñaashirinkaitiri, tiirika ikowiro inkimisanti.

⁹ Aririka inkamitimi pitomi, inkantimi: ‘Paapa, pimpina tanta’. ¿Arima pimpakiri mapi?

¹⁰ Aririka inkantimi: ‘Pimpina shima noya’. ¿Arima pimpakiri maanki joyaari?

¹¹ Piyotzi iiroka pitakotari pitomipaini, kaaripiroshiri pinawita. Iri owatsipiro Ashitairi Inkitijatzi, jitakotari maawoni amanayitariri.

¹² Aririka pinkowi jitakotaitimi, pitawatyaawo pitakotantya iiroka. Irootaki okantakotziri Ikan-takaantaitani, irojatzi ikantakiri pairani Kaman-tantaniri”.

Ikinkithatakoitziro aatsimanchaki
(Lc. 13.24)

¹³ “Aririka pinkowi pintyaapankotairi Pawa, pinkimitakaantiro pimpampithatatyiiromi aatsi-manchaki. Tima tzimatsi pashini aatsipitatzi, kaari pomirintsitachani inkinantaityaawo. Ojyiki pampithatakirori, jashironkaayiiyaiya sarinkaw-iniki.

¹⁴ Irooma aatsimanchaki, tii iyyikitzi kinantyaawoni, iriitaki ariitaachani Pawakinta, inkantaitatyaani jañagai janta”.

Ikinkithatakotziri Jesús thiiyachari
(Lc. 6.43-44)

¹⁵ “Pintyaaryootaiyini, jamatawitzimikari ojoyawitariri Kamantantaniri, inkimitakotapaatyaari ikanta ojya tii ikatsimanitzi. Kaaripiroshiri jinayitzi, ikimitakari piratsi katsimari.

¹⁶ Ontzimatyii ankimpoyiiro jantayitziri ayotantantyaari ikamiithashiritzirika. ¿Añiiroma uva onkithokitantyaawo owaato kitochii? Tii.

¿Imatziroma higo onkithokitantyaawo iroori? Tii imata iijatzi.

¹⁷ Inchato saankanatatsiri ojyooki, okithokitzi kamiitha. Irooma inchato kamaatotatsiri, tii onkithokiniti.

¹⁸ Tima inchato saankanatatsiri ojyooki, tii iñaitziro onkaaripiroti okithoki. Ari okimitari iijatzi inchato kamaatotatsiri, tii iñaitziro onkamiithati okithoki.

¹⁹ Tima itowaitziro inchato kaari kithokitatsini, jagaitziro intagaitiro.

²⁰ Pinkimpoyaakotairi yotaayitzimiri. Ikimitakaworika okithokitzi inchato saankanatatsiri ojyooki, pimatiro jiyotaayitzimiri”.

*Ikinkithatakotziri Jesús yotakopirotanairiri
(Lc. 13.25-27)*

²¹ “Tzimawitacha ojyiki kantawitanari: ‘Nowinkathariti pinatzi iiroka, nopinkathapirotzimi’. Iiromaita jiñairo impinkathariwintairi Pawa. Apa jiñairo antanairori ikowakaantziri Ashitanari Inkitijatzi.

²² Aririka nompinkatharitari paata napatotairi maawoni atziri. Tzimatsi kantayitaatsini: ‘Nowinkathariti, nopairyaapiintzimi nokinkithatakotzimi. Nopairyaakimi nowawijaakotziri piyarishiritatsiri. Nokantayitziri iijatzi nojyininka: Iro notasonkawintantari nopairyiiri Jesús’.

²³ Nonkantzimaitanatyaaari naaka: ‘Tii niyotzimi. Piyaatawiiti jantyaatsikiini, imapiro pikaaripiroshiritaki’ ”.

*Ikinkithatakoitziri owatzikirori ipanko
(Lc. 6.46-49)*

²⁴ “Pinkimi, aririka pinkinkishiritiro maawoni nokantakimiri, aririka pinkimisantankiro maawoni, ari okamiithatzi. Irootaki piyotanityaari. Pinkimityaari owatzikirori ipanko okisopathatzi kipatsi.

²⁵ Oparyaawita antawoiti inkani, amaaniwita. Otampiyawitaka shintsiini, ookantawitawo pankotsi, tii aawiyiro. Tima owatzikatya kamiitha okisopathatzi kipatsi.

²⁶ Ari okimitari iirorika pikinkishiritziro nokantayitakimiri, iirorika pinkimisantankiro, iiro piñiuro piyotanityaawo. Pinkimitakotyaari owatzikirori ipanko impanikipathatzi.

²⁷ Oparyaapaaki inkani, amaanitapaaki. Ipoña otampiyatapaaki, ookantapaakawo, tyaanaki pankotsi, aanakiro. Tii jiñaitairo”.

²⁸ Irootaki jiyotaayitakiriri Jesús ikaatzi apatowintakariri. Iyokitzi ikantanaka atziriiti.

²⁹ Tii omaanta ishintsinka jiyotaantzi, janairi jiyotaantzi Yotzinkariiti.

8

*Joshinchagairi Jesús imatziri pathaawontsi
(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)*

¹ Ikanta joirinkaa Jesús ikinkithataki tonkaariki otzishiki, joyaatairi oiyiki atziri.

² Ari ipokashitakiri imatziri pathaawontsi, jotzirowashitapaakari Jesús, ikantapaakiri: “Pinkatharí, pikowirika, poshinchagaina”.

³ Iro jakotashitantanakariri, jotirotantakari kapichiini jako, ikantzi: “Nokowi, pishintsitai”. Shitakotanai ipathaawaiwita.

⁴ Ipoña Jesús ikantawitawaari: “Iiro pikinkithatakotana. Apatziro powanakiro piyaatashitiri Ompiratasorintsitaari, pimonkaatantyaawori Ikantakaantani Moisés, pimpiri pashitakaariri Pawa, jiyotantaityaari ishitakotaimi”.

Joshinchagairi Jesús jompiratani ijiwari owayiriiti

(Lc. 7.1-10)

⁵ Ikanta jawijanaki Jesús, ariitaiyakani nampit-siki Capernaum. Ari ipokakiri Roma-jatzi ijiwari owayiriiti, jiñiri Jesús,

⁶ ikantapaakiri: “Nowinkathariti, tzimatsi nompiratani nopankoki, mapirokitaka imantsiyataki, kisopookitaki”.

⁷ Jakanakiri, ikantziri: “Aritaki niyaataki noshinchagairi”.

⁸ Ikantzimaitanakari irirori: “Ojyiki nopinkathatakimi iiroka, kaaripiro ninatzi naaka, niyotzi iiro okantzi pintyaapankotina. Apa nokowi pinkantakaantiri, ishintsitai. Tima aritaki jimatatya pinkantiri.*

⁹ Tzimatsi ompiratanari naaka, tzimatsi iijatziri owayiripaini nompiratari naaka. Aririka nonkantiri: ‘Piyaati’, aritaki jiyaataki. Aririka nonkanti pashini: ‘Pimpoki’, aritaki impokaki.

* **8:8** Jirika ijiwari owayiriiti Roma-jatzi, kaari Judá-mirinka, pashinijatziri atziri jinatzi. Tima pairani apaani Judá-mirinka, tii ityaapankotziri pashinijatziri kaari ijiyininkata.

Aririka nonkantiri nompiratani: ‘Pantiro jiroka’, jimatziro jantziro”.

¹⁰ Iyokitzi ikantanaka Jesús ikimakiri ikantaki jirika ijiwari owayiriiti. Ikantanakiri oyaataiyirini: “Iri matakirori jirika ikimisantzi, jaka Israel-ki tii itzimi ajyininka kimityaarini. Imapiro.

¹¹ Pinkimi, aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi, ari intzimaki oyyiki kaari ajyininkata poñaayitachari pashiniki nampitsi, nintaachani intsipataiyaari Abraham-ni, Isaac-ni iijatzi Jacob-ni.

¹² Iiromaita itzimapirotai ajyininka saikaatsini janta. Iriitaki ikowakaawiitakari impinkathariwintairimi maawoni janta, oyyiki ipiyathawaitaka, irootaki jookantaiyaariri otsinirikitaki. Ari jiraawaitaiyaari, jatsikaikiwaitya inkimaatsiwaitaiya”.

¹³ Ipithokashitanaari ijiwari owayiriiti, ikantziri: “Pimatairo pimpiyi pipankoki. Tima pimatakiro pikimisantzi iiroka, irootaki ishintsitantaiyaari pompiratani”. Aripaiti ishintsitanai jompiratani janta ipankoki.

Joshinchagairo Jesús riyoti Pedro

(Mr. 1.29-34; Lc. 4.38-41)

¹⁴ Ikanta Jesús jataki ipankoki Pedro. Iñaapaakitziiro riyoti, omaryaaka, imatatziiro saawataantsi.

¹⁵ Jotirotantapaakawo kapichiini jako, shintsitanai. Piriintanaka, aminawakiniri oitarika ompawakiriri.

¹⁶ Okanta otsiniriityaanaki, jamaitapaaki oyyiki piyarishiritatsiri. Joshinchaayitairi, ikisawakiri

iwiyariti. Joshinchaayitairi iijatzi mantsiyayitat-siri.

¹⁷ Ari okanta imonkaatantakari ikinkithatako-takiri pairani Kamantantaniri Isaías, ikantaki:

Iri aanakironi amantsiyari,

Irijatzi aanakironi okaatzi akimaatsiyitari.

Oyaatirini Jesús

(Lc. 9.57-62)

¹⁸ Ikanta jiñaakiri Jesús iyyikitapaaki atziri apatowintariri, ikantanakiri jiyotaani: “Thami amontyagai intatsikironta”.

¹⁹ Ikantawitawaari Yotzinkari: “Yotaanarí, nokowi noyaatanakimi tsikarika pikinayitzi iiroka”.

²⁰ Jakanaki Jesús, ikantziri: “Tzimatsi imoo ot-sitsiniro jimaantapiintari, iijatzi tsimiripaini tzi-matsi jomayiro. Iriima jirika Itomi Atziri tii otzimi ipanko jimaantapiintyaari irirori”.

²¹ Ari ikantanaki jiyotaani: “Yotaanarí, nokowawitaka noyaatanakimi, tiimaita iroñaaka nokowatzi noñaanairi nowaapatitari nonkitatanairi, ari noyaatimiri”.

²² Ipoña ikantanakiri Jesús: “Poyaatina. Tima ikaatzi kamashiriyitatsiri, ari inkitatairi irirori kaminkaripaini”.

Jomairintziro Jesús tampiya

(Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25)

²³ Ipoña jotitanaa Jesús pitotsiki, itsipatanaari jiyotaani.

²⁴ Ikanta imontyaakotanaki, maanaki Jesús pitotsiki. Iro jiwyaakotaiyakani niyantyaaniki, omapokashitaka otampiyatapaaki antawoití,

kitaatapaaka jiñaa pitotsiki, otamaryaatanaki inkaari.

²⁵ Jiyaatashitanakiri Jesús, jowakiryaapaakiri, ikantapaakiri: “¡Yotaanarí, ampiinkatyí! ¡Powawijaakotaina!”

²⁶ Ikantanakiri irirori: “¿Litama pithaawantari? ¿Tikiraama pikimisantapirotziita?” Piriintanaka, jomairintakiro tampiya iijatzi otamaryaani inkaari, awijanaki, mairyaatanai kamiitha.

²⁷ Iyokitzi ikantaiyanakani jaminanakiri Jesús, antawoiti ipinkathatanakiri, ikantawakaiyani: “¿Litama atziritatsiri jirika? Jomairintziro tampiya, iijatzi inkaari”.

Gadara-jatzi piyarishiritatsiri

(Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39)

²⁸ Aritaki ariitaiyakani intatsikironta, aatakotaiyapaakani nampitsiki iitachari Gadara. Ari ishiyashitawakari apiti piyarishiritatsiri ipoñaakawo kitataariki. Katsimaki ikantakaakari piyari, owanaa ithaawantaitakari, tii okantzi inkinaiti janta.

²⁹ Ikantawakiri: “¡Jesús, Itomi Pawa! ¿Irootaintsima powasankitaina? ¿Tsikama nokantakimika iiroka?”

³⁰ Ari itzimi janta oiyiki chancho, joshintagaiyini.

³¹ Ñaawaitanaki iwiyariti, ikantanaki: “Aririka powawijaakotairi jirika nopiyarishiritakairi, potyaantina ipiyotaka chancho”.

³² Jakanakiri Jesús, ikantziri: “Piyaati piyari”. Matanaka. Jatanaki piyaripaini chancho-ki, iro ishiyantanakari impiitatzi otzishi,

mitagaiyapaakini, apirotaka ipiinkaki maawoni inkaariki.

³³ Ikanta jiñaakiri aamaakowintariri, shiyaiyanakani. Jataki nampitsiki, ikamanta-paakiri maawoni atziri okaatzi jiñaakiri.

³⁴ Iro jiyaatashiitantakariri Jesús, ikantaita-paakiri: “Tii nokowaiyini pisaiki nonampiki, pamini tsika pinkini”.

9

Joshinchagairi Jesús kisopookiri

(Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26)

¹ Ipoña jotitanaa Jesús pitotsiki, montyaakotanai, ipiyaawo inampiki.

² Ari jamaitakiniri kisopookiri, jinatakoitanta-kari jomaryaantapiintari. Jiyoshiritawakiri Jesús atziri natakotakiriri, jiñaanatawakiri mantsiyari, ikantawakiri: “Thaamintashiri pinkantanatya notomi, ari noshinchagaimi, ipiyakoitaimiro pikaaripiroshiriwaiwitaka”.

³ Ikanta ikimawaki Yotaniriiti, ikantashiritanaki: “Ithainkatziiri Pawa jirikawí”.

⁴ Yotaki iijatzi Jesús iita ikantashiritakiri, josampitanakiri: “¿litama okaaripirotantari pikantashiritziri?”

⁵ ¿Tiima okamiithatzi nonkanti: ‘Ipiyakoitaimiro pikaaripiroshiriwita?’ ¿Irooma pikowi nonkantiri: ‘Pinkatziyi, piyaatai?’

⁶ Iroñaaka piñiiri Itomi Atziri otzimimotziri ishintsinka, ari impiyakotairi kaaripiroshiri-witachari”. Ipithokashitanakari mantsiyari, ikantziri: “Pinkatziyi, paanairo pomaryaaminto, piyaatai pipankoki”.

⁷ Ari ikatziyanaka mantsiyawitachari, jatai ipankoki.

⁸ Jiñaakiri maawoni atziri apatotainchari, iyokitzi ikantaiyanakani jiñaawairi jiyaatai. Ikantaiyanakini: “Imapirotatziiri Pawa, iriitaki matakirori otzimimotantakariri ishintsinka Jesús”.

Jagaitanakiri Mateo

(Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)

⁹ Ikanta jawijanaki Jesús, irojatzi jiñaantapaakariri iitachari Mateo, kowakotziriri iyyininka kiriiki. Ikantapairi: “Poyaatina”. Katziyanaka, joyaatanakiri.

¹⁰ Ipoña jaanakiri ipankoki jowakaiyaari, itsipataanakiri jiyotaani. Ojyiki jatanaintsiri kowakotziriri iyyininka kiriiki, jiyaataki iijatzi kaaripiroshiritatsiri. Ari itsipatakari Jesús jowaiyakani.

¹¹ Ikanta jiñaakiri Fariseo-paini, ikaimakiri jiyotaani Jesús, josampitakiri: “¿Litama itsipatantariri Jesús kowakotantatsiri kiriiki, itsipatakari iijatzi kaaripiroshiritatsiri? Tii okamiithatzi”.

¹² Ikimawaki Jesús, ikantanaki irirori: “Aririka imantsiyati atziri ipokashitziri aawintantzinkari, iriima atziri kaari mantsiyatatsi tikaatsi inkowi irirori.

¹³ Ontzimatyii pinkinkishiritiro Ikantakaantani Pawa, kantatsiri:

Tii apa nonkowairi pamayitaina pipira pintayinari.

Iro nokowapirotziri pinishironkatairi pijyininka. Tii apa nonpokashitiri kamiithashiriri nonkaimashiritairi, aña nopokashitatziiri

kaaripiroshiriri nonkaimashiritairi jowajyaan-tairo kaaripirori”.

Ikinkithatakotziro Jesús itziwintaita
(Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39)

¹⁴ Ipoña ipokaiyakini jiyotaani Juan, josampita-paakiri Jesús, ikantziri: “¿Litama kaari itziwintanta piyotaani? Notziwintapiintaka naaka, ari ikimitari iijatzi jiyotaani Fariseo-paini”.

¹⁵ Jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Aririka intsi-pataityaari aawakaachari, ¿arima jowashiriniintaitatya? Aryaajaini paata, aririka jagaitakiri iim-intaitari, aripaiti intziwintaitya.

¹⁶ Apaani pajatori ikithaataitari, aririkami jowapatankaitantyaawo osapiki owakiraari, ari osagaapirotanaki aririka aminthatanatyaaarika owakiraari.

¹⁷ Iijatzi okimitari, tii okantzi pajatori mishinantsinaki jowantaityaawo iiryaari jimiritaitari. Aririka jowantaityaawo, ari intankanaki, apaawaitashitayya jimiriitari, iijatzi mishinantsinaki. Iri kamiithatatsi owakiraari mishinantsinaki jowantaityaawo, iiro apaawaitanta apitiroiti”.

Irishinto Jairo opoña tsinani otirotsitakiriri iithaari Jesús
(Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56)

¹⁸ Tikira ithonkiro jiñaawaiti Jesús, ariitapaaka jiwari, ipinkathatapaakiri, ikantapaakiri: “Kamaki nishinto, iro nopokantari piyaati nopankoki potirotantyaawo kapichiini pako, añagaita”.

¹⁹ Ari jiyaatanaki Jesús, iijatzi jiyotaani joy-aatanakiri.

20 Okanta mantsiyatatsiri tsinani, oiyiki osarintsi osokaawaitaka, tzi makotaki 12 osarintsi, okinashitapaakiri itaapiiki Jesús, otiro takiro opatziki iithaari.

21 Tima okantashiritakitz: “Aririka notiro takiro iithaari, ari noshintsitai”.

22 Ipithokashitanakawo Jesús, ikantziro: “Thaaminta pinkantanaiya nishinto, oshinchagaimi pawintagaana”. Apathakiro ishitanaki omantsiyanka tsinani.

23 Ikanta jariitapaaka Jesús ipankoki jiwari, jiñaapaatzi jyowiwintzirori kamaintsiri, oiyiki atziri kamiñiinkataintsiri.

24 Ikantapaakiri Jesús: “Pijyiki, tii okami piraakotaiyakarini, aña imakoryaatzi”. Thainka jowaitakiri Jesús.

25 Ipoña jomishitowapaakiri maawoni, tyapaaki Jesús, joirikawakotapaakiro, piriintanaa iintsi.

26 Tii jimanakotanaka jantakiri Jesús, ikimakoi-tanakiri maawoni.

Joshinchagairi Jesús kaari okichaatsini

27 Ikanta jawijanaki Jesús, ipatzimatankiri apiti kaari okichaatsini, ikaimotziri, ikantzi: “¡Icharini David-ni, pinishironkataina!”

28 Irojatz: jariitantapaakari pankotsiki, iijatz: kaari okichaatsiri irirori. Ipokashitapaakiri okaakiini, josampitakiri Jesús, ikantziro: “¿Pikinkishiryaama iiroka ari nowawijaakotaimi?” Ikantzi irirori: “Jii, aritaki pimatakiro nowinkathariti”.

29 Jakotanaki Jesús, ipampiyookitakiri, ikantziro: “Oshinchagaimi pikimisantaana”.

30 Apathakiro jaminanai kamiitha. Ishinchiinkatawairi, ikantziri: “Tii nokowi pinkinkithatakotina noshinchagaimi”.

31 Ikanta jiyaatai, ikamantantanaki, ithonka iki-makoitanakiri Jesús.

Iñaawaitakaitziri masontzipaantiri

32 Ipoña jamaitapaakiniri Jesús piyarishiritatsiri, masontzipaanti ikantaka.

33 Ari joshinchaawakiri Jesús jirika, ñaawaitanai imasontzipaantitakaawitari piyari, tima jotyaantapithatakiri iwiyariti. maawoni jiyokitziwintanakiri Jesús, ikantashiritaitanaki: “Tii ñaapiintzi ojariri jirika anampiki Israel-ki”.

34 Iriima Fariseo-paini ikantaiyini irirori: “Ji-matakaatziiri ijiwari piyariiti joshinchaantariri piyarishiritatsiri”.

Sampainkataki pankirintsi

35 Ithonka jiyaayitaki Jesús maawoni nampitsiki, jiyotaantayitaki japatotapiintaita. Ikinkithatakotapiintakiro Kamiithari Ñaantsi tsika onkantya impinkathariwintantai. Joshinchaayitakiri maawoni, tikaatsi mansiyarintsi pomirintsitzimotyaarini.

36 Iñaayitziri oiyiki apatowintariri, antawo Jesús jitakoshiritakari, ikantaki: “Imapiro jashironkaayitaka jirika atziripaini. Ikimitakari oijya iirorika itzimi aamaakow-intyaarini”.

37 Iikiro ikantanakitziiri jiyotaani: “Ikimitakawo jirikapaini atziri, osampainkatzi pankirintsi, timaita itzimapirotzi atziri oyiipataironi.

38 Pamañaari Awinkathariti jotyaantiita oiyiki jatatsini atziriki, tima tzimatsi oiyiki kimisantayitaatsini”.

10

Jiyoshiitaki Jesús 12 Otyaantapirori (Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)

¹ Ipoña jiyoshiitaki Jesús ikaatzi 12 jiyotaani, jimatanakiro irirori joshinchaayitairi mantsiyari, iijatzi ikaatzi piyarishiritatsiri, tima ipasapiyaakari itasonkawintantzi.

² Jirika ikaatzi 12 jiyoshiitakiri Jesús: Itanaka-wori Simón, jiiitakiri Pedro. Ipoñaapaaka Andrés, iririntzi Pedro. Ipoñaapaaka Jacobo itomi Zebedeo itsipatakari iririntzi Juan.

³ Ipoñaapaaka Felipe, Bartolomé, Tomás, Mateo kowakowitariri kiriiki iyyininka, ipoñaapaaka Jacobo itomi Alfeo, Tadeo,

⁴ ipoñaapaaka Simón, jiiitaitakiri iijatzi Kisakow-intantaniri. Ipoñaapaaka iwiyaantapaakawori Judas Iscariote, iriitaki pithokashitainchari.

Jotyaantaitakiri kaataintsiri 12 (Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6)

⁵ Ipoña jotyaantakiri Jesús kaataintsiri 12, ikantawakiri: “Iiro pikini isaikayitzi atziri kaari ayyininkata aaka, iiro pikini iijatzi inampiki Samaria-jatziiti.

⁶ Iri pitapaintya piyaatashitiri ikaatzi icharinitari Israel-ni, kimitakariri oijya itzipinawaita.

⁷ Tsikarika pinkinayitaki pinkamantanti, pinkanti: ‘Irootaintsi impinkathariwintantai Inkitijatzi’.

⁸ Poshinchaayitairi maawoni mantsiyari, pañaakaayitairi kamawitachari, poshinchagairi pathaawaitatsiri, iijatzi piyarishiritatsiri. Tima nishironkataari pinayitaki, iiro piñi inkowakoitimi. Iro pimatanaari iiroka pinishironkayitantai iijatzi.

⁹ Iiro paanaki piiriikiti pithaati,

¹⁰ iiro paanaki iijatzi pithaati, iiro paanaki apiti piithaari, pi-zapato-ti, pikotzikiiro, tikaatsi paanaki. Tima ikantaitzi:

Impinaitiri antawaitatsiri.

¹¹ Aririka pariitya nampitsiki, paminapaaki aapatziyimini, iri pisaikimotapaaki, irojatzzi pawijan-tatyaari pashiniki nampitsi.

¹² Ari pariitattyaarika pankotsiki, piwithatapaatyaari ikaatzi saikatsiri.

¹³ Aririka jaawakimi kamiitha irirori, ari isaikai kamiitha okaatzi piwithatapaakari. Irooma iirorika jaawakimi kamiitha, aminaashitaka piwithatapaakari.

¹⁴ Iirorika jaapatziyaitzimi, iirorika ikimisantaitzimi iijatzi, pawijapithatiri, potikanairo piipatsiki-iti.

¹⁵ Tima iriitaki imapiroitiri paata jowasankitaitiri jirika, ari anaanakiro ikantaitakiri Sodoma-jatzzi ipoña Gomorra-jatzzi. Imapiro”.

Inkimaatsitakaitatyimi paata

¹⁶ “Notyaantatziimi naaka. Pikimiwaitakari jotyaantaitziri oijya ipiyota piratsi katsimari. Ontzimatyii pinkimitakotyaari kokiyantzi maanki. Ontzimatyii iijatzi pinkimityaari shiro tii ikatsimawaitzi.

17 Paamaakowintya. Tima jaakaantaitatyiimi jiwaripainiki impajatakaantaitimi japatotapiintaita.

18 Ompoña jaayiitanakimi pinkatharintsiki, okantakaantziro pawintaana ari pikinkithatakotaina, irojatzi inkimantaiyaari iriroriiti, iijatzi pashinijatzi atziri kaari ajyininkata.

19 Aririka piñaakiro jaayiitanakimi, iiro pikan-tashiriwaitzi: ‘¿litama nonkantapaakiri?’ Tima tzimatsi yotashiritakaimini oita piñaanityaari.

20 Iiro piyotashitanakawo oitya piñaanityaari, Tasorintsinkantsi poñaachari Ashitzimiriki, iri yotakaimironi oita pinkantayitapaakiri.

21 Ari iñaitaki aakaantirini iririntzi jowamaakaantiri. Piñi aakaantirini itomi. Piñi tsitokakaantirini ashitariri ikisaniintanakiri.

22 Ojyiki piñi iro inkisaniintaitimi okantakaantziro pipairyagaana pikimisantaana, ari pinkantaitatyiro pawintaiyaana, aritaki nowawijaakoshiritaimi.

23 Aririka inkisaniintaitanakimi nampitsiki, pawijyi pashiniki nampitsi. Tima tikira pithonkiro pinkinayiti maawoni nampitsiki tsika isaikayitzi Israel-mirinkaiti, irojatzi impiyantaiyaari jirika Itomi Atziri. Imapiro.

24 Tii jiñaitzi apaani yotaari janaakotiri yotairiri. Tii añai iijatzi onampitaari janaakotiri onampitariri impinkathaitiri.

25 Apa añi iro kantatsi yotaari inkimitakotaiyaari yotairiri pairani. Ari ikimitari iijatzi onampitaari. Ikisaniintaitakina naaka iroñaaka, ikimitakaantaitakina naakami Beelzebú, iwinkathariti piyari. Iiroka imapiroiti inkisaniintaitimi

pikimisantaana”.

¿Litaka ampinkathatiri?

(Lc. 12.2-9)

²⁶ “Iromaita pipinkashiwaitari jirikapaini. Ontzimatyii onkoñaatakoyitai manakowitainchari, oñaagantairo kaari ikimathawiita pairani.

²⁷ Apaniroidini niyotakaayitaimiro iiroka jiroka-paini, tii jiyotzimaitawo thainkantaniri, iiroka-maitaka kinkithatakaayitairini.

²⁸ Iiro pipinkashiwaitari tsitokimini, iiro jimatziro jotyaantimi sarinkawiniki. Aña iri pimpinkathatai Pawa, iriitaki matzirori jotyaantantzi sarinkawiniki.

²⁹ Pamini, tii ipinapirowita tsimiripaini, iro kantzimaitacha jiyotzi Pawa aririka inkamagaanti apaani.*

³⁰ Jiyotsitawo Pawa okaatzi tzimayitatsiri aishi.

³¹ Piñaakiro, jaamaakotari Pawa tsimiripaini, iiroka jimapirotzi jaamaakotzimi. Iiro pipinkashiwaitari kisaniiintimiri.

³² Aririka pinkantiri pijyininka: ‘Nopinkathatairi Jesús’, aritaki nonkantairi Ashitanari Inkitijatzi: ‘Paapá, ipinkathataana jirika, ayyininkataari’.

³³ Irooma pinkantiririka pijyininka: ‘Tii nopinkathatziri Jesús’, ari nonkimitaiyaari naaka, nonkantairi Ashitanari: ‘Paapá, tii nonkimitsitaiyaari ipinkathatana jirika, tii ayyininkataari’ ”.

* **10:29** Kantakotachari jaka “tii ipinapirowita tsimiripaini”, tima kantatsi jamanantaitantyaari apapintyakiroidini kiriiki inkaati apiti tsimiri.

Ikinkithatakota Jesús
(Lc. 12.49-53; 14.26-27)

³⁴ “Tii nokowi onkompitzimotimi. Tii apa nom-poki jaapatziyawakaiya atziri. Aña iro nopokantari onkimiwaityaawo namatyimi owathaam-intotsi jantaminthatawakaantyaari.

³⁵ Aña iro nopokantakari:

Inkisaniintantyaariri atziriiti iwaapatitari,
Onkisaniintantyaawori tsinani onaanatitari,
Onkisaniintantyaawori tsinani ayiro.

³⁶ Iri pithokashitawakaachani atziriiti
inkisaniintawakaiya ikaatzi isaika-
pankotawakaiyani.

³⁷ Iro kamiithawitachari pitakoyityaari piwaa-pati, pinaanati, powaiyanipaini. Iro kantzi-maitacha iirorika pimapirotanaki pitakoyityaari pijyininka, tiira pityaaryootzi pitakotaana naaka.

³⁸ Ontzimatyii pintyaaryoowintiro
nokinkithatakotakimiri, onkantawitya
impaikakoitimi. Aririka powajyaantakiro, tii
pityaaryoowintziro pikimisantana.

³⁹ Ikaatzi itakowaitachari apaniroidini jantayitziro inintashitari, aritaki impiyashitaiya. Iriima inkaati kamawintinani jantanairo nokowakairiri, aritaki jawijakoshiritai”.

Impinayitairi
(Mr. 9.41)

⁴⁰ “Iitarika aapatziyimini, naaka jaapatziyaka. Ari okimitari iijatzi, iitarika aapatziyinani naaka, iri jaapatziyaka Ashitanari otyaantakinari jaka.

⁴¹ Iitarika yotimini kamantantaniri pinatzi, impoña jaapatziyanakimi, ari pinkaatairi

impinataimi Pawa paata. Ari okimitari iijatzi, iitarika yotakimini kamiithashiriri pikimisantana, ipoña jaawakimi kamiitha, ari pinkaatairi impinataimi Pawa paata.

⁴² Aririka jiyoitimi iirokataki niyotaani, iro ipantzimiri pimiri, jiyotzi Pawa, iriitaki pinatairini itakotakimiri”.

11

Jotyaantziri Juan jiyotaani (Lc. 7.18-35)

¹ Ithonkakiro Jesús jiyotaakiri 12 jiyotaani. Aw-ijanaki inkamantanti maawoni nampitsiki.

² Ikanta Juan owiinkaatananiri jomontyakitakiri chapinki, ikimakotakiro jantayitakiri Cristo, jotyaantakiri apiti jiyotaani,

³ josampitiri Jesús, inkantiri: “¿Iirokama jii-itaitziri, ‘Pokatsini?’ Kaaririka iiroka, ¿Tzimatsima pashini pokatsini?”

⁴ Ikanta jariitaka jotyaantani Juan, josampitapaakiri Jesús. Ari jakanaki irirori, ikantzi: “Aririka pimpiyanai, pinkamantapairi Juan okaatzi pikimakiri, okaatzi piñaakiri nantayitakiri iijatzi.

⁵ Naminakaayitairi kaari okichaatsini, naniitakaayitairi kisopookiri, noshinchaayitairi pathaawaiwitachari, nokimakaayitairi ashikimpitari, nañaakaayitairi kaminkari, nokinkithatakotainiri Kamiithari Ñaantsi ashironkainkaripaini.

⁶ Inkimoshiriwintaina kaari kisoshiriwintinari”.

7 Ikanta ipiyanaa jiyotaani Juan, josampitanakiri Jesús apatowintakariri, ikinkithatakotziri Juan, ikantzi: “¿litama pikinkishiritakotariri piñaakiri chapinki otzishimashiki? ¿Iriima piñaaki ojoyawori sawoo opiyonkatonkitakairo tampiya okantakaari tii ithaamintashirita?

8 ¿Piñaakirima jowaniinkataka ikithaata? Aña tii. Ikaatzi owaniinkatachari ikithaata, isaikapankotziri pinkatharintsi.

9 Piyaatashitakiri piyotaki kamantantaniri jinatzi. Tima jimapirotatziiro janaakiri Kamantantaniriiti.

10 Iriitaki josankinatakoitaki pairani, jiñaanatziri Pawa Itomi, ikantziri:

Notomí, ari notyaantaki ityaawoni inkinkithatakotimi,

Iriitaki witsikaantimini tsika pinkinapaaki iiroka.

11 Pinkimi nonkanti naaka: Ojyiki atziri tzimawitainchari, tikaatsimaita anairini jiyotanitakari Juan. Iro kanzimaitacha inkaati ipinkathariwintairi Inkitijatzi, tsinampashiritaatsiri janta, janaakotairi irirori Juan. Imapiro.

12 Jitakawo pairani Juan ikinkithatakaakimi, tzimatsi ojyiki kowanakirori shintsiini iñiuro impinkatharitai Inkitijatzi. Antawoiti ikowanaki iñiuro ojyawaitakawo ishintsitaitzi jowayiritaitya. Irojatzi ikantaita iroñaaka.

13 Pairani tikira itzimi Juan, tzimawitacha Kamantantaniri opoña Ikantakaantaitani.

14 Iriima Juan, iriitaki ikinkithatakoitakiri pairani, iriitaki Elías-tatsiri piyaatsini.

15 Kowirori inkimathatiro, inkimisanti.

16 Nokimitakaantakimiri naaka kojyikawairintzi iintsi aririka imaananiwaiti,

17 ikantaiyini: ‘Thami ajyowiwaiti amajyi-itantyaari’. Iiromaita ikowi. Ikantaiyini iijatzi: ‘Incha ampampithai owashiritantyaari’. Tii ikowiro iijatzi.

18 Ari pikimitaiyakarini iirokaiti. Piñaawitawakari Juan itzitapaakawo owanawontsi, tii jimiritawo kachori, pikantaiyakirini: ‘Ipiyarishiritatzi, iro itziwaitantari’.

19 Ipokawitaka Itomi Atziri, tii itziwitawo irirori owanawontsi, imiritawo kachori iijatzi. Pikantaiyakirini: ‘Kaaripirori jinatzi jirika, niyawairintzi, shinkiryantzi jinatzi. Jaapatziyari kowakotziriri kiriiki iyyininka, jaapatziyitari kaaripiroshiriri’. Tikaatsi oitya, tima apaani yotaniri ari jiyoitairi paata imapiro jiyotanita, aririka jiñaayitakiro onkaati awijayitaatsini”.

*Ikantamachiitziri kisoshiriri nampitsiitiki
(Lc. 10.13-16)*

20 Ipoña ikinkithatakotanakiri Jesús ikaatzi ñaayiwitakawori itasonkawintantaki nampitsiki, tiimaita jowajyaantziro ikaaripiroshiritaiyini. Ikantanaki:

21 “Ikantamachiitziri Corazín-jatzi, iijatzi Betsaida-jatzi. Iñaayiwitakawo notasonkawintantayitaki, tiimaita ikimisantaiyini. Iriimi ñaakinanimi Tiro-jatzi iijatzi Sidón-jatzi, aritakimi jowashiritakotatyaami ikaaripiroshiriyitzi,

jowajyaantakiromi. Inkimisantaimi maawoni iriroriiti.*

²² Aririka jaayiitairi paata kamiithashiriri, iiro jimapiroitziri jowasankitaayiitairi Tiro-jatzi iijatzi Sidón-jatzi. Iriima Corazín-jatzi, iijatzi Betsaida-jatzi, iri jimapiroyiitai jowasankitaayiitairi.

²³ Iijatzi inkimitagaiya Capernaum-jatzi, ikinkishiritaiyakani irirori jiyaatai inkitiki, iro kantzimaitacha owanaa ikisoshiritaki, jiyaayitai ikinayitzi kaminkari. Iri ñaakironimi pairani Sodoma-jatzi okaatzi jiñaakiri Capernaum-jatzi, inkimisantaimi irirori, iiro japirotzirimu pairani Pawa saikaiyatsinimi iroñaaka.

²⁴ Aririka jaayiitairi paata kamiithashiritaintsiri, iri jimapiroitairi jowasankitaapiroitairi Capernaum-jatzi, anaanakiro jowasankita-gaitakiri pairani Sodoma-jatzi”.

*Pimpokashitaina naaka, ari piñiuro
nimakoryaakaayitaimi
(Lc. 10.21-22)*

²⁵ Ipoña jamanamanaatanakari Jesús Ashitariri, ikantanakiri: “Paapá, iiroka pinkathariwintziriri maawoni inkitijatzi, iijatzi maawoni kipatsijatzi, oyyiki nopaasoonkitakimi. Tima iiroka yotakaayitairiri kimitakariri iintsi intsinampashiritai, kaari jiyotzi yotaniriiti.

²⁶ Tima irootaki inimotakimiri”.

* **11:21** Tima jirikaiti Corazín-jatzi ipoña Betsaida-jatzi Judá-mirinka jinayitzi. Iriima Tiro-jatzi ipoña Sidón-jatzi pashinijatzi atziri jinayatzi, tii iyyininkatari Judá-mirinkaiti.

27 Ipoña ikantanakiri piyowintakariri: “Iri Ashitanari yotakaakinawori maawoni. Apaniroini ikanta irirori jiyopirokana naaka tima Itomi jowana. Ari nokimitakari iijatzi naaka apaniroini niyopirotziri. Impoña jiyoyitairi inkaati niyotakaayitairi naaka.

28 Aririka piñiuro pimakoshiriwaiti, piñiuro oitya pimpakoowaityaari, pimpokashitaina naaka, pinkamantainawo, aritaki nimakoryaakaayitaimi.

29 Iiro pimanintziro pimpakoowaityaari, naakataki ompiratzimiri pantiro. Tzimatsi niyotaimiri, tii nowatsimaashiriwaitantzi naaka, tsinampashiri ninatzi. Ari piñiuro nimakoryaashiritakagaimi.

30 Tima okaatzi nompiratantziri naaka, tii opomirintsipirota”.

12

Ikinkithatakotziro Jesús kitiiyyiri jimakoryaantaitari

(Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5)

1 Okanta kitiiyyiri jimakoryaantaitari, ikinanaki Jesús pankirintsimashiki. Tima itajyaiyatziini jiyotaani, joyiikitanaki okithoki pankirintsi joyaari.

2 Jiñaakiri Fariseo-paini, ikantanakiri Jesús: “Paminiri piyotaani. Jiroka kitiiyyiri jimakoryaantaitari inatzi, tii oshinitaantsitzi joyiikiwaiti”.

3 Jakanakiri Jesús ikantanakiri: “¿Tiima piñaanatakotziri ikantakota David-ni, aantawitakariri itajyi itsipayitakari ikaataiyini?”

⁴ Ityaaki tasorintsipankoki, jowakawo tasorintsitanta, jatyootakiri itsipayitakari. Tii oshini-taantsiwita, apa jowapiintawo Ompiratasorintsitaari.

⁵ Josankinawiitaka iijatzi pairani Ikantakaan-taitani, okantzi: ‘Iro pantawaitantawo kitiiyyiri jimakoryaantaitari’. Iro kantzimaitacha jiyaat-apiintzi Ompiratasorintsitaari kitiiyyiriki jimakoryaantaitari tasorintsipankoki, jantawaitapiintzi. Tikaatsi kijyirini.

⁶ Nokantzi naaka, iinitatsi jaka im-pinkathapiroitiri, iri anairori tasorintsipanko.

⁷ Iro josankinaitantakariri pairani, kantatsiri: Tii nokowi pamayitaina pipira pintayinari, Iro nokowapirotaki pitakotaiyaari piyyininka. Iro pinkimathatirimi iiroka jiroka, iiro pikijyimawaitziri jirikapaini, tima tii ikaaripiroshiritzi. ⁸ Jirika Itomi Atziri ipinkatharipirotziri irirori, janairo kitiiyyiri jimakoryaantaitari”.

Atziri kisowakori
(*Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11*)

⁹ Ipoña jawijanai Jesús, ityaapai japatotapiintaita.

¹⁰ Ari isaikakiri kisowakotatsiri. Ikanta Fariseopaini, josampitakiri Jesús, ikantziri: “¿Kamiithat-sima poshinchiiri kisowakori kitiiyyiri jimakoryaantaitari?” Iro josampitantariri inkini inkantakotiri.

¹¹ Ipoña jakanakiri irirori, ikantanakiri: “Tii paminashitari poiyyati aririka jotitya omoonaki kitiiyyiri jimakoryaantaitari, pitakotari, pinoshikiri.

12 Iri jitakopiroita atziri, janairi ojya. Tima tii okaaripiroshiritakaantzi anishironkatanti kiti-ijyiriki jimakoryaantaitari”.

13 Jiñaanatanakiri kisowakori, ikantziri: “Pinthaaryaawakotai”. Matanaka atziri, akotsitanai, okimitanaawo pashini jako.

14 Ari ikisaiyanakani Fariseo-paini. Jataiyakini, ikinkithawaitaiyini, ikantzi: “¿Tsika ankantakirika Jesús, ampiyakaantyaariri?”

Josankinatakoitsitakari pairani Jesús

15 Ikanta Jesús, yotaki ikowaitatzi intsitokaitiri, irootaki jawijantanaari. Ari joyaatanakiri ojyiki atziri, joshinchaaki ojyiki mantsiyari.

16 Ikantayiwitakari: “Iiro pikinkithatakotana”.

17 Ari imonkaatari josankinatakaayitakiriri pairani Kamantantaniri Isaías-ni, ikantzi:

18 Jirika nompiratani, iriitaki niyoyaakiri.

Nitakotani jinatzi, iri oimoshirinkanari.

Kiso jowiri Tasorintsinkantsi,

Ikinkithatakagairi kaari ajyininkata, ikamantairi
tyaaryootatsiri.

19 Iiro ishinchinkawintawaita apaniroini irirori,

Iiro ikimaitziri inchiraachiraati
inkinkithatakotya,

20 Iiro jimapirotziro irirori isataapirotiro sonkari
sataawitainchari,

Iiro joitsiwakiri paampariminki kapichiwitain-
chari ipaampataki,

Irojatzí inkitsirinkantaiyaawori jĩñaitairo tyaaryootatsiri.*

²¹ Iriitaki joyaakoniintairi kaari ajoyininkata im-pairyagairi iwairo.

Ookimotziriri Tasorintsinkantsi
(Mr. 3.20-30; Lc. 11.14-23)

²² Ipoña jamaitakiniri Jesús piyarishiritatsiri, ikamampotaakitakaakiri, imasontzipaanti-takaakiri iijatzi. Joshinchaawakiri, aminanai kamiitha, ñaawaitanai iijatzi.

²³ Iyokitzi ikantanaka maawoni atziri, ikantaiyanakini: “¿Iriima jirika charinitariri David-ni?”

²⁴ Ikanta ikimaiyakini Fariseo, ikantaiyanakini irirori: “Jirika atziri joshinchaatziiri ashitariri pi-yari iitachari Beelzebú, irootaki jowawijaakotan-tariri ikaatzi ipiyarishiritaiyini”.

²⁵ Jiyotakotzimaitakari Jesús ikinkishiritakari, ikantanakiri: “Aririka jantaminthatawakaiya atziri ipinkathariwintaitziri, ari jĩñaakiro jowapintawakaiya. Iijatzi okimita aririka jantaminthatawakaayitaiya inampiki atziri, ari jĩñaakiro jookawintawakaiya inampiki. Aririka jantaminthatawakaiya atziri ikaatzi isaika-pankotawakaa, ari jĩñaakiro jookawintawakaiya ipankoki.

* **12:20** Ojyakaawintachari sonkari ipoña paampariminki tsiwakimataintsiri, iriitaki atziriiti kimisantawitachari kapichiini, ashironkaashiriyitachari, mantsiyashiriyitatsiri, shipitashiriyitatsiri, tima aritaki inishironkaitairi Jesús jirikaiti, iiro ishinitziri jashironkaayitaiya, aña aawiyaashiri inkantakaayitaiyaari, joshiripiroyitaiya.

²⁶ Ari inkantyaari iijatzi piyari aririkami jantaminthatawaiya. ¿Iroma ithonka aririka jookawintawakaanatya?

²⁷ Iriirikami kamaari Beelzebú oshinchiinani naaka, ¿irijatzi kamaari oshinchiiriri piyotaaniyitari iiroka jowawijaakotantariri kaaganiritatsiri? Aririka okanta pikinkithatakotatziiri piyotaani, ari inkisantakimiro okaatzi pikantakiri.

²⁸ Tima Tasorintsinkantsi poñaachari Pawaki oshinchaanari naaka nowawijaakotantariri piyarishiritatsiri. Irijatzi Pawa omapokakimiri iiroka ipinkathariwintantzi.

²⁹ Aririka inkowaiti inkoshiitiri shintsitatsiri kamiitha atziri, ontzimatyii jitaitawatyaari joojotiri, onkantya iiro ikisakowintantawo jashiwitari aririka jayitsiitiri.

³⁰ Tima ikaatzi kaari aapatziyanari naaka, iritaki kisaniiintanari. Inkaati kaari imitakotinani joyiipatakotina, japaatakotatyaana.

³¹ Iro kantzimaitacha nokantzi naaka: Kantatsi impiyakotairi Pawa inkaati kaaripiroshiritachani, ari inkimitagairi ñaawaiwitawori kaaripirori ñaantsi. Iriima ookimotakirini Tasorintsinkantsi, iiro ipiyakoitairi.

³² Ari okimitsitari iijatzi: Kantatsi impiyakotairi Pawa ookimowityaarini Itomi Atziri, iriima inkaati kijyimatakirini Tasorintsinkantsi, iiro ipiyakoitairi.

³³ Okimiwaitakawo aririka ññaitiro kamiithari chochoki, jiyotaitzi kamiithari inatzi owaato tsika opoñaaka chochoki. Ari okimitari iijatzi aririka ññaitiro chochoki piyantatsiri, jiyotaitzi

kaaripirori onatzi owaato tsika opoñaaka iroori.

³⁴ Pikimitakari maanki, kaaripiroshiri pikan-taiyakani. Tikaatsi pinkinakairo piñaawaitiro kamiithari, tii opantawo pikinkishiritari, irootaki okaaripirotantakari piñaawaiyitziri.

³⁵ Apaani kamiithashiriri ikinkishiritawo kamiithari, irootaki okamiithatantari jantayitziri. Iriima kaaripiroshiritatsiri tii ikinkishiritapiintawo kamiithari, irootaki okaaripirotantari jantayitziri.

³⁶ Irootaki nokantantari naaka, aritaki jaminakoyiitairo paata okaatzi kaaripirori iñaaniyitari.

³⁷ Kamiitharika okaatzi piñaaniyitari, ari jaapatziyaitaimi. Irooma tiirika okamiithatzi, inkantayitaimi: ‘Kaaripiroshiri pinatzi, oiyiki pinkimaatsitaiya’ ”.

Ikowawita kaaripiroshiriri intasonkawintanti
(Lc. 11.29-32)

³⁸ Ipoña jakanaki Fariseo-paini itsipatakari Yotzinkariiti ikantanaki: “Yotaanarí, nokowi noñiimi pintasonkawintanti”.

³⁹ Ari jakanaki Jesús ikantzi: “Kaaripiroshiriri pinaiyini iiroka, pithainkani powakiri Pawa, pikowaiyini piñiina nontasonkawintanti. Iiromaita noñaayimiro, apa piñiuro kimityaawoni awijiyimotakiriri pairani Jonás,

⁴⁰ iniyantakariri kimitariri antari omani, tima mawa kitiiyyiri isaikaki imotziki. Ari inkimityaari iijatzi Itomi Atziri inkitawitapaintya mawa kitiiyyiri kipatsiki.

⁴¹ Paata aririka jaminakoyiitairo okaatzi jantayiitziri, ari jiyakowintaimi Nínive-jatzi, tima ikimisantairi pairani Jonás jowajyaantanairo ikaaripiroshiriwitaiyani. Jirika saikimotakimiri iiroka janairi Jonás.

⁴² Paata aririka jaminakoyiitairo okaatzi jantayiitziri, ari iyakowintaimi tsinani pinkatharitat-siri pairani nampitsiki Sabá, tima opokashitakiri yotaniri pinkathari Salomón, okimisantairi. Jirika saikimotakimiri iiroka janairi Salomón”.

Ipiyashitanta piyari
(Lc. 11.24-26)

⁴³ “Okimiwaitakawo isaikashiritantyaarimi piyari apaani atziri, ipankotsititakawomi jañaantari. Aririka jookawiityaari, awijakowitaa atziri isaikantakari piyari. Ikinawaiwita otzishimashiki, iiro iñi tsika isaiki.

⁴⁴ Impoñaatya inkantashiritai piyari: ‘Nompiyai nopankoki tsika nopoñaaka’. Piyaa piyari, iñaapairi atziri kamiitha opishitaka jañaantari, owaniinka okantaka.

⁴⁵ Impoña jiyaatashitakiri mapirotzirori ipiyaritzí, inkantakiri: ‘Thami aati nopankoki, pintsipatina ampinkathariti’. Jamaki inkaati 7. Ari jashironkaapirotaiya jirika atziri, iiro ikimitaa jashironkaawita pairani kapichiini. Ari pinkimitaiyaari iirokaiti”.

Ikinkithatakotziro Jesús inaanati ipoña iririntzi
(Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21)

⁴⁶ Iikiro ikinkithatakaatziiri Jesús apatow-intakariri, ariitapaaka inaanati otsipatakari

iririntzipaini, okatziyapaaka jikokiroki, okaimakaantapaakiri.

⁴⁷ Ikantawiitakari: “Ari ariita pinaanati otsipatakari pirintzipaini, okowi oñiimi”.

⁴⁸ Ari jakanaki ikantzi: “¿Tsika otzimikama pikinkishiritaiyarini iro nonaanatitari, iri nirintzitari?”

⁴⁹ Jookotanakiri ikaatzi jiyotaapiintakiri, ikantzi: “Jirikapaini iriitaki nokimitakaantairi nirintzi, irootaki nokimitakaantairi iijatzi nonaanati.

⁵⁰ Tima maawoni antanairori ikowiri Ashitairi Inkitijatzi, iriitaki nirintzitaari, irootaki notsirotaari, irootaki nonaanatitaari”.

13

Jojoyakaawintziri Jesús pankiwairintzi

(Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8)

¹ Ipoña ishitowanai Jesús pankotsiki, jatanai inkaarithapiyaaki. Ari isaikapaaki.

² Ipiyowintapaari iijatzi oyyiki atziri. Iñaaki othataka pitotsi, otitapaaka, saikapaaki. Katziyaiyakani atziri irirori inkaarithapiyaaki.

³ Jojoyakaawintatziiniri okaatzi ikinkithatakairiri, ikantzi: “Tzimatsi pankiwairintzi jatatsiri impankiti.

⁴ Ikanta jookakitakiro iwankiri, tzimatsi ookakitapainchari aatsiki, ipokapaaki tsimiri, jowapaakawo.

⁵ Tzimatsi pashini ookakitapainchari omapipookitzi, ari oyyookawitanakari thaankipiroini. Tii otontapathatzi kipatsi,

⁶ sampiyashitanaki pankirintsi ishintsitapaaki ooryaatsiri, tii otyaapirotzi oparitha inthomainta.

⁷ Tzimatsi pashini ookakitapainchari kitochi-imashiki, anaanakiro kitochii ojoyookanaki, kamanaki pankirintsi.

⁸ Irooma pashini ookakitapainchari okamithapathatzi kipatsi, saankana ojoyookanaki, kithokitanaki maawoni. Tzimayitanai okithoki apaanipaini okaatzi jyookapaintsiri. Apaani jyookapaintsiri kithokipirotanaki, pashini oiyiki piyokiniintanaki, pashini iipiyokiini okithokitanaki.*

⁹ Kowatsiri inkimathatiro, jowakimpitayia inkimisanti”.

*¿Litama joyyakaawintantawori Jesús?
(Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10)*

¹⁰ Ipoña josampitakiri jiyotaani, ikantziri: “¿Oitama pojyakaawintziri pikinkithatakairi atziripaini?”

¹¹ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Ishinitaitzimiro iirokaiti piyotairo tsika ikanta ipinkathariwintantai Inkitijatzi, iriima jirikaiti tii ishinitaitziniri irirori.

¹² Iitarika otzimimotakiri, ari ontzimimopiro-tairi oiyiki. Iriima kaari otzimimotzi, iikiro iñaatyiiro iiro otzimimopiro-tairi.†

* **13:8** Kantakotachari jaka “okaatzi jyookapaintsiri”, kimitaka okaatzi 100 okithoki, pashini okaatzi 60 okithoki, pashini okaatzi 30 okithoki. † **13:12** Okaatzi kinkithatakotachari jaka, jiroka okantakota: Kapichiinirika pinkimisantawakiro nokantakimiri, kapichiini piyotairo. Irooma pinkimisantapirotawakirika, oiyiki piyotawakiri, iikiro niyotakaapirotanakityiimiro.

13 Irootaki nojyakaawintantawori jiroka, onkantawitya jamini jirikaiti, kamampotaaki inkantya. Ari inkimawityaawo, matakimpita inkantayitya.

14 Iriitaki ikinkithatakotakiri pairani Isaías-ni, ikantaki:

Pinkimawitya, matakimpita pinkantya.

Paminawitya, kamampotaaki pinkantya.

15 Tima kisoshiri ikantaka jirikaiti.

Ashikimpita ikantaka.

Kamampotaaki ikantaka iijatzi.

Irootaki kaari iñaantaawo,

Kaari ikimanta,

Kaari ikinkishiritanta.

Tii ikimisantzi, iiro nowawijaakotairi.

16 Irooma iiroka kimoshiri pinkantya, tima piñagairo, pikimayitairo iijatzi.

17 Iro ikowawitakari pairani Kamantantaniriiti iijatzi kamiithashiriri, iñiromi okaatzi piñaakiri iirokaiti. Ikowawitaka inkimiromi pikimakiri iiroka. Tima tii iñaatyina, tii ikimaiyanani iijatzi. Imapiro”.

Ikinkithatakotziro Jesús joyyakaawintziri pankiwairintzi

(Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15)

18 “Pinkimi nonkinkithatakotimiro okaatzi nojyakaawintakiri pankiwairintzi.

19 Tzimatsi kimirori nokinkithatakotziro impinkathariwintantai Pawa, tiimaita ikimath-atziro. Ikanta ipokaki owaaripiroshiritantaniri jowajyaantakaapaakiri ikimisantawitanaa. Iri-itaki kimitakawori pankirintsi ookakitapainchari aatsiki.

20 Tzimatsi iijatzi thaamintawori noñaani, ikimisantzi thaankiini. Iri kimitakawori pankirintsi ookakitapainchari omapipookitzi.

21 Tii jiyotakopirotziro ñaantsi, tii ikisashitawo ikimaatsiwintanakawo ikimisantzi, jowajyaantanakiro. Ikimitakawo pankirintzi sampishitaintsiri tii otyaapirotzi oparitha inthomainta kipatsiki.

22 Tzimatsi iijatzi kimawitawori noñaani, iro kantzimaitacha inintawaitziro inthaamintawaitya, ikinkithashiritakotziro jajyaagawo, irootaki ipiyakotantakawori noñaani, tii ikimisantzi. Ikimitakawo pankirintsi ookakitapainchari kitochiimashiki, kaari kithokitatsini.

23 Tzimatsi pashini kimirori noñaani, ikimisantanakiro. Ityaaryoowintanairo. Iri ojoyakawori pankirintsi jyookapaintsiri okamiithatzi kipatsi, oyyikipirotanaki okithoki, pashini oyyiki piyokini-intanaki, pashini iipiyokiini okithokitanaki”.‡

Ikinkithatakotziri Jesús pankitzirori trigo

24 Ipoña japiitakiro Jesús joyyakaawintziniri, ikantzi: “Jiroka oyyari iijatzi ipinkathariwintantai Inkitijatzi, oyyari atziri pankitzirori kamiithakiri trigo.

25 Okanta tsiniripaiti imagaiyini jatziritipaini iijatzi irirori, pokaki kisaniintziriri jamaki trigo-niro, ipankitakiro itsipataakiro trigo-pirori, piyanaka.

‡ 13:23 Paminiro kantakotachari janta versículo 13.8.

²⁶ Opoña ojyookanaki trigo-pirori, kithokitanaki. Ari okimitsitakari iijatzi trigo-niro itsipataakirori.

²⁷ Ikanta jiyotaitakiro, jiyaatashiitakiri ashitawori, ikantaitakiri: ‘Tii opantawo trigo apankitakiri powaniki, ¿iitama otsipatantawori ojyookaki trigo-niro?’

²⁸ Ikantanaki ashitawori jowani: ‘Iri pankitakirori kisaniintanari’. Ikantzi jatziriti: ‘¿Pikowima nonthokayitairo trigo-niro?’

²⁹ Jakanaki, ikantzi: ‘Iiro, aamaashitya, ari pinthokakotakiro trigo-pirori.

³⁰ Ari onkantawatyaata ontsipatyaawo ojyooki, irojatzii osampatantyaari trigo-pirori. Aripaiti nonkantimiri: Pinthatzinkiro trigo-niro, pintayiro. Poyiikitairo trigo-pirori, powayitairo’”.

*Jojanyaawintaitziro okithoki oryaanikitatsiri
(Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19)*

³¹ Ipoña japiitakiro Jesús joyyakaawintakiniri, ikantzi: “Jiroka ojyari iijatzi ipinkathariwintantai Inkitijatzii, okimiwaitakari pankitzirori oryaanikitatsiri okithoki pankirintsi. §

³² Oryaani okantawita okithotyaaniki, iro kantzimaitacha aririka ojyookanaki, anairo pashini pankirintsi, antawo ontiwayitanaki ari iminkoshityaawo tsimiripaini otsimankatapishitaki”.

*Jojanyaawintaitziro shiniyakairori tanta
(Lc. 13.20-21)*

§ **13:31** Iro ikantakoitzi jaka okithoki oryaanikitatsiri pankirintsi, iitachari mostaza, jyookatsiri inampiki pashini atziri.

³³ Jiroka pashini joyyakaawintakiri Jesús, ikantzi: “Aririka ipinkathariwintantai Inkitijatzi, ogyakotawo tsinani witsikirori tanta. Aakiro trigo-pani, otsipataakiro shiniyakairori. Aritaki oñaaki oshiniyi otantanipathati”.

*Oita joyyakaawintantawori Jesús
ikinkithatakoyitziri
(Mr. 4.33-34)*

³⁴ Ari ikantapiintatya Jesús joyyakaawintziro okaatzi jiyotaantziri. maawoni joyyakaawintakiro.

³⁵ Ari imonkaataakari ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri ikinkithatakotziro ikantakiri Pawa:

Noyyakaawintatyiniri atziriiti onkaati
nonkinkithatakotiniriri.

Noñaawontainiri kaari jiyowita pairani owakiraa
iwitsikantakari kipatsi irojatziri iroñaaka.

Joñaagantziro Jesús kimitawori trigo-niro

³⁶ Ipoña jawijanai Jesús, jookanairi apatowintakariri, jatanaki pankotsiki. Ari josampitakiri jiyotaani, ikantziri: “Piyotainawo okaatzi pojyakaawintakiri. ¿Itama ogyakaawintachari trigo-niro itsipatagaitakirori trigo-pirori?”

³⁷ Ikantzi Jesús: “Jirika Itomi Atziri iriitaki kim-itakariri ashitawori jowani ipankiitakiro trigo-pirori.

³⁸ Jiroka owaantsi irootaki ogyakaawintawori kipatsi asaikantayitari. Jiroka trigo-pirori iri ogyakaawintacha ipinkathariwintairi Pawa. Irooma trigo-niro iri ogyakaawintziri ikaatzi jashitaari Kaaripirori.

³⁹ Jirika kisaniantantsiri pankitakirori trigo-
niro iri oiyakaawintacha kamaari. Kimityaa-
woni joyiipataitziro okithoki trigo, oiyakaaw-
inta aririka onthonkaiya paata kipatsi. Jirika-
paine oyiipayitakirori okithoki iri oiyakaawin-
tacha maninkariti.

⁴⁰ Pikimaki, japatotakaantaitakiro trigo-niro,
itagaitakiro. Iro oiyakaawintacha aririka on-
thonkaiya paata kipatsi.

⁴¹ Jirika Itomi Atziri jotyaantakiri maninkari-
iti, japatotairi kaaripiroshiritatsiri, tima tii ikowi
intsipataiyaari ikaatziki kimisantakiriri.

⁴² Impoña intagairi kaaripiroshiriri, ari
jiraawaitiyaari jatsikaikiwaitiya inkimaatsiwait-
aiya.

⁴³ Iriima kamiithashiritaintsiri, shipakiryaa
inkantaiya inkimitaiyaari ooryaatsiri.
Isaikimotairi Ashitairi tsika ipinkathariwintantzi
irirori. Powakimpitayaaowo”.

Ikinkithatakotziri Jesús manachari kiriiki

⁴⁴ Ipoña ikantaki iijatziki Jesús: “Jiroka pashini
noiyakaawintimiri. Tzimatsi oiyiki kiriiki
jimanaitziri owaantsiki. Ikanta apaani atziri
iñaakiri, tii okantzi jaanakiri, iijatziki imanana-
iri, tikaatsi inkamanti, ikantashiritanaki irirori:
‘Ontzimatyii namanantiro jiroka kipatsi, ari
onkantya nashitanyaariri ikaatziki tzimatsiri
janta’. Ipoña ipimantakiro okaatziki tzimi-
mowitariri, jamanantakiro kipatsi. Kimoshiri
ikantaka, tima jamanantakotakiri oiyiki kiriiki.
Ari okimitari iijatziki ipinkathariwintantzi
Inkitijatziki”.

Ikinkithatakotziro Jesús poriryaari pinapirotachari

⁴⁵ Ikantzi iijatzi Jesús: “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi, ikimitari apaani atziri kowatsini jamananti poriryaari.*

⁴⁶ Iñaaki poriryaari, ikowapirotaki jayiri. Ipiyanaa inampiki, ipimantapaakiro okaatzi tzimimotziriri, jamanantakiro poriryaari”.

Ikinkithatakotziro Jesús shiryaamintotsi

⁴⁷ Ikantaki iijatzi Jesús: “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi, ikimitari apaani shiryaawairintzi. Jaaki oiyiki nashiyitachari shima.

⁴⁸ Ipoña inoshikakotakiri othapiyaaki, jiyoshiiyitakiri kamiithatatsiri. Ikaatzi kaari kamiithatatsini, jookayitakiri.

⁴⁹ Ari onkimitaiyaari paata aririka onthonkaiya kipatsi. Impokaki maninkariiti, jiyoshiitairi kamiithashiriri, iijatzi kaaripiroshiriri.

⁵⁰ Impoña intagaitairi kaaripiroshiriri, ari jiraawaitaiyaari, jatsikaikiwaitya inkimaatsitaiya”.

Ikinkithatakotziro Jesús owakiraari ajyaagawontsi iijatzi pajatori

⁵¹ Ari ikantzi Jesús: “¿Pikimathatakiroma okaatzi nokantakiri?” Ikantaiyini jiyotaani: “Nokimathatakiro”.

* **13:45** Iro ikantakoitzi jaka poriryaari, okaayitzi poriryaayitatsiri kimitawori mapi jiiitaziri “perla”, owanaa inintaitziro. Iro kantzimaitacha oiyiki owinawo.

⁵² Ipoña ikantanaki Jesús: “Nojyakaawintiri iwaapatiitari, tzimatsiri jajyaagawo pinayitachari. Jaapiintziro paijatori, jaapiintziro iijatzi owakiraari jajyaagawo. Aritaki inkimitaiyaari iijatzi yotzinkariiti aririka impinkathariwintairi Inkitijatzi, jiyotaantairo itawori pairani, jiyotaantairo iijatzi owakiraataatsiri”.

Ipiyaa Jesús Nazaret-ki

(Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30)

⁵³ Ithonkakiro Jesús joyyakaawintakiro okaatzi ikinkithatakotakiri, ari jiyaatanai.

⁵⁴ Ikinanai inampiki. Jiyotaantayitapai japatopapiintaita. Iyokitzi jowiri ikaatzi kimiriri, ikan-taiyini: “¿Litama matakaakiriri jirika jiyotanitan-tari, itasonkawintantzi iijatzi?”

⁵⁵ ¿Kaarima jirika itomi kimitapiintzirori in-chakota, otomintari María? ¿Kaarima iririntzipaini jirika: Jacobo, José, Simón, iijatzi Judas?†

⁵⁶ ¿Tiima ari akaatzi iritsiropaini anampitawo jaka, iitama pinkatharitakaakiriri?”

⁵⁷ Owanaa ithainkaitakiri, ikisaniintaitanakiri. Iro ikantantanakari Jesús: “Jashi jowiro Kamantantaniri ikimisantaitziri pashiniki nampitsi, irooma inampiki irirori, tii ikimisantaitziri”.

⁵⁸ Owanaa ithainkimataitakiri Jesús inampiki, irootaki kaari itasonkawintanta.

14

Ikamantakari Juan owiinkaatananiri

(Mr. 6.14-29; Lc. 3.19-20; 9.7-9)

† 13:55 Jacobo, irijatzi jiiitaitziri Santiago.

¹ Ikanta pinkathari Herodes iitachari Tetrarca, ikimakotakiri Jesús.

² Ikantziri jimpiratani: “Jirika Jesús iriitaki Juan owiinkaatananiri. Iri añagaatsiri, piñiiri otzimi ishintsinka”.

³ Tima iri Herodes aakaantakiriri Juan, joo-jotakaantakiri, jomontyaakaantakiri. Iro kantaakaantakirori iinawitari iririntzi Felipe iitachari Herodías.

⁴ Tima ikaminaawitatyaari Juan jirika Herodes, ikantawitari: “Tii okantzi paapithatantiro”.

⁵ Ari ikowawitaka intsitokakaantirimi, Iro kantzimaitacha oiyiki ipinkathatakiri Juan, jiyotaiyini Kamantananiri jinatzi. Ithaawan-tanakari Herodes atziri, ikantashiritzi: “Aririka nontsitokaantakiri, ari inkisaniintaitakina”.

⁶ Okanta imonkaataka kitiiyyiri joimoshirinkawitawo itzimantari Herodes. Ipiyotaiyakani iyyininka, joimoshirinkaiyirini. Ari opokapaaki ishinto Herodías, amajyiitapaaki. Oiyiki okamiithatzimotakiri Herodes.

⁷ Ikantakiro: “Tzimatsirika oitya pinkamitinari, ari nompakimiro. Imapiro, jiyotzi Pawa iiro namatawitzimi”.

⁸ Ipoña okantziro onaanati: “Pinkantiri inthatzinkakaantiri Juan”. Iro okantantakariri: “Nokowi pamakotakinawo iito Juan samantaki”.

⁹ Ari jowashiritanakari Herodes, tii ikowawita. Iro kantzimaitacha ikimaiyakirini iyyininka ikantakirori inkaanki.

¹⁰ Irootaki ikantantakari inthatzinkaitiri Juan.

¹¹ Jamaitakiro iito, ipakoitakiro aanakiniro onaanati.

12 Ikanta ipokaiyapaakini jiyotaani Juan, iki-tatairi. Ari jiyaatashitanakiri Jesús, ikamantakiri.

Jowakaari Jesús 5000 atziri

(Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

13 Ikanta ikimaki Jesús kamaki Juan, otitanaka pitotsiki jiyaatiro otzishimashiki. Iro kantzimaitacha ikimakoitakiri tsika jiyaati, shiyaiyanakani ikinaitaki aatsiki, joyaatanakiri.

14 Iro jaatakotapaakityaami Jesús, iñaapaatzi oyyiki piyowintakariri. Jitakoshiritapaakari, josh-inchaaki oyyiki mantsiyatatsiri.

15 Okanta otsiniriityaanaki, ikantzi jiyotaani Jesús: “Asaikatzi otzishimashiki, aritaki tsiniri-ityaaki. Pimpakairo pikinkithatzi, jiyaaita atziri nampitsiki jowapaiya”.

16 Jakanakiri, ikantziri: “¿Iita jatsipitanyaaawori jiyaayitai? Pimpiri iiroka jowanawo”.

17 Ikantanaki jiyotaani: “Tikaatsi nompiri naaka. Apa otzimi okaatzi 5 tanta ipoña apiti shima”.

18 Ikantzi Jesús: “Pamakinari jaka”.

19 Ikantakiri maawoni atziri: “Pisaikaiyini”. Saikaiyanakini atziriiti. Ipoña jaakiro tanta, iijatzi shima, aminanaki jinoki inkitiki, jamananaka, ikantzi: “Paasoonki Ashitanarí, iirokatakaki pak-inawori jiroka noyaari”. Ipoña ipitharyaakiro, ipakiri jiyotaani, jowawijaakiniri irirori atziri-paini apatotainchari.

20 Ari ikaatzi jowaiyakani maawoni, kimaniintaiyakani. Ipoña japatotairo tzmagaantapaintsiri, jotiyitairo kantziriki, okaatzi 12 jaikitaatsiri.

²¹ Kimitaka ikaatzi 5000 shirampariiti owainchari. Tzimitacha tsinani iijatzi iintsipaini owainchari.

Janiitantawo Jesús inkaari

(Mr. 6.45-52; Jn. 6.15-21)

²² Ipoña ikantairi Jesús jiyotaani: “Thami pitaiyaawo pimontyagai intatsikirona”. Ikantakiri iijatzi piyowintakariri: “Kantatsi piyaayitai”.

²³ Iro ikinantanakari irirori tonkaariki, jamañaari Ashitariri. Okanta otsiniritanaki, saikaki apaniroini Jesús janta.

²⁴ Jiwiyaakotaiyaani jiyotaani niyantyaaniki, antawo otamaryaani inkaari, oipiyapiyakotakiri tampiya.

²⁵ Okanta okitiiyyitzimataki, pokai Jesús janiitantaawo inkaari.*

²⁶ Tii jiyotawairi, ithaawantawaari jiyotaani, ikaimaiyanakini: “¡Aatsikitaki shiritsiwí!”

²⁷ Iñaanatapairi irirori, ikantziri: “Naaka pokaatsi, tontashiri pinkantya iiro pithaawawaitzi”.

²⁸ Ari ikantanaki Pedro: “Irokama Nowinkatharítí, pinintakainawo naniitantyaawo naaka inkaari”.

* **14:25** Kantakotachari jaka: “Iro okitiiyyitzimataki”, irootaki ojoyawori jamitari owayiriiti jaamaakowinta tsiniripaiti, iiro inkakiwaitanta apaani owayiri maawoni tsiniri, ontzimatyii intzimi 4 owayiri aamaakowintachani. Apaani jitanatyaawo owakiraa ontsiniriityaanaki, pashini tikira oniyankiityiimati, pashini oniyankiitipirotopaaki, pashini iro onkitiiyyitzimataki. Ikantakoitziri jaka, “okitiiyyitzimataki, pokai Jesús” iriira kimitakariri 4-tapaintsiri owayiri kitiiyyitakotatsiri jaamaakowintanta.

29 Ikantzi Jesús: “Pimpokanaki”. Aniiwitanaka Pedro inkaariki jiyaatashitanakiri isaikaki.

30 Iro kantzimitacha ikinkishiritanakiro Pedro antawo otamaryaani inkaariki, ithaawanaki, iro itsitsiyantanakari, ikaimanaki: “Pinkathari paawaina”.

31 Jakotashitanakiri Jesús, jaawairi. Ipoña ikantziri: “Kapichimachiini pikimisantakina. ¿litama pikisoshiritantari?”

32 Ikanta jotitapaa pitotsiki, awijainkatanaki tampiya.

33 Antawoiti ipinkathatanakiri jiyotaani, ikantanakiri: “Imapirotatya iirokatakiki Itomi Pawa”.

Joshinchaantaki Jesús Genesaret-ki

(Mr. 6.53-56)

34 Ikanta jariitaiyakani intatsikironta nampitsiki Genesaret.

35 Iro jaatakotapaakityaami Jesús, jiyotaitawakiri. Ikamantaitakiri maawoni nampitawori janta, jamayitapaakiri mantsiyayitatsiri.

36 Ikantaitakiri Jesús: “Pishinitiri mantsiyari jotirotaawakiro kapichiini piithaari, ishintsitan-taiyaari”. Ari okantzimitaka, ikaatzi otirotsitakiriri iithaari, shintsiyitai.

15

Owaaripiroshiritziriri atziri

(Mr. 7.1-23)

1 Ari ipokaiyakini Fariseo itsipatakari Yotzinkariiti. Ipoñaayitaka nampitsiki Jerusalén. Ikantapaakiri Jesús:

2 “Judá-mirinka anaiyini. Iro amitaiyarini akiwaakota tikira owanatyaaata, ari okanta jiyotaakairi pairani achariniiti. ¿Litama kaari jimatantawo piyotaani? Tii ikiwiro jako jowapiintaiyani”.

3 Jakanaki Jesús, ikantzi: “Irojatzí paakowintawo jiyotaayitairi pairani achariniiti, tiimaita pantziro jiyotaayitairi Pawa.

4 Jiroka ikantziri Pawa:

Pimpinkathatiri ashitzimiri.

Ikantaki iijatzí:

Ontzimatyii jowamaitiri kijyimatziriri ashitariri.

5 Iro kantzimaitacha pikantapiintaki iiroka: ‘Kamiithatatsi ankantiri ashiyitairi: “Nokajyaakairi Pawa maawoni noiriikiti, iiro okantzi nonishironkatimi”.’

6 Piyotaantashitakawo jamitaitari pairani, tii piyotantziro ikowiri Pawa. Irootaki kaari jitakotantari ajyininka ashitariri.

7 Thiiyinkari pinaiyini. Iiroka ikinkithatakotaki pairani Isaías, ikantaki:

8 Ipinkathawaantiwitashitana atziripaini.

Tiimaita inkinkishiritakotaina kamiitha.

9 Aminaashiwaita jotzirowashitana ipinkathawitana,

Jiyotaantashiwaitawo jamiyitari irirori”.

10 Ikaimakiri Jesús maawoni piyowintakariri, ikantziri: “Pinkimisantaiyini, pinkimathatantyaawori nonkinkithatakotiri:

11 Ikaatzi owayitari tii jowaaripiroshiritantzi, irooma okaatzi añaawaiyitziri, iro matzirori owaaripiroshiritantzi”.

¹² Ipokashitapaakiri jiyotaani okaakiini, ikantapaakiri: “Tii inimotziri Fariseo-paini ikimakimi pikantaki”.

¹³ Ikantanaki Jesús: “Ashitanari Inkitijatzi, ari inthonkairo kaari ipankitzi irirori.

¹⁴ Piñaashityaari, tii jiyotaiyini irirori, jojoyakari kaari aminatsiri. Ikimitakotakari ikathatawakaa kaari okichaatsini, tii jiyotzi tsika inkini, apitiroiti imparyai omoonaki”.

¹⁵ Ari ikantzi Pedro: “Poñaayinawo okaatzi pojyakaawintakiri”.

¹⁶ Ikantzi Jesús: “¿Tikiraama otzimimotzimi iiroka piyotani?

¹⁷ ¿Tiima piyotzi okaatzi owayitapiintari okini ajiyitoki, impoña omishitowairo?

¹⁸ Irooma añaawaitiro kaaripirori akinkishiritantatsiri, irootaki owaaripiroshiritantatsiri.

¹⁹ Tima ashiriki opoñaayita kaaripirori kinkishiritaantsi, tsitokaantsi, mayimpiritaantsi, kaari kinataantsi, koshitaantsi, thiiyakotaantsi, kijyimataantsi.

²⁰ Irootaki jiroka owaaripiroshiritantatsiri. Irooma iirorika akiwaakota ankowirika oya, tii owaaripiroshiritantzi”.

Okimisantzi tsinani Canaán-jato

(Mr. 7.24-30)

²¹ Ipoña ikinanaki Jesús nampitsiki iitachari Tiro irojatzi Sidón-ki.

²² Ari opokaki tsinani Canaán-jato, kaari Judámirinka iroori. Okantapaakiri: “Nowinkathariti,

iiroka icharini pinkathari David-ni. Nokowi pinishironkataina oiyiki ashironkaawaitaka nishinto, opiyarishiritatzi”.

²³ Ari imairitaki Jesús, tii jakiro. Ipoña ikantaiyini jiyotaani: “Potyaantairo iyaataita, owanaa oñaashirinkakai”.

²⁴ Ikantanakiro Jesús: “Apa jotyaaantakina Ashitanari nonishironkatairi nojyininka Israelmirinkaiti, ikaatzi oiyakariri oiyja ipiyaka”.

²⁵ Ari otzirowanaka tsinani, okantanakiri: “Pinkathari, pinishironkataina naaka”.

²⁶ Ikantanakiro irirori: “Paata tsinani. Tima ikantaitaki pairani: ‘Tii aapithatziri jowanawo iintsiti ampiri otsitsi joyaawo’ ”.*

²⁷ Akanakiri iroori, okantziri: “Imapiro pikanakiri Pinkathari. Iro kantzimaitacha, jowapiintamachiitawo otsitsi jowaryagaitzirowanawontsi otapinaki”.

²⁸ Jakanairo Jesús, ikantziro: “Tsinani, imapiro pikimisantai iiroka. Irootaki nimatantyaawori pikowakotakinari”. Apathakiro awijakotanai ishinto.

Joshinchaaki Jesús oiyiki atziri

²⁹ Ipoña jawijaki Jesús ikinayitaki othapiyaaki inkaari Galilea. Irojatzitzi itonkaantanakari otzishiki, ari isaikapaakiri janta.

³⁰ Ari ipokashitakiri oiyiki atziri, jamayitakiri kantawaiyitachari imantsiyari: ithoriwaitatsiri, kaari okichaatsiri, masontzipaantiri, pijaponthokiri, maawoni. Ithonkiri joshinchaayitairi.

* **15:26** Iri joyyakaawointaitzi Judá-mirinkaiti ikimitari iintsitzi. Iriima kaari Judá-mirinkatatsiri joyyari otsitsi.

³¹ Iyokitzi jowaitanakiri Jesús iñaitakiri jiñaawaitakagairi masontzipaantiri, janiitakaayitairi kisopookiri, ithoriwaitatsiri iijatzi, jaminakaayitairi kaari okichaatatsi. Ikantaiyini atziriiti: “Imapiro ikamiithataki Pawa, iriitaki pinkathariwintairiri Israel-mirinkaiti”.

*Jowakaari Jesús 4000 atziri
(Mr. 8.1-10)*

³² Ipoña Jesús japatotakiri jiyotaani, ikantakiri: “Owanaa nitakotakari atziriiti, tima mawa kitiijyiri isaikaiyakini jaka ikimisantana, tikaatsi jowaiya. Aririka jiyaatashitaiya, ari aakiri itajyi iirorika jowanaa”.

³³ Ikantaiyini jiyotaani: “Pamini, asaikatzi jaka otzishimashiki. ¿Tsikama ayika owakaiyaariri? Ojyiki ikaataiyini”.

³⁴ Ari josampitziri Jesús jiyotaani: “¿Tsikama okaatzi tanta tzimatsiri?” Ikantzi jiyotaani: “Tzimatsi okaatzi 7, tzimitacha iijatzi shimaaniki”.

³⁵ Ipoña ikantaitakiri ikaatzi piyotainchari: “Pisaikaiyini”.

³⁶ Jaakiro tanta itsipataakiri shimaaniki, ipaasonkiwintakiri. Ipoña ipitoryaakiro tanta, ipayitakiri jiyotaani, jowawijaakiniri piyotainchari atziri.

³⁷ Owaiyakani maawoni, kimaniintaiyakani. Ipoña japatotairo tzimagaantapaintsiri, ijaikitai okaatzi 7 kantziri.

³⁸ Kimitaka ikaatzi 4000 shirampari owainchari. Tzimitacha tsinanipaini iijatzi iintsipaini owainchari.

³⁹ Ipoña ikantanai Jesús: “Ari owaiyakani, kantatsi piyaayitai”. Ari jotitanaa Jesús pitotsiki, montyaakotanaki iipatsitiki Magdala-jatzi.

16

Ikowakoitziri Jesús intasonkawintanti (Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56)

¹ Ari ipokaiyakini Fariseo itsipatakari Saduceo, ikowawitaiyani inkompitakaiyaarimi Jesús inkini jiyakowintirimi. Ikantawitapaakari: “Incha pintasonkawintanti niyotantyaari imapiro opoñaawo pitasorinka inkitiki”.

² Jakanaki Jesús ikantzi: “Pikantapiintaiyini iiroka aririka piñiuro onkiraityai otsiniriityaanai: ‘Osaryaamanaatyi oñaatamani’.

³ Irooma piñaamanairo minkori onkiraityai inkitiki, pikantzi: ‘Omparyaatyi inkani’. Piyotakowitawo inkiti, piyotakotziro iijatzi aririka omparyai inkani. Tii piyotzimaitawo piñaawitari jaka kipatsiki.

⁴ Tii pikamiithataiyini iiroka, thainka powakiri Pawa, irootaki pikowantaiyarini piñiina nontasonkawintanti, iromaita noñaayimiro. Apa piñiuro ojoyawoni awijyimotakiriri pairani Jonás”. Ari jiyaatanai Jesús.

Shiniyakaawori itantani Fariseo (Mr. 8.14-21)

⁵ Ikanta jariitaka jiyotaani Jesús intatsikironta, tii jaanaki itantani, imaijantanakiro.

⁶ Ikantzi Jesús: “Paamaiyaawo shiniyakairori itantani Fariseo iijatzi jashi Saduceo-paini”.

⁷ Ari josampitawakaanaka jiyotaani, ikantawakaiyani: “¿Iitama ikantantawori jiroka? ¿Irooma ikantantari tii amaki tanta?”

⁸ Yotaki Jesús ikantawakaari jiyotaani, ikantziri: “Tikira pikimisantapirotzi iirokaiti, irootaki pikantantari: ‘Tii amaki tanta’.

⁹ ¿Tikiraama pikimathataiyironi? Chapinki otzimawita tanta okaatzi 5, nowakaayitaka 5000 shirampari. Poyiitairo tzimagaantapaintsiri. ¿Tsikama okaatzi kantziri poyiitairi?

¹⁰ Iijatzi okimita tzimatsiri chapinki 7 tanta, nowakaaka 4000 shirampari. ¿Tsikama okaatzi kantziri poyiitairi?

¹¹ ¿Iitama kaari pikimathatantawo iiroka? Tii iro nonkinkithatakoti jowaitari tanta. Aña nokantatziimi: ‘Paamaiyaawo shiniyakairori itantani Fariseo iijatzi jashi Saduceo’ ”.

¹² Ari ikimathatanakiro jiyotaani, tii iro inkinkithatakoti Jesús shiniyakairori tanta, joyyakaawintatziiro okaatzi jiyotaantziri Fariseo iijatzi Saduceo.

Jiyotaki Pedro: Cristo jinatzi jirika Jesús

(Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

¹³ Ipoña ikinanaki Jesús janta Cesarea-ki, irootaki inampi Filipino. Ari josampitakiri jiyotaani, ikantziri: “¿Iitama ikinkishiritakoitariri Itomi Atziri?”

¹⁴ Jakaiyanakini, ikantzi: “Tzimatsi atziri kantatsiri, ‘Juan owiinkaatananiri piriintaacha’. Ikantzi pashini, ‘iri koñaataatsi Elías’. Ikantzi pashini ‘iri Jeremías-ni’. Tzimatsi kantatsiri iijatzi, pashini Kamantantaniri pinatzi”.

15 Ipoña ikantziri jiyotaani: “Iiroka. ¿Tsikama pikantaiyinika?”

16 Jakanaki Simón Pedro, ikantzi: “Iirokatakaki Cristo Itomi Pawa Kañaaniri”.

17 Ikantzi Jesús: “Imapiro pikantaki Simón itomi Jonás, kaari atziri yotakaimironi jiroka, iri Ashitanari Inkitijatzi yotakaakimirori.

18 Ari niitaimi naaka Pedro, iro mapi ojjyakaawintacha piwairo. Tima mapi pinkimitaiya, ari niwitsikairo nopanko. Inkaati kimisantaatsini paata, iri ojjayityaawoni pankotsi. Iiro jimatziro impiyakaashitaiyaari nampitawori sarinkawini.

19 Iri pojyaari aamaakowintawori ashitakowo pankotsi, kantatsi jashitaryiuro, jashitiro, jintsiritiro shintsiini. Iro pankotsi ojjyakaawintacha tsika impinkathariwintantai Inkitijatzi. Tima inkaati pishinitairi iiroka jaka, iriitaki ishinitaiti inkitiki. Iriima inkaati kaari pishinitai iiroka jaka, iiro ishinitaitziri iijatzi inkitiki”.

20 Ipoña ikantanakiri Jesús maawoni jiyotaani: “Paatara pikamantantzi, pinkanti: ‘Iriitaki Cristo jirika Jesús’ ”.

Ikinkithatakotziro Jesús inkami

(Mr. 8.31-9.1; Lc. 9.22-27)

21 Ipoña Jesús ikamantakiri jiyotaani, ikantziri: “Irootaintsi aati nampitsiki Jerusalén, antawoiti inkimaatsitakaina ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari, ijiwari Yotzinkariiti, ari intsitokakaantinari. Iro kantzimaitacha awijawitatty mawa kitijiyiri ari nañagai iijatzi”.

22 Ikanta Pedro, jaanakiri Jesús jantyaatsikiini, ikantakiri: “Pinkatharí, tii inimotana pikantziri, tii nokowi awijyimotimi jiroka”.

²³ Ari ipithokanaka Jesús, ikantanakiri: “Piyaati Satanás. Tima tii poshiritawo iiroka ikowakaanari Pawa, apa pikowashitawo ikowapiintakiri atzirriiti”.

²⁴ Ikantanakiri Jesús maawoni jiyotaani: “Tzimatsirika kowatsiri intsipatina, jowajyaantairo ikowashitari, onkantawitya impaikakoitirimi, intsipatina.

²⁵ Iitarika itakowaitachari jantayitziro inintashiyitari, ari impiyashitaiya. Iriima kamawintinani jantayitanairo nokowakairiri naaka, aritaki jawijakoshiritai.

²⁶ Tima aminaawaitashita iñaitziro otzimimotantzi ajyaagawontsi jaka kipatsiki, ompoña jaminaashitaiyaawo añamintotsi. ¿Kantatsima impinakowintaitya iiro iñaantaitawo impiyashitaitya?

²⁷ Ari impiyi paata jirika Itomi Atziri jamairo jowaniinkawo Ashitariri, intsipataiyaari maninkariiti, iri pinatapaironi okaatzi jantaitakiri.

²⁸ Tyaaryoo, tzimatsi pikaatzi jaka, tikira pikamiita ari piñaakiri Itomi Atziri impinkathariwintantai”.

17

Ishipakiryiimotziri Jesús jiyotaani

(Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36)

¹ Okanta awijaki okaatzi 6 kitijiyiri, ipoña Jesús jaanakiri Pedro, Jacobo, Juan iririntzi Jacobo. Itonkaiyanakini otzishiki.

² Ari ipashinitzimotakiri jiyotaani, ishipakiryaanaki ipooki, jojyanakari ooryaatsiri,

ari okimitanakari iithaari kitamaaniki okantanaka.

³ Iñaatziiri Moisés-ni, ipoña Elías ikinkithawait-akairi Jesús.

⁴ Ikaimotanakiri Pedro, ikantzi: “Pinkatharí, imapiro okamiithatzi pamakina jaka. Kamiitha niwitsikimi mawa pankojyitantsi: apaani pashitya iiroka, apaani jashitya Moisés, jashitya apaani Elías”.

⁵ Iñaawaiminthaitzi, opamankapaakiri minkori, shipakiryá okantapaaka. Ikimatzi iñaawaitaitanaki minkoriki, ikantaitzi: “Notomi jinatzi jirika nitakokitakari, oiyiki nokimoshiriwintakiri. Pinkimisantairi”.

⁶ Ikanta ikimaiyakironi jiroka ñaantsi, oiyotaiyanakani isaawiki, antawoiti ithaawaiyanakini.

⁷ Iro kantzimaitacha Jesús ipokashitapairi jiyotaani, ipampitapaakiri, ikantziri: “Pinkatziyanai, iiro pithaawaiyini”.

⁸ Jaminawitanaa, tikaatsi iñaanai, apaniroini ikatziyaka Jesús.

⁹ Ikanta joirinkaiyaani otzishiki, ikantakiri iiro ikamantantziro iñaakiri irojatzi paata aririka jañagai. Tima jirika Itomi Atziri ari jañagai inkamawitatyaaarika.

¹⁰ Ari josampitakiri jiyotaani, ikantziri: “¿Litama ikantakotziri Yotzinkariiti ikantaiyini: ‘Aririka impokimataki Cristo, iri iiwatapaintsini Elías impoki?’ ”

¹¹ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Imapirotatya ikantziri, iriitaki iiwatapaintsini Elías impoki, jotampatzikatantapaaki.

12 Pinkimi nonkanti naaka: Ariiwitaka Elías, tiimaita jiyotaiyawakirini, oyyiki jowasankitaakiri. Ari inkimitaitiri iijatzi Itomi Atziri, oyyiki jowasankitaitiri”.

13 Ari jiyotaiyanakini jiyotaani iri ikinkithatakotzi Juan owiinkaatananiri.

Jowawijaakotziri Jesús iwankari piyarishiritat-siri

(Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43)

14 Ikanta jariitaiyaani ipiyotaiyani atziri. Ari ipokakiri atziri. Jotzirowashitapaakari Jesús, ikantziri:

15 “Pinkatharí, pitakotainari notomi oyyiki ikamimawaitaki, antawoiti ikimaatsiwaitaka, oyyiki itaawaitapiinta, ipiinkawaitzi jiñaaki.

16 Namawitakanari piyotaani, jowawijaakotainari. Tiimaita jimatziri”.

17 Ari jakanaki Jesús, ikantanaki: “Tiitya pikimisantzi iiroka, pikinashiwaitaka. ¿Tskapaitima piyotai? Pamakinari iintsi”.

18 Ikisanakiri piyari, jatanaki. Ari ishintsitanairi iwankari.

19 Ikanta jiyotaani Jesús, josampitairi apaniroini, ikantairi: “¿Litama kaari nimatantari nowawijaakotiri?”

20 Ikantzi Jesús: “Iro kaari pimatantari tima tikira pikimisantapirotzi. Pinkimi nonkanti: Aririka pinkimisantaniinti, kantatsi pinkantiro otzishi: ‘Pishirinki’. Ari oshirinkaki. Tikaatsi kompitzimotimini aririka pinkimisantapiroti. Imapiro.

21 Iro kantacha pinkowirika poshinchiri ogyakariri jirika iwankari, ontzimatyii pamañaari tyaaryoopiroini Pawa, pintziwintyaari”.

Japiitairo Jesús ikinkithatakota inkami
(Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45)

22 Ikanta isaiki Jesús nampitsiki Galilea, ari ikantakiri jiyotaani: “Irootaintsi impithokashitaityaari Itomi Atziri.

23 Ari intsitokaitiri. Iro awijawitayya mawa kiti-ijyiri, aritaki jañagai iijatzi”. Antawoiti jowashiritanaka jiyotaani ikimakiri ikantaki.

Jashitakaitawori tasorintsipanko impinaitirori

24 Ikanta jariitaka Jesús nampitsiki Capernaum, ari ipokakiri kowakotantatsiri kiriiki jashitakaitawori tasorintsipanko, josampitapaakiri Pedro: “¿Ipinatziroma yotaimiri jashitakaitawori tasorintsipanko?”

25 Ikantanaki Pedro: “Ipinatziro”. Ikanta ipiyapaa pankotsiki, iri thaawakotapainchari Jesús josampitawairi: “¿Litama pikinkishiritari iiroka Simón? ¿Litama ikowakotantziri pashinijatzi pinkathariiti? ¿Iriima ikowakoyitzi iyyininkapirori? ¿Iriima ikowakoyitzi ariitzinkari atziri kaari iyyininkata?”

26 Ari jakanaki Pedro, ikantzi: “Iri ikowakotzi ariitzinkari”. Ikantzi Jesús: “Ari okanta. Tii okowapirota impinaitiro ikaatzi iyyininkapiroitari.

27 Tiimaita nokowi inkisaniintawaitya kowakotantatsiri kiriiki. Piyaati pinkachaati inkaariki. Aririka pinoshikaki apaani, paminapaantitiri, ari piñiiri kiriiki. Paanakiniri

kowakotantatsiri, pimpiri. Iriitaki pimpinaw-intyaari iiroka iijatzi naaka”.

18

Tsika itzimi ñaapirotachari
(Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48)

¹ Ikanta japatotairi jiyotaani Jesús, josampitakiri, ikantziri: “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi. ¿Iitama ñaapirotachani intsiapatyaari impinkathariti?”

² Ikaimaki Jesús apaani iintsi, katziyapaaka niyankiniki isaikaiyakini irirori.

³ Ikantzi Jesús: “Iirorika pawintaanaari Pawa, pojakotaiyaari ikanta jirika iintsi, iiro piñiuro impinkathariwintantai Inkitijatzi. Imapiro.

⁴ Tima jirika iintsi tii jiyotzi jasagaaw-intawaitya. Iitarika ojakotaiyaarini, iriitaki ñaapirotaachani impinkathatairi Inkitijatzi.

⁵ Iitarika pairyaanari ikimisantaana, jaawakimi kamiitha ojariri jirika iintsi, naakataki jaawaki kamiitha”.

Ari jantakaantaitiro kaaripirori
(Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2)

⁶ “Iitarika antakaakirini kaaripirori kimitaariri jirika iintsi ikimisantaana, kamiithawaitakimi inthaitiniri mapi ikintsiki, jowiinkaitakiri ochiinkaatzii inkaari.

⁷ Imapiro onkowiinkati jaka kipatsiki. Iñaiti ojiyiki antayitironi kaaripirori. Iro kantacha ari jowasankitaitakiri inkaati antakaantakironi.

⁸ Iroorika pako, iroorika piitzi pantantakawori kaaripirori, powajyaantairo, pinkimitakaantiro

pinthatzinkakityiromi, tima iro kowapirotacha pawijakoponthokitai. Tii okamiithatzi otzimawita apiti pako, apiti piitzi, impoña patsipitaiyaawo paampari paata pintagaiya.

⁹ Iroorika poki pantanta kaaripirori, powajyaantairo, pinkimitakaantiro pinkithoryaatyiro, iro kowapirotacha pawijakopityakitai. Tii okamiithatzi otzimawita apiti poki, impoña jookaitaimi paata opaampaporinthaatzi sarinkawiniki”.

Ikinkithatakotaitziri oijya piyachari
(Lc. 15.3-7)

¹⁰ “Paamaakowintya pimanintzirikari ojyanaariri jirika iintsi. Tima ikimpoyaaawintziri maninkariiti nampitawori Ashitanariki Inkitijatzi.

¹¹ Iro ipokantakari Itomi Atziri jowawi-jaakoshiritairi ikaatzi piyawitainchari.

¹² Pinkimi nojyakaawintimiro. Tzimatsi piratachari ikaatzi 100 oijya. Impoña impiyagaantaka apaani, tzimanai 99 joiyyati. Ari jookanakiri pashini, jataki otzishimashiki jaminaminatairi piyainchari.

¹³ Aririka iñiiri antawoiti inthaamintya jagairi piyawitainchari. Antawoiti inkimoshiriti, anaanakiro ikimoshiriwintziri kaawitachari 99 kaari piyachani.

¹⁴ Ari ikimitari iijatzi Ashitairi Inkitijatzi, tii ikowi impiyagaantawaitya apaani ojyanaariri jirika iintsi”.

Tsika okanta ipiyakotantaitzi

15 “Aririka piñiiri pijyininka jantzimotimiro kaaripirori, piyaatashitiri, pinkinkithawaitakairi apaniroini, poñaayiri okaatzi ikinakaashitakari. Aririka inkimisantakimi, pimatairi, pikimitakaantaari iriirikami pirintzipirori.

16 Irooma iiro ikimisantzimi, paanaki pashini kimisantzinkari, iirorika apiti, iri pintsipatyaari pinkaminairi. Iro pimonkaatantyaawori ikan-taitziri:

Intzimirika iyakowintaari, ontzimatyii intzimi mawa atziri, tiirika, apiti ñaakotakirini okaatzi ikinakaashitakari, kamiithatatsi jowasankitaitiri.

17 Iirorika ikimisantzimi, pinkamantiri ikaatzi apatotapiintachari. Iirorika ikimisantzi, pojyakaantiri kaari pijyininka, ikimitakotakari kowakotziriri kiriiki ijyininka.

18 Iitarika pishinitairi iiroka jaka, irijatzi ishinitaitiri janta inkitiki. Iriima inkaati kaari pishinitai iiroka jaka, iriitaki kaari ishinitaitzi janta inkitiki. Imapiro.

19 Pinkimi nonkanti ijatzi: Aririka pinkaati apiti, aririka ojoyawakaiya pikinkishiritani, ari pinkowakotiri Ashitairi Inkitijatzi, ari jimatakimiro.

20 Tsikarika japatotaiya apiti atziri, iirorika mawa ipairyaana ikimisantaana, ari nosaikitari naaka janta notsipatari”.

21 Ari ipokapaaki Pedro, josampitapaakiri Jesús, ikantziri: “Pinkathari, aririka ontzimi jantzimotinari nojyininka, ¿tsikama onkaati nompiyakotiri? ¿Arima onkaati 7?”

22 Jakanaki Jesús, ikantanakiri: “Iiro okantzi pimpiyatantya. Tima tii apa pimpiyakotiri onkaati 7, oyyiki papiipiintiro”.*

Ikantakota apiti atziri iriiwitsiri

23 “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi, iroowaitaki jantziri pinkathari ikowakotziri jompiratani impinatairi jiriiwitziri.

24 Ikanta ikowakotziri iriiwitsiri, ari ipoka-paaki iriiwipirotatsiri oyyiki kiriiki.†

25 Tikaatsi jayi impinatairiri. Ari ikantanaki pinkathari: ‘Paanakiri jirika atziri, iina, itomipaini, iijatzi okaatzi tzimimotziriri, pimpimantiri. Nagaitaa kiriiki ikaatzi jiriiwitanari’.

26 Ikanta ikimawaki ompirataari, jotzi-irowashitanakari pinkathari, ikantanakiri: ‘Iiro pipimantana, poyaakotawakina kapichiini, aritaki nompinataimi’.

27 Ikanta jirika pinkathari inishironkatairi jompiratani, ikantzi: ‘Aritaki, tii piriwitaana’. Ipiyakotairi okaatzi jiriiwitziri.

28 Ikanta jiyaatai ompirataari, itonkiyotakari aatsiki iriiwitziriri irirori kapichiini. Joirikakintsitawakiri, ikantziri: ‘Pimpinatina piriwitanari’.‡

29 Ari jotzirowashiwitanakari, ikantziri: ‘Poyaawakina kapichiini aritaki nompinataimi’.

* **18:22** Ikantakoitziri jaka “oyyiki onkaati papiipiintiro”, aririka apiitapiintakiro ampiyakotanti onkaati 7, apiitairo 7, impoña apiitairo 7, irojatzi ariitantatyaari onkaati 70. † **18:24** Ikantaitziri “iriiwipirotatsiri”, iri oyyariri kaatatsiri 10 mil talento. Ari onkantawitya jantawaiti oyyiki osarintsi, iiro ipinakowinta. ‡ **18:28** Ikantakoitziri jaka “iriiwitziriri kapichiini” irijatzi ikantaitziri 100 denario.

³⁰ Tii ikowi, jaanakiri, jomontyaakaantakiri, ikantziri: ‘Aririka pimpinataina piriwitana, ari nomishitowakaantaimi’.

³¹ Iro kantacha jiñaakiri ikaataiyini, tii inimotanakiri, jataki ikamantakiri pinkathari.

³² Ikanta pinkathari ikaimakaantakiri, ikantakiri: ‘Kaaripiroshiri pinatzi iiroka. Nopiyakotaimiro iiroka piriwitanari pikamitakina’.

³³ Ari pinkantantimi iiroka, pinishironkatanti.

³⁴ Antawo ikisanaka pinkathari, jomontyaakaantakiri, ikantziri: ‘Aririka pimpinataina iiroka, ari nomishitowakaantaimi’.

³⁵ Iro jantairi iijatzi paata Ashitanari Inkitijatzi, iirorika pinishironkayitairi pijyininka”.

19

Jiyotaantzi Jesús ikantzi: tii opantawo pookiro piina

(Mr. 10.1-12; Lc. 16.18)

¹ Ikanta ithonkanakiro Jesús jiyotaantzi Galileaki, jataki intatsikirona Jordán-ki irojatzi Judea-ki.

² Ipiyowintaitawaari. Joshinchaapai oiyiki mantsiyari janta.

³ Ari ipokashitakiri Fariseo-paini, ikowi inkompitakaiyaarimi, josampitapaakiri ikantziri: “¿Jesús, shinitaantsitatsima jookashiwaityaawo iina atziri?”

⁴ Ari jakanakiri irirori, ikantanakiri: “¿Tiima piñaanatakotziro owakiraa jiwitsikantaitakari atziri? ¿Tiima jiwitsikaitakiri shirampari iijatzi tsinani?”

⁵ Ikantaitaki pairani:
Ari jookawintairi shirampari ashitariri, jayi iina,

Apaani inkantanaiya iwathaki jaawakaana.

⁶ Irootaki iiro okantanta jookiro atziri itsipataakaakariri Pawa, tima apaani ikantanaa, iiro okantzi jookawakaiya.

⁷ Ipoña josampitziri ikantzi: “¿Litama josankinatantawori pairani Moisés, ikantaki: Aririka jookawakaitya, ontzimatyii impaitiri osankinarintsi jookawakaantyaari?”

⁸ Ikantzi Jesús: “Okantakaantziro tii pikimisan-tanitzi, irootaki ishinitantzimirori Moisés. Tii ari onkantya pairani owakiraa iwitsikantanakari maawoni.

⁹ Pinkimi nonkanti naaka: Ikaatzi ookashiwaitawori iina impoña jagai pashini, imayimpiritaki. Irooma omayimpiritirika iinantaitari, kantatsi jookaitiro. Itzimirika ayirori tsinani ookaawo, imayimpiritaki irirori”.

¹⁰ Ipoña ikantzi jiyotaani: “Aririka okanta, tiitya okamiithatzi jagaiti iinantaitari”.

¹¹ Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “Iriirika Pawa kowakaimironi, aritaki pinkimathatakiro.

¹² Tzimatsi kantachari iiro okantanta jaayiti iina atziri. Tzimatsi atziri owa itzimapaaki ari ikantsita iiro okantzi jayi iina. Tzimatsi pashini jaakithokitaitziri iiro okantzi jayi iina. Tzimatsi iijatzji kowatsiri isaikashiwaitya, tima ityaaryoowintatziiri pinkathariwintantatsiri inkitiki. Kowatsiri jimatiro nokantakiri, jantiro”.

Itasonkawintziri Jesús iintsipaini

(Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17)

¹³ Ipoña jamaitapaakiniri Jesús iintsipaini, ikantaitapaakiri: “Pamanakotinari niintsiti, potzimikapatziitotiri pintasonkawintiri”. Ari

ikantzi jiyotaani Jesús: “Iiro poñaashirinkiri Awinkathariti”.

¹⁴ Ari ikantzi Jesús: “Pishinitiri iinchaaniki impokashitina. Iiro pithañaana. Tima inkaati kim-itaiyaarini irirori, iriitaki ñaagaironi ipinkathari-wintantai Inkitijatzi”.

¹⁵ Ikanta Jesús jotiropatziitoyitakiri iintsipaini, jatanai.

Ajyaagantachari mainari
(Mr. 10.17-31; Lc. 18.15-17)

¹⁶ Ari ipokaki mainari, josampitapaakiri Jesús, ikantziri: “Kamiithari yotaantanirí. ¿litama nantairi noñaantaiyaawori kañaanimintotsi?”

¹⁷ Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “¿litama pikantantanari ‘kamiithari?’ Tikaatsi kamiithatatsini jaka, apaniironi ikantakaawo Pawa ikamiithatzi. Pinkowirika piñagairo kañaanimintotsi, pimonkaatairo Ikantakaantatani”.

¹⁸ Ikantzi irirori: “¿Otzimika?” Ari ikantzi Jesús:

Iiro pitsitokantzi.

Iiro pimayimpiritzi.

Iiro pikoshitzi.

Iiro pithiiyakotanta.

¹⁹ Pimpinkathatiri ashitzimiri.

Pitakotaiyaari pijyininka pinkimitakaantairi pitakotapiinta iiroka.

²⁰ Ari ikantzi mainari: “Nimatakiro maawoni jirokapaini, irojatzí nitanakawo pairani iinta niryaañitapaakiini. ¿litama kowityaachari iroñaaka?”

²¹ Ikantzi Jesús: “Pikowirika pinkamiithashiriti, piyaati pipankoki, pimpimantiro maawoni tzimimotzimiri, pimpayitiri ashironkainkari, inkitiki pinintaawaitaiya. Aririka pimatakiro pimpokanaki, poyaatina”.

²² Ikanta ikimaki mainari, owashiri ikanta ipiyanaawo, tima ajyaagantzinkari jinatzi.

²³ Ipoña Jesús ikantanakiri jiyotaani: “Antawoiti impomirintsityaawo ajyaagantachari impinkathariwintairi Inkitijatzi. Imapiro”.

²⁴ Iikiro ikantatzi: “Tima iiro okantzi intyi piratsi camello imooki kithapi, iro owatsipiro ompomirintsitya intyi ajyaagantzinkari ipinkatharitari Pawa”.

²⁵ Ikanta ikimaki jiyotaani, iyokitzi ikantanaka, ikantaiyini: “¿Iitayakama awijakoshiritaatsini?”

²⁶ Jaminaminthatanakiri Jesús, ikantziri: “Tirotya jimataajaitziro apaniroini atziri, iriima Pawa tikaatsi pomirintsitzimotyaarini”.

²⁷ Ari jakanaki Pedro, ikantanaki: “Jirika nokaataiyakini nokowi noyaatimi, nookayitanakiro maawoni tzimimotanari. ¿Iitama impinayiitainari paata?”

²⁸ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Aririka owakiraatai paata kipatsi, impinkathariwintantai Itomi Atziri, inkimitaiyaari pinkathari isaikantawo owaniinkatachari isaikaminto. Ari pinkimitaiyaari iijatzi iirokapaini pimpinkathariwintairi maawoni chariniyityaarini Israel-ni, ikaataiyini 12 jinashitaiyani. Imapiro.

²⁹ Tima ikaatzi oyaatakinari, jookawintanakiro ipanko, iririntzi, iritsiro, ashitariri, iina, iriintsiti, iipatsiti. Aritaki iñaayitairo ontzimimotairi ojyiki,

tima iriitaki pairyaayitanari. Irijatzi ñaayitaironi kañaanimintotsi.

³⁰ Tzimatsi itayitakawori iroñaaka, iri ñiironi jimpoiyyitai. Tzimayitatsi iijatzi impoiyitatsiri iroñaaka, iri ñaayitironi jitaiyaawo”.

20

Antawaitatsiri chochokimashiki

¹ “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi, iri-iwaitaki ikanta atziri tzimatsiri ichochokimashiti. Jataki amaityaaki jamini antawaitatsini iwankirimashiki.

² Ikanta jiñaaki kowatsiri jantawaiti, ikantakiri: ‘Aririka pitanatyaawo pantawaiti iroñaaka iro-jatzi jyiitiini, nompinatimi apaani kiriiki’. Ikan-taiyini antawaitatsini: ‘Kamiithataki’. Jatanaki jantawaiti pankirintsimashiki.*

³ Ikanta ijinokiityaapaaki ooryaatsiri, iijatzi ipiyanaa ashitawori iwankirimashi. Iñaapai pashini saikashiwaitachari, ikatziyaiyaani.†

⁴ Ikantapaakiri: ‘Aririka piyaati pantawaiti nowankirimashiki, ari nompinapirotakimi’. Ari jiyaataki jantawaiti.

⁵ Ari ikimitaakiro itampatzikatapaaki ooryaatsiri, iijatzi itainkanaki ooryaatsiri.‡

⁶ Ari ikimitakiro iijatzi otsiniriityaanaki, iñaapai saikashiwaitachari atziri, josampitapaakiri: ‘¿Tikaatsima pantawairi pisaikashiwaitantari kitiiyyiriki?’§

* **20:2** Kantakotachari jaka “kiriiki”, irijatzi jiiitatziri iijatzi “denario”. † **20:3** Iri ikantaitziri pairani ooryaatsiri 3. ‡ **20:5** Ikantaitziri pairani ooryaatsiri 6, iijatzi ikantaitziri ooryaatsiri 9.

§ **20:6** Ikantaitziri pairani ooryaatsiri 11.

⁷ Ari ikantaiyini: ‘Tikaatsi antawaitakainani’. Ikantzi irirori: ‘Piyaati pantawaiti nowankirimashiki, ari nompinapirotakimi’.

⁸ Okanta otsiniritanaki, ashitawori iwankirimashi, ikantakiri owiriri iiriikiti: ‘PINKAIMIRI maawoni antawaitatsiri pimpinatiri. Iri pitawatya pimpinatiri impoitapaintsiri jantawaitaki, irojatzı pimatantatyaariri itakawori amaityaaki’.

⁹ Ikanta ipokaki impoitapaintsiri jantawaitzi, kapichiini jantawaitaki, iro kantacha ipinaitakiri apaani kiriiki.

¹⁰ Ipokaiyakini itakawori amaityaaki jantawaitaki, iñaajaantzi impinapiroitiri irirori. Aña tii, apaanimachiini kiriiki ipinaitakiri iijatzi.

¹¹ Ikanta ipinawiitakari, ikisanakiri ashitawori jantawairi,

¹² ikantanakiri: ‘Tii jantawaipirotzı impoitapaintsiri, iro kantacha imonkaatakina pipinatakinari, naaka kimaatsipirotakariri ooryaatsiri’.

¹³ Ari ikantzi ashitawori iwankirimashi: ‘Ajyıninká, nopinatakimi kamiitha, ¿tiima nokantsitakimi amaityaaki nompinatimi apaani kiriiki?’

¹⁴ Jirika piiriikiti nompinatimiri, piyaatai pipankoki. Naaka nintashitacha nompinatiri apaani kiriiki impoitapaintsiri jantawaitzi,

¹⁵ ¿Iroma okantzi nompinatiri jirikapaini nonintashitari naaka? ¿Pikisaniintakotatyaanawoma nonishironkatantzi?’

¹⁶ Tzimayitatsi itayitawori, iri ñiironi jimpoiyyitai. Tzimayitatsi iijatzi impoiyyitatsi, iri ñiironi jıtaiyaawo”.

*Japiitairo Jesús ikinkithatakotziro jowamaitiri
(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)*

¹⁷ Ikanta itonkaanaki Jesús jiyaa tiro Jerusalén-ki, jaanakiri 12 jiyotaani ikinakaanairi aatsiki, ikantziri:

¹⁸ “Aatatzi Jerusalén-ki. Ari jaakaantaitiri Itomi Atziri, jayiri ijiwari Ompiratasorintsitaari, intsi-patatyaaari Yotzinkariiti, iri yakawintirini intsi-tokaitiri.

¹⁹ Irootaki jaantanatyaariri atziri kaari ajyininkata. Ari impajawaitaitiri. Impoña impaikakotaitiri. Iro awijawitatty mawa kitijiyiri, ari jañagai ijatzi”.

*Ikowiri Jacobo ijatzi Juan
(Mr. 10.35-45)*

²⁰ Okanta iina Zebedeo opokashitakiri Jesús, ot-sipatakari otomipaini: Jacobo ijatzi Juan. Otzi-irowashitapaakari, okantapaakiri: “Nokowi pin-ishironkatina”.

²¹ Ari josampitanakiro, ikantziro: “¿Iita pikowakotanari?” Okantzi iroori: “Tima irootaintsi pimpinkatharintsiti, nokowi intsi-patimi notomi impinkathariwintanti, isaikimotimi apaani pakopiroriki, iriima pashini isaiki pampatiki”.

²² Ari ikantanaki Jesús: “Tiitya piyotziro oita pikowakotanari. Ojyiki nonkimaatsityaari naaka. ¿Arima pamawitakiro iiroka pinkimaatsitya ojyiki? ¿Arima pojyatyaaana nonkami naaka?” Ari ikantaiyini: “Aritaki nimatakiro”.*

* **20:22** Iro ikantakotzi Jesús jaka: “¿Arima pimatakiro iiroka piriro kipijyaari onkaati niriri naaka? ¿Arima pojyatyaaana nompiinkaati naaka aririka inkitataitakina?”

23 Ikantanaki Jesús: “Imapiro, irootaintsi pinkimiro onkaati nonkimaatsityaari naaka. Irooma pintsipatina ampinkathariwintanti pisaiki apaani nakopiroriki, pashini nampatiki, tii naaka yotironi iita nontsipatyaari, apa jiyotzi Ashitanari iitarika ikajyaakaayitakiri”.†

24 Ikanta ikimaki pashini jiyotaani, ikisanakiri Juan iijatzi Jacobo.

25 Ari japatotairi Jesús jiyotaani, ikantziri: “Piyotaiyini iiroka tsika ikanta ipinkatharitzii kaari ayyininkata, owanaa jompiratanta. Ari ikimitari iijatzi ñaapirotachari ipinkathaitziri irirori.

26 Irooma iirokaiti, aririka pinkowi piñaapirotya, poyyakotyaari ikanta ompirataari.

27 Iroorika pinkowi pijiwatakaanti, iri poyyakotya ikanta ompirataari.

28 Tii iro impokantyaari Itomi Atziri jompiratantya, iro ipokantakari joyyakotyaari ompirataari, inkamawintanti, iri pinakowintantatsini, jookaakowintairi maawoni”.

Jaminakaitairi apiti kaari okichaatsini

(Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43)

29 Ikanta jawijanaki Jericó-ki, oyyiki atziri oyaatanakiriri.

30 Ari isaikaki aatsinampiki apiti kaari okichaatsini. Kimaki irirori, ikantaitzi: “Ari inkinapaaki Jesús jaka aatsiki”. Irootaki ikaimantanakari, ikantzi: “¡Pinkatharí, icharini David-ni, pinishironkataina naaka!”

† 20:23 Iro ikantakotzi Jesús: “Imapiro, aritaki pinkimakiro niriri naaka, aritaki pinkimitatyaana nompiinkaati naaka ikitataitakiriri”.

³¹ Ojyiki ikisawiitanakari. Tii imairitzi, iikiro ikaimanakitzi shintsiini: “¡Pinkathari, icharini David-ni, pinishironkataina naaka!”

³² Ari ikatziyapaaka Jesús, ikaimakiri, ikantziri: “¿Lita pikowiri nantzimotimiri?”

³³ Ikantaiyini irirori: “Pinkathari, nokowi nam-inawaitai kamiitha”.

³⁴ Antawoiti jinishironkatanakiri Jesús jirika kaari okichaatsini, ipampiyookitakiri irookiki. Aminawaitanai kamiitha, joyaatanakiri Jesús.

21

Ariitaa Jesús Jerusalén-ki

(Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Ari okaakitziimatapaaki jariitantyaari Jerusalén-ki. Ariitaiyakani Betfagé-ki omontiminthatakari otzishi Olivo. Ari jotyaantakiri Jesús apiti jiyotaani,

² ikantakiri: “Piyaati nampitsiki amontitakari, ari piñiiri inthatakotya burro ontsipatatyaari oryaaniti. Pinthataryaakotiro, pamakinawo.

³ Tzimatsirika osampitawakimini, pinkantiri iiroka: ‘Ikowatziiro pinkathari. Aritaki joipiyaimiro’ ”.

⁴ Ari imonkaatari josankinatakiri pairani Kamantantaniri, ikantaki:

⁵ Pinkamantairi maawoni Jerusalén-jatzi: Aatsikitaki Piwinkathariti ipokashitakimi, Tsinampashiri ikantaka, ityaakaakari burro Iwonkiri jinatzi burro, iintsiti piratsi jaakagaitziri tinari.

⁶ Ikanta jotyaantakiri apiti jiyotaani, jimatakiro okaatzi ikantakiri Jesús.

⁷ Jamakiro burro otsipatakari oryaanitsiti. Jowankiitakiniri manthakintsi imitzikaaki inkini intyaakaityaawo. Ityaakaanakawo Jesús.

⁸ Ikanta atziripaini piyotainchari janta, joomaankashitakiri imanthaki aatsiki tsika inkinanaki. Tzimatsi pashini chikayitanaintsiri inchashi joomaankashitiriri iijatzi.

⁹ Ikaatzi atziri iiwataintsiri, iijatzi oyaatakiriri itaapiiki, ikaimaiyini, ikantzi:

¡Thami apinkathatairi icharini David-ni!

¡Tasonkawintaari jinatzi, tima Pinkathari aitziri otyaantakiriri!

¡Aatsikitaki Awinkatharipirotyaari!

¹⁰ Irojatzzi jariitantapaakari Jesús nampitsiki Jerusalén. Ari josampitawakaanaka nampitawori, ikantaiyini: “¿Litaka jirika?”

¹¹ Tzimatsi atziri kantanaintsiri: “Iriitaki Jesús Kamantantaniri, iri poñaachari Nazaret-ki saikatsiri Galilea-ki”.

Jomishitowiri Jesús pimantayitatsiri tasorintsi-pankoki

(Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

¹² Ikanta Jesús, tyaapaaki tasorintsi-pankoki. Jomishitowapaakiri pimantayitatsiri iijatzi ikaatzi amanantayitatsiri. Jotatsinkayitapaakiro jowantayitariri kiriiki, ari ikimitaakiro iijatzi tsika jowaitziri shiro.

¹³ Ikantapaakiri: “Okantzi osankinarintsi, iñaawaitzi Pawa, ikantzi:

Nopanko inatzi jiroka, ari jamanapiintaityaanari. Pamatawitantapiintaki iirokaiti pipimantayitzi, pikimitakaantakiro koshintzipanko”.

14 Ari ipokashitapaakiriri Jesús janta tesorintsi-pankoki oyyiki kaari okichaatsini, kisopookiri, joshinchaayitairi maawoni.

15 Tima owanaa okamiithataki jantakiri Jesús. Ikanta jiñaakiri iinchiiriki jantakiri, ikaimaiyanaki, ikantzi:

¡Thami apinkathatairi icharini David-ni!

Ikisaiyanakani ijiwaripaini Ompiratasorintsi-taari, itsipatakari Yotzinkariiti, tima tii inimotziri.

16 Ari josampitaitanakiri Jesús, ikantaitziri: “¿Piki-makirimama ikantaiyirini iinchiiriki?” Ari ikantzi Jesús: “Nokimakiri. ¿Tiima piñaanatziro osankinar-intsi? kantatsiri:

Iri iwankariiti iijatzi iintsipaini thoyitzirori itini, Pikantakaakari impinkathayitaimi”.

17 Ari ipiyanaka Jesús ikinanairo Betania-ki. Ari jimaapairi.

Jiyakatziro kaari kithokitatsi pankirintsi

(Mr. 11.12-14, 20-26)

18 Okanta amaityaaki iijatzi ipiyaawo Jesús nampitsiki. Ari itajyaapaaki niyanki aatsi.

19 Jiñaapaaki aatsinampiki okatziya pankirintsi, jiyaatashitanakiro, jiñaatzi tii okithokitzi, iyoshi-ita oshi. Jiyakatanakiro, ikantziro: “Ari pashi powiro iiro pikithokitai”. Okanta pankirintsi, kamashitanaki.*

20 Ikanta jiñaakiro jiyotaanipaini, iyokitzi ikan-tanaka, josampitanakiri: “¿Tsika okantaka okamashitantanakari pankirintsi?”

21 Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “Imapiro nonkantimi, tyaaryoorika pawintaina, iirorika

* 21:19 Kantakotachari jaka “pankirintsi”, iro jiitaitziri “higuera”.

pikisoshiriwaitzi, ari pimatakiro iiroka, ari anaanakiro okanta piñaakiro pankirintsi. Kantatsi pinkantimi: ‘Oshirinki otzishi, ompiinki inkaariki’. Ari imatatyá.

²² Tima onkaati pinkowakotairiri Pawa, aririka pawintaapirotanatyáari, aritaki impakimiro”.

Ishintsinka Jesús

(Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8)

²³ Ikanta jariitaa Jesús tasorintsipankoki, jiyotaantapai iijatzi. Ari ipokapaaki ijiwari Ompiratasorintsitaari, itsipatakari Antaripiropaini, josampitapaakiri: “¿Litaka otyaantakimiri poñaagantiro pishintsinka?”

²⁴ Ari jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Iijatzi naaka tzimatsi nosampitimiri. Aririka pakakinawo, aritaki nonkantakimi iita otyaantakinari.

²⁵ Tima jowiinkaantantaki Juan-ni, ¿litaka otyaantakiriri? ¿Pawama? ¿Atzirima?” Ipoña ikantawakaiyanakani: “Aririka ankantakiri Pawa otyaantakiriri, ari inkantanakai: ‘¿litama kaari pikimisantantari?’

²⁶ Aririka ankanti: ‘Atziri otyaantakiriri’, ari inkisanakai atziripaini”. Tima ikantaiyini atziri Kamantantaniri jinatzi Juan-ni.

²⁷ Ari ikantaiyini: “Tii niyotziro”. Ari ikantanaki iijatzi Jesús: “Ari nokimitsita naaka, iiro nokamantzimiro iita otyaantakinari”.

Ikinkithatakoitziri apiti itomintaitari

²⁸ Ipoña josampitantaki Jesús, ikantzi: “¿Tsika okantzimotzimika iirokaiti jiroka? Tzimatsi atziri, tzimatsiri apiti itomi. Okanta apaani

kitiijyiri ikantakiri itomi: ‘Notomi, piyaati pantawaiti pankirintsimashiki’.

²⁹ Ari jakanaki itomi, ikantanakiri: ‘Tii nokowi’. Iro kantacha osamaniityaaki, opiyimoshiritaari itomi, jataki jantawaitzi.

³⁰ Ipoña jiyaatashitakiri pashini itomi, ikantakiri iijatzi. Ikantanaki irirori: ‘Ari nimatakiro, Paapá’. Iro kantacha tii jiyaatzi.

³¹ ¿Itzimika itomi antakirori ikowakiri ashitariri?” Ari jakaiyanakini, ikantzi: “Iri antakirori jompiratakari kitziroini”. Ipoña ikantzi Jesús: “Iri ityaawoni janaakotimi impinkathariwintairi Pawa ikaatzi kowakotziriri kiriiki iyyininka, iijatzi mayimpiroyitatsiri. Imapiro.

³² Tima ipokaki pairani Juan owiinkaatan-taniri, ikamantawitakimi tsika pinkantya pinkamiithashiritantaiyaarimi, iro kantacha tii pikimisantawakiri. Iriima ikaatzi kowakotziriri kiriiki iyyininka, iijatzi mayimpiroyitatsiri, okimisantawakiri. Piñaawitawakari iirokaiti, iro kantacha tii powajyaantziro tsika pikantaiyani, inkini pinkimisantawakiri”.

Kaaripiroshiriri antawaitatsiri

(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)

³³ “Pinkimi pashini nojyakaawintimiri. Tzi-matsi atziri pankitziro chochokimashi, jotantotakotakiro maawoni othapiki, jiwitsikashitakiro jowironta owaaki paata, jiwitsikaki iijatzi pankojyitantsi inkini jaminakoitiro. Ipoña jaminaki atziri aminironi iwankirimashi. Jataki irirori intaina.

³⁴ Okanta okithokipaititaki chochoki, jotyaantaki jompiratani jaakiti.

³⁵ Ikanta antawaitatsiri aminirori pankirintsimashi, jiñaawakiri ipokaiyakini ompirataari, jaawakiri jompojawaki apaani, itsitokakiri pashini, jojyimiyantakari mapi pashini.

³⁶ Ipoña jotyaantaki pashini jompiratani, ojyiki ikaataiyakini. Ari ikimitaawakiri iijatzi irirori.

³⁷ Iwiyaantapaakawori, jotyaantakiri itomipirori irirori, ikantzi: ‘Aritaikima ipinkathaitawakiri notomi naaka’.

³⁸ Ikanta jirikapaini antawaitatsiri, jiñaawakiri itomi, ikantawakaanaka: ‘Iri ashitaiyaawoni paata jiroka pankirintsimashi. Thami antsitokiri, ayiroota aaka’.

³⁹ Joirikawakiri, jaanakiri othapiki pankirintsimashi, itsitokakiri.

⁴⁰ Aririka impokanaki ashitawori iwankirimashi, ¿tsikatya inkantirika jirikapaini antawaitatsiri?”

⁴¹ Ari jakaiyanakini, ikantzi: “Ontzimatyii jowamagaitiri jirikapaini kaaripirori, jaminai pashini kamiithari aminaironi pankirintsimashi, otyaan-tapiintiniriri okithoki iwankiri”.

⁴² Ipoña ikantzi Jesús: “Tima piñaanatziro okantziri Osankinarintsipirori:

Imanintawitakawo mapi witsikirori pankotsi,
Iro kantzimaitacha jowatzikaitairo mapi
pankotsinampiki, ikimitakagaitaawo
iroorikami tzinkamitsi.

Iriitaki Awinkathariti Pawa owairori onaminaki,
Irootaki ayokitziwintantakariri maawoni”.

43 “Iro nokantantari: Iiro piñiuro impinkathari-wintaimi Pawa, iri impinkathariwintai pashini-jatzi atziri ikaatzi ojoyawori pankirintsi okithokitzi ikimisantanaira.

44 Jiroka okantakota mapi: Iitarika ontajyaawoni mapi iparyaantakawo, ari intankawaitaki. Iriima inkaati awitsinairi, ari ompichaakiri”.

45 Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Fariseo-paini jiyotawakiro iriitaki joyyakaawintaitaki.

46 Ikowawitanaka jaakaanakirimi, iro kantacha oiyiki ithaawantakari atziripaini. Tima ikantaiyini atziriiti Kamantantaniri jinatzi Jesús.

22

Joyyakaawintaitziri aawakaachari

1 Ipoña japiitakiro Jesús joyyakaawintziro jiyotaantziri. Ikantzi:

2 “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi, joyyakotakari pinkathari oimoshirinkiriri itomi jaawakaa.

3 Jotyaantakiri jompiratani, inkamantiri inkaati pokatsini joimoshirintya. Iro kantacha jirikapaini, tii ipokaiyini.

4 Ipoña jotyaantaki pashini jompiratani, ikantakiri: ‘Pinkantiri nokaimakaanani impoki joya, nowamaaki wathayitatsiri nopira, noimoshirinkatziiri notomi jaawakaiya’.

5 Iro kantacha iikiro jiyaatatzi ipiyathataiyani. Jataki jowaniki, pashini ikinanaki ipimantayitzi.

6 Tzimatsi pashini owasankitaawakiriri ompirataari, itsitokakiri iijatzi.

7 Ikanta ikimaki pinkathari, jotyaantaki jowayiriti, japirotakiri itsitokiri owamaan-taintsiri, itaakiro inampitsiti.

8 Ipoña ikantairi pashini jimpiratani: ‘Aritaki witsikaka owanawontsi oimoshirintyaari, tii impokaiyini nokaimakaantawitakari.

9 Piyaati aatsiki ikinapiintaitzi, pinkantiri inkaati piñiiri impokiita oimoshirintya’.

10 Ikanta jiyaataki ompirataari, japatotakiri ikaatzi jiñaakiri: kamiithari iijatzi kaaripirori. Piyotaiyakani oiyiki oimoshirinkachani.

11 Ari jiyaatanaki pinkathari jaminiri ikaatzi pokaintsiri. Jiñaatzi osatikainchari apaani tii ikithaatashitapaakari aawakaachari.

12 Ikantapaakiri: ‘Ayyininka, ¿tsika pikanta pityaantakari jaka tii pikithaawintari notomi?’ Ari imairitaki, tii jaki.

13 Ipoña pinkathari inkantakiri jimpiratani: ‘Poojowakotiri, poojokiitiri, pookiri otsinirikitaki, ari jiraawaityaari jatsikaikiwaitya inkimaatsiwaitaiya’.

14 Tima oiyiki inkaimawiitya, kapichiini inkaati jiyoshiitaitiri”.

Ikinkithatakoitziri kiriiki impinaitiriri pinkathari

(Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

15 Ari ipiyapaaka Fariseo-paini. Ikinkithawaitaiyakini, ikantawakaiyani: “¿Tsika ankinakairika ankompitakaantyaariri Jesús?”

16 Ipoña jotyaantaki jiyotaani irirori itsipatakari jaapatziyani Herodes, ikantapaakiri Jesús: “Yotaantanirí, okaatzi piyotaantziri imapiro

inatzi. Aritaki jiyotakoitairi tyaaryoopiroini Pawa. Tima tikaatsi pinthaawakaiya.

¹⁷ Pinkantina iita pikinkishiritari: “Okamiithatz-ima ampiri kiriiki ikowakotantziri Pinkathari César?”

¹⁸ Iro kantacha Jesús, jiyotawakiri ikinkishiritari, ikantziri: “Thiyyinkarí. ¿Iitama piñaantashiwaitantanari?”

¹⁹ Poñaayinari kiriiki pipinatapiintziriri Pinkathari”. Ari jamaitapaakiniri apaani kiriiki jiiitaitziri “denario”.

²⁰ Ipoña josampitziri: “¿Iitaka ashitawori iwairo jaka? ¿Iitaka jirika oiyakaantainchari?”

²¹ Ikantaiyini: “Jashi César”. Ari ikantzi Jesús: “Tima iri César ashitari, pantantyaanari ikowakaimiri, pimpinatiri. Iriima ikaatzi jashitari Pawa, pantantyaanari ikowakaimiri irirori”.

²² Ikanta ikimaiyakini ikantaki Jesús, iyokitzi ikantaiyanakani, jowajyaantanakiri. Jataiyaini.

*Josampitakowintaitziro jañagai kamayitatsiri
(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)*

²³ Ikanta ipokaiyakini Saduceo jiñiiri Jesús. Iri-itaki Saduceo kantapiintatsiri: “Iiro jañagai kamayitatsiri”. Josampitapaakiri Jesús,

²⁴ ikantapaakiri: “Yotaantanirí, josankinataki pairani Moisés, okantzi: ‘Aririka inkami atziri, iirorika jowaiyantakaanakiro iina, okamiithatzi jagairo iririntzi, jowaiyantakagairo. Ontzimatyii inkimitakaantairi iriirikami ashityaarini iririntzi kamaintsiri’.

²⁵ Thami ankantawaki: Tzimatsi 7 irintzitawakaachari. Itawori itzimi jaaki iina,

tikira jowaiyantakairo iina, ikamaki jagairo pashini iririntzi.

²⁶ Ari ikimitakari iijatzi apititanaintsiri iririntzi. Ipoñaapaaka pashini mawatanaintsiri. Ari ikimitakari maawoni ikaatzi 7.

²⁷ Okanta osamanitaki kamai iijatzi iroori tsinani.

²⁸ Aririkami jañaayitaimi paata kamayitatsiri, ¿iitama oimintapirotaiyaari tsinani? Tima maawoni ikaataki 7 iinantawitakawo”.

²⁹ Ipoña jakanaki Jesús, ikantziri: “Pikinakaashitakawo iiroka, tii piyotakotziro Osankinarintsipirori, tii piyotakotairo iijatzi ishintsinka Pawa.

³⁰ Tima aririka jañaayitai paata kamayitatsiri, iiro itzimapai aawakaayitaachani. Jojyapaiyaari imaninkariti Pawa Inkitijatzi.

³¹ ¿Tiima piñaanatakotiro tsika onkantya aririka jañaayitai kamayitatsiri? Tima ikantaki Pawa, iñaawaitzi:

³² Naakataki Pawa ipinkathatziri Abraham, Isaac, iijatzi Jacob.

Ari ayotaiyini añaayitatsi irirori, tima tii okantzi kaminkari impinkathatiri Pawa, apa jimatziro añaayitatsiri”.

³³ Ikanta ikimaitakiri Jesús ikantakiri, iyokitzi ikantaiyanakani, ikantzi: “Imapiro okamiithatzi jiyotaantziri”.

*Ikinkithatakoitziro ikowakaapirotantziri Pawa
(Mr. 12.28-34; Lc. 10.25-28)*

³⁴ Ipoña japatotaiyakani Fariseo, tima ikimaki kamiitha jakakiri Saduceo josampitakiriri.

³⁵ Ikanta apaani, irijatzi yotakopirowitawori Ikantakaantaitani, ipokashitakiri Jesús josampitiri, ikowi inkompitakaiyaarimi, ikantapaakiri:

³⁶ “Yotaantanirí, ¿otzimika Ikantakaantaitani anairori pashini?”

³⁷ Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “Piwinkathariti jinatzi Pawa, ontzimatyii pitakopirotaiyaari, pitakoshiritaiyaari, pampithashiri powairi iijatzi.

³⁸ Irootaki itawori Ikantakaantaitani, iro ikowapiroitziri.

³⁹ Ari ojoyawo apititanaintsiri: Ontzimatyii pitakotaiyaari pijyininka, pinkimitakaantairi pinishironkatziro iiroka piwatha.

⁴⁰ Aririka pimonkaatakiro jiroka apitika, pimatakiro maawoni josankinatakiri Moisés-ni, iijatzi maawoni josankinatakiri Kamantantaniri”.

*¿litama charinitariri Cristo?
(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)*

⁴¹ Ipoña jimatanaikiro irirori Jesús, josampitakiri Fariseo-paini itsipatakari japatotaiyani.

⁴² Ikantziri: “¿litama pikinkishiritakotariri iiroka Cristo? ¿litama charinitariri?” Ikantaiyini Fariseo: “Icharini David-ni jinatzi”.

⁴³ Ipoña ikantzi Jesús: “¿litama jiñaawaitakaantariri pairani David-ni Tasorintsinkantsi, okanta joyyakaantakariri Iwinkathariti? Tima ikantaki pairani:

⁴⁴ Iñaawaitaki Pinkathari, ikantawairi nowinkathariti:
Pisaikapai Nakopiroriki ampinkathariwintanti,
Irojatzi paata nowasankitaantaiyaariri kisaniintakimiri,
Ari paatzikantaiyaari piitzi.

⁴⁵ Aña jimatsitataikawo David-ni ikantziri: ‘Nowinkathariti jinatzi’. ¿Tsikama inkini incharinityaari?”

⁴⁶ Ari jimairitaiyanakini tii jaki. Thaawashiri ikantaiyanakani, tikaatsi kowanaatsini josampitanairi.

23

Ikinkithatakoitziri Yotzinkariiti ipoña Fariseo-paini

(Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

¹ Ipoña ikinkithatakaakiri Jesús ikaatzi apatow-intakariri, iijatzi jiyotaanipaini, ikantzi:

² “Paminiri Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, iro jaakowinta jowaagakoyitziro okaatzi josankinatakiri pairani Moisés-ni.

³ Kamiithawitacha pinkimisantiri onkaati inkantimiri, tiimaita okamiithatzi pojyakotyaaari okaatzi jantayitziri, tima tii jimonkaayitziro irirori.

⁴ Imapiro opomirintsita ikowakaimiri pimayitainiri. Tii jiñiimaitawo impomirintsiwintyaawo irirori jimayitiro.

⁵ Jantashiyitawo ikowiri onkantya jiñaantaityaariri. Owanaa jinintziro mishinantsimonki tsika jotitaitziro Osankinarintsipirori jontarikakotziro ijyimpaki, iijatzi itamakoki. Owanaa jowaniinkakaakitziro iithaari ishirikaki manthakintsi.

⁶ Iro ikowapiintaki josatikaitiri niyanki aririka jowaiyaani ijyininka. Ari ikimitari iijatzi aririka jiyaati pankotsiki japatotapiintaita.

⁷ Pinkatha ikowi jiwithatapiintaityaari aririka jiñaitiri. Ikowi iijatzi inkantaitiri: ‘¡Yotaanarí!’

⁸ Tii okamiithatzi pimatiro iiroka, iiro pikowashita inkantaitimi: ‘¡Yotaanarí!’ Tima maa-woni iirokaiti kimiwaitaka pirintzitawakaatya. Apaani ikanta yotaantatsiri, iriitaki Cristo, tikaatsi pashini.

⁹ Jaka kipatsiki, tii okamiithatzi pinkantashi-waityaari pijyininka: ‘¡Ashitanarí!’ Tima apaani ikanta Ashitzimiri Inkitijatzi.

¹⁰ Tii okamiithatzi iijatzi inkantaitimi: ‘¡Nowinkatharítí!’ Tima apaani ikanta piwinkathariti, iriitaki Cristo.

¹¹ Inkaati kowatsini jiñaaapirotya, jojyakotyaari ikanta ompirataari.

¹² Tsikarika itzimi kowashiwaitachani impinkathaitirimi, aritaki jiñaaakiro intsinampashiritakaitairi. Iriima tsinampashiriwaitatsiri, iriitaki impinkathayitairi.

¹³ ¡Ikantamachiitzimi iiroka Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinaki! Owanaa potzikakiri kowatsiri impinkathariwintairi Pawa. Tima iiro piñiuro iiroka impinkathariwintaimi, tii pikowi impinkathariwintiri pashini.

¹⁴ ¡Ikantamachiitzimi iirokaiti Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Pathaagakawo kamatsiri oimi pashitawo opanko, iro posamaninkantawori pamanapiintawita iiro jiyotantaitzimi. Iro kantzimaitacha antawo jowasankitaayiitaimi.

¹⁵ ¡Ikantamachiitzimi iirokaiti Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Owanaa pipomirintsiwintakari atziriiti kaari ajyininkata

joyyakotai aaka a-judá-mirinkatzi, piyotaakiri inthiiyinkariti irirori. Iro ikimitakotantzimiri iiroka jatsipitaiyaawo sarinkawini.

¹⁶ ¡Ikantamachiitzimi iirokaiti, ojyariri kamampotaakiri ikathatawakaiyani! Tima aririka impairyaashiityaawo tasorintsipanko, ikantayitzi: ‘Jowasankitaina Tasorintsipankowiri iirorika nimonkaatziro nokantziri’. Iro kantacha pikantaiyini iirokaiti: ‘Iirorika jimonkaataitziro, tikaatsi oitya’. Irooma aririka impairyaitiri oro saikatsiri tasorintsipankoki, pikantapiintaki: ‘Ontzimatyii jantaitiro ikantaitakiri’.

¹⁷ ¡Masontzishirirí, kamampotaakishirirí! ¿litama kowapirotachari, iriima oro? Kaari, tima irootaki iroopirotatsi tasorintsipanko otasorintsitakairi oro.

¹⁸ Ari okantari iijatzi aririka impairyaitiro taapirimintotsi, ikantayitzi: ‘Jowasankitaina Ataapiintziniri iirorika nimonkaatziro nokantziri’. Iro kantacha pikantapiintaiyakini iirokaiti: ‘Iirorika jimonkaataitziro, tikaatsi oitya’. Irooma aririka impairyaitiri piratsi itaayitziro taapirimintotsiki, pikantapiintaki: ‘Ontzimatyii jantaitiro ikantaitakiri’.

¹⁹ ¡Masontzishirirí, kamampotaakishirirí! ¿litama kowapirotachari, iriima piratsi? Kaari, tima irootaki iroopirotatsi taapirimintotsi otasorintsi-takairi itaayiitziro.

²⁰ Ikaatzi pairyirori taapirimintotsi, ari okaatzi ipairyaakiro maawoni itaayiitziro janta.

²¹ Iijatzi joyyari ikaatzi pairyirori tasorintsi-panko, ari okaatzi ipairyaakiro ikaatzi tzimantawori.

22 Ikaatzi pairyiirori inkiti, ipairyaakiro maa-woni isaikinta Pawa, ikimitakaantakawo iriimi Pawa impairyaaki.

23 ¡Ikantamachiitzimi Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Pinashitapiintanari pashitakaariri Pawa, pipayitapiintziri inchajyaaniki. Tiimaita pantayitziro kowapirotachari ikowakaimiri: Pinkamiithashiriyiti, pinishironkashiritanti, pawintaashiritaiyaari. Irootaki kowapirotachari pantayitziro, iiro powajyaantzimaitawo pantiniri pashini.*

24 ¡Kamampotaakiri, kathatawakaachari! Pikimitakari pankinatariri shikiryaaniki iiro jirakotantari, jirakotzimaitakari antari piratsi.†

25 ¡Ikantamachiitzimi Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Pikimitakotakawo iraa-intotsi iijatzi owamintotsi, okitiwita jikokiroki kamiitha, tompinakitaki inthomainta. Ari pikan-tayitakari iiroka kantatsi iñaitimi kamiithashiri pinatzi, aña koshintzi pinatzi, pikowapiintakiro apaniroini pinintaawaitya.

26 ¡Kamampotaakiri Fariseo! Pinkimitakaantya pojyitapiintziro piraaminto iijatzi powaminto inthomainta, onkantantyaari onkititai jikokiroki iijatzi.

27 ¡Ikantamachiitzimi Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Pojyakawo okitamaawita jowantaitariri kaminkari, owaniinka okantawita jiñokiini. Iro kantacha shityiinka okantaka inthomainta, ari isaikaki itonkipooki kaminkari.

* 23:23 Iro ikantaitzi jaka inchajyaaniki: menta, eneldo, comino.

† 23:24 Kantakotachari jaka “antari piratsi”, iri iitachari “camello”.

28 Ari pikimiyitakari iiroka, jiñaawitakimi atziri pantakiro kamiithari, iro kantzimaitacha kaaripiroshiritakimi inthomainta, thiiyinkari pinatzi.

29 ¡Ikantamachiitzimi Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Iitama piwitsikapiritantawori ikitaitziri Kamantantaniri, powaninkayitziro inkini inkinkishiritakoitapiintiri, inkantaiti: ‘Kamiithashiri jinataki jirika’.

30 Pikantaiyini iijatzi: ‘Arimi nontzimitatyaami pairani iirotya nowamaayitzirimi, iiro nojyakotari nocharinini owamaakiriri Kamantantaniri’.

31 Iirokataka kinkithatakotacha apanirowni, iri pojakoyita iiroka picharinini ikaatzi owamaayitakiriri pairani Kamantantaniri.

32 ¡Incha pothotyiro iiroka kaaripirori jitakaantakari pairani pichariniiti!

33 ¡Tima pojakari pijyininkatatyaaarimi maanki! Kaaripiroshiri pikantaka. ¿Tsikama pinkantaiyaaka pishiyapithatantyaawori pashironkaiya sarinkawiniki?

34 Irootaki notyaantanzimiriri pairani Kamantantaniri, yotaniri, iijatzi yotzinkari. Iriitaki powamaagaantakiri apawopaini, pimpaikakotakaantiri. Iriima pashini, pimpajatakaantawaitiri tsika japatotapiintaita, oyyiki powasankitaayitiri maawoni nampitsiki.

35 Iro piñaantyaawori iiroka jowasankitaawintaitimiri ikaatzi kamayitaintsiri pairani, jitanakawo kamiithashiriri Abel irojatzzi Zacarías itomini Berequías. Iriitaki jowamaitaki pairani jiyaatiromi taapirimintotsiki ipoñaanakawo tesorintsipankoki.

³⁶ Imapiro nokantzimi ari jowasankitaawin-taitakimiri jirikapaini nojyininka”.

Jiraaniintakotawo Jesús Jerusalén
(Lc. 13.34-35)

³⁷ “¡Jerusalén-jatzí! Ojyiki pitsitokaki Kamantan-taniriiti. Pojyimiyaayitakiri ikaatzi jotyaantaw-itakimiri. Tima nokowawitapiintaka nonkim-ityaarimi tsimiri josatitziri iryaani, ari nonkan-tirimi maawoni notomitaari. Iro kantacha tii pikowaiyini.

³⁸ Jaka tsika pisaikapiintawitaka iiro jiñaitai iitya nampitaiyaawoni, kaankiityaa onkantaiya.

³⁹ Tima iiro okantaitatya piñaapiintaina jaka, iro-jatzi paata pinkantantaiyaari:
Tasonkawintaari jinatzi, tima Pinkatharintsi aitziri otyaantakiriri”.

24

Ikinkithatakotziro Jesús impookaitiro
tasorintsipanko

(Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ Ipoña ishitowanaki Jesús ipoñaanakawo tasor-intsipankoki, irootaki jiyaatai. Ari ikantzi jiy-otaani: “Paminiro tsika okanta jiwitsikaitziro tasorintsipanko”.

² Jakanakiri irirori, ikantanakiri: “maawoni piñaakiri, iiro piñiuro paata tsika okanta opiwiryayita mapi, iro japiroitiro impookaitiro. Imapiro nokantzimi”.

Jiñaitiri aririka onthonkimataiya
(Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24)

³ Ikanta itonkaanaki otzishiki Olivo, ari isaika-paaki. Ari josampitziri jiyotaani, ikantziri: “Incha pinkantina, ¿tsikapaitima imonkaatya pikan-takiri? Aririka pimpiyimatai, aripaitima onthonkimataiyaari, ¿tsika onkantya niyotantyaa-wori?”

⁴ Ari jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Ontzi-matyii paamaakowintya jamatawitaitzimikari.

⁵ Tima ojyiki kowatsini jamatawitimi paata, im-pairyaapaakina, inkanti: ‘Cristo ninatzi naaka’.

⁶ Tima ari pinkimakoyitakiro owayiritaantsi, paamaiya ominthaawashiritzimikari. Ontzimatyii awijayiti jirokapaini, tima tikiraata imonkaata onthonkantaiyaari maawoni.

⁷ Jantaminthatawakaitya maawoni nampitsiki inkaati jotyaantiri pinkathariyitatsiri. Jiñaiti mantsiyarintsi, tajiysi, ontziñaayitya kipatsi tsikarikapaini.

⁸ Irootaki itanatyaa-woni inkimaatsitaityaawo jirokapaini.

⁹ Impoña jaakaantanakimi iiroka, jimaanitaitimi iroatzi jowamaantakimiri. Ojyiki inkisaniintanakimi atziri okantakaantziro pipairyaana pawintaana.

¹⁰ Ari jiñaitaki atsipitashitawori ikimisantaw-itaka, jiñaiti kisaniintawakaachani, jiñaiti iijatzi aakaantawakaachani.

¹¹ Ojyiki pokapaintsini jojyawitapaatyaarimi Kamantantaniri, jamatawitapaakiri inkaati kimisantawakirini.

¹² Jantapiroitiro kaaripirori, iiro inishi-ronkatawakaanaa atziri.

¹³ Iriima tyaryootanaintsini, iriitaki

awijakoshiritaatsini.

14 Aririka othotyaatya inkimaitairo maawoni kipatsiki Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotzirori ipinkathariwintantai Pawa, aripaiti imonkaataiya onthonkantaiyaari maawoni.

15 Iro kantacha ari piñaakiri jiiitaitziri ‘Pinkaari Apirotantaniri’, ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri Daniel, isaikapaaki otasorintsitzi. (maawoni ñaanatironi jiroka, okowapirotatya inki-mathatairo.)

16 Inkaati nampitaiyaawoni paata Judea-ki, ontzimatyii ishiyayitai tonkaari otzishiki.

17 Pisaikirika jikokiroki pipanko, ari pimpoña pishiyanski, iiro pityaapanaatzi paapanaati tsikarika oitya.

18 Powanikirika pisaiki, pishiyanski tsika pikanta, iiro paapanaatziro piithaari.

19 ¡Inkantamachiitiro paata motyaatatsini, iijatzi onkaati tzimayitatsini iintsiti iinta ithoyitzi!

20 Pamañaari Pawa, onkantya aririka pishiyaki, iiro pitonkiyotantawo tyaawontsi, iiro pishiyanta kitijyiriki jimakoryaantaitari.

21 Tima antawo jiñaitiro jashironkaitya paata. Pairani owakiraa jiwitsikaitakiro kipatsi, irojatzi iroñaaka, tii jiñaitziro ojyaawoni jiroka ashironkaantsi. Iiro apiita jiñaitairo ojyaawori.

22 Iiromi ishintsitaitzi jomairintaitiro jiroka ashironkaantsi, tikaatsimi awijakotaatsini. Ikamintha itzimayitzi jiyoshiitaitakiri, awintaariri Pawa, irootaki jomairintantaitakawori thaankiini jiroka ashironkaantsi.

²³ Aririka pinkimi inkantaitimi: ‘Jirika Cristo’. Pashini kantatsini: ‘Jirinta Cristo’, iiro pikimisantziri.

²⁴ Tima impokayitapaaki ojakotyaaarini Cristo, ojakotyaaarini Kamantantaniri. Ari intasonkaw-intantashitapaatya, inkowawitya jamatawitimi jiyoshiitakiri Pawa.

²⁵ Aritaki nokamantsitakimiro.

²⁶ Impoña inkantaitimi: ‘Ariitaka otzishimashiki’. Iromaita piyaatashitziri. Inkantaiti iijatzi: ‘Ari isaiki inthomainta pankotsiki’. Iromaita pikimisantziri.

²⁷ Tima aririka impiyi Itomi Atziri, jojyapaiyaawo ookathawontsi. Itanatyaaawo omporikanaki ishitowapiintzi ooryaatsiri, irojatzi tsika ityaapiintzi.

²⁸ Tsikarika isaiki shitziwari, ari ipiyowintari amimpori”.*

Impiyantaiyaari Itomi Atziri

(Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-36; 17.25-36; 12.41-48)

²⁹ “Aririka onkaatapaaki paata jashironkaita antawo, ari intsiwakaki ooryaatsiri, iiro joorinta kashiri iijatzi. Intziroryaayiti impokiro inkitiki, maawoni ikaatzi oorintayitachari inkitiki inthontya impookayiti iijatzi.

³⁰ Aripaiti inkoñaatapai Itomi Atziri inkitiki. Antawo inthaawaiyanakini atziri jaka kipatsiki. Tima jiñaitawairo jowaniinkawo iijatzi ishintsinka, inkinantapaiyaawo minkori.

* **24:28** Ikimita añaapiintziri amimpori jiwotaiyani, ayotzi tzi-matsi kamaintsiri. Ari okimitari iijatzi aririka añaayitakiro okaatzi ikinkithatakoyitakiri jaka Jesús, ayotzi irootaintsi impiymatai.

31 Intyootapaaki shintsiini maninkariiti, japato-
tapairi ikaatzi jiyoshiiyitakiri nampitawori maa-
woni tsikarikapaini jaka kipatsiki, irojatzi tsika
ochimpitapaa.

32 Okimita aririka piñaapiintziro iirishiyitai
pankirintsi, piyotzi irootaatsi osarintsitzimatai.†

33 Iro piyotiri iirokapaini, aririka piñaayitakiro
nokantayitakimiri, okaakitzimataana.

34 Imapiro nokantzi, iiro ikamita jirika
ajjininkapaini, irojatzi jiñaantatyaawori
nokamantayitakimiri.

35 Iiro okantaitatyaani piñiiro inkiti iijatzi
kipatsi, irooma okaatzi noñaaniyitakari
imapiroitaatyaani iroori.

36 Iro kantacha tikaatsi yotatsini tsikapaiti, iri
owatsipiro inkitiwiri, tii jiyotzi. Tima apaniroini
ikantakaawo Ashitanari jiyotziro irirori.

37 Ari ojyaawo pairani isaikantawitari Noé, ari
onkantaiyaari iijatzi aririka impiyi Itomi Atziri.

38 Tima pairani tikira ariita oonkawo, ini-
mowaitziri atziri, jowawaitaiyani, jirawaitaiyini,
pashini aayitatsiri iina. Irojatzi jotitantanakari
Noé shintsipaaki.

39 Tikaatsi inkinkishiritakoti, irojatzi
omapokantakariri oonkawo, ari japirotakari
maawoni. Ari onkimitaiyaari aririka impiyi
Itomi Atziri.

40 Tima isaiki apiti antawaitatsiri jowaniki,
apaani jaayiitanai inkitiki. Iriima pashini jookai-
tanairi.

† 24:32 Ikantakoitziri jaka “pankirintsi” higuera inatzi.

⁴¹ Osaiki apiti tsinani otoonkawaitzi, apaani jaayiitanai inkitiki. Irooma pashini tsinani, jookaitanairo.

⁴² Paamaakowintaiya iiroka, tima tii piyotzi tsikapaiti impiyi Piwinkathariti.

⁴³ Pinkinkishiritakotiri atziri, aririkami jiyoti impokatyi koshintzi tsiniri, arimi jaamaakowintatyaami, iiro ikoshitaagantaitzirimi ipankoki.

⁴⁴ Ari onkantyaari, ontzimatyii paamaakowintaiya iijatzi iiroka. Timu tikaatsi yotatsini tsikapaiti impiyi Itomi Atziri.

⁴⁵ Pojyakotyaari ompirataari kamiithashiriri, kinkishiritachari kamiitha. Jookanakiri ipankoki ompiratariri, ikantanakiri: ‘Pamininari ikaatzi saikatsiri pankotsiki’.

⁴⁶ Kimoshiri inkantaiya jirika ompirataari, aririka impiyi ompiratariri, tima jiñaapairi imonkaatakiro ikantanakiriri.

⁴⁷ Aritaki ishinitakiniri jaamaakowintyaanari maawoni okaatzi jashitari.

⁴⁸ Iriima kaaripiroshiriri ompirataari, ikantzi: ‘Tiro ipiyita ompiratanari’.

⁴⁹ Impoña jantawaitakiri pashini ompirataari. Jataki intsipayityaari shinkiryaantzi.

⁵⁰ Inimowaitziri jirika ompirataari, jomapokashitaiyaari jariitaiya ompiratariri.

⁵¹ Imapiroitiri jowasankitaapairi, jookapairi tsika ikajyaakaitakiri thiyinkari. Ari jiraawaitaiyaari, jatsikaikiwaitya inkimaatsitaiya”.

25

Ikinkithatakoitziro 10 mainawo

¹ “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi, ojyatyawo 10 mainawo jatatsiri tsiniri ontonkiyotyaari aawakaachani. Aayitanaki ootamintopaini.

² Tzimatsi okaatzi 5 mainawo kiyoshiritaintsiri, tzimatsi iijatzi okaatzi 5 mainawo kaari kiyoshiritatsini.

³ Jirokapaini 5 mainawo kaari kiyoshiritatsini aawitanakari ootaminto, iro kantacha kapichi aanaki iyaaki.

⁴ Irooma pashini kiyoshiritaintsiri, aayitanaki iroori ootaminto, aanaki oyyiki iyaaki.

⁵ Tii ipokita thaankiini aawakaachani, ayimata-paakiro owochokini, magariyanakini.

⁶ Okanta niyankiiti tsiniri, okimatzi ikaimaitzi, ikantaitzi: ‘¡Aatsikitaki aawakaachani, pintonkiyotawatyaari!’

⁷ Kakiyanakini mainawo, ojaikiyitanairi iyaaki ootamintopaini.

⁸ Mainawopaini kaari kiyoshiritatsini, okantawitanakawo kiyoshiritaintsiri: ‘Pimpina iyaaki pootaminto, irootaintsi intsiwaki nootaminto naaka’.

⁹ Ari okantanaki: ‘Tiro nopimi, ari inkowityiimotakina naaka, piyaati pamanantapainti’.

¹⁰ Iyaaminthaitapaintzi amanantzi, ariitapaaka aawakaachani. Jirokapaini aamagainchari, otonkiyotawakari, jaanakiro tsika joimoshirinkaitiri. Jashitaitanakiro ashitakowontsi.

¹¹ Okanta opiyawitapaaka jatatsiri amanantzi, oyyiki okaimawitapaaka, okantapaaki: ‘¡Pashitaryiinawo naaka!’

¹² Okimatzi jakaitanakiro, ikantaitziro: ‘Tiitya niyotzimi. Imapiro’.

¹³ Ontzimatyii paamaakowintaiya iiroka. Tima tii piyotzi tsikapaiti impiyi Itomi Atziri”.

Ikinkithatakoitziri kiriiki
(Lc. 19.11-27)

¹⁴ “Tima aririka impinkathariwintantai Inkiti-jatzi, jojakotari atziri kowatsiri jiyaati intaina, japatotakiri jompiratani, ipanakiri jashitari jaa-maakowintyaanari.

¹⁵ Ipakiri apawopaini jompiratani iiriikiti. Iriima kinkishiritachari kamiitha, impanakiri ikaatzi 5 kiriiki, pashini yotatsiri kapichiini ipanakiri ikaatzi apiti, iriima pashini iwiyaantapaakawori impanakiri apaani. Jataki intaina.

¹⁶ Ikanta jirika ipanakiri 5 kiriiki, jantawait-akaakiri, jojyiñaakiri jagai ikaatzi iijatzi 5.

¹⁷ Ari ikimitakari ipanakiri apiti, jojyiñaakiri irirori, jagai ikaatzi iijatzi apiti.

¹⁸ Iriima pashini ipaitakiri apaani, jaanakiri iiriikiti, ikitatakiri kipatsiki.

¹⁹ Ikanta osamanitaki piyaa ashitariri kiriiki, ikaimakaantapairi jompiratani jiyoti iita jantan-takari iiriikiti.

²⁰ Ari ipokapaaki ipaitakiri 5 kiriiki, joñaagapairi pashini 5 kiriiki jojyiñaakiri, ikantapaaki: ‘Pinkathari, 5 kiriiki pipakina pairani, jirika pashini 5 nojyiñagari’.

²¹ Ikantzi Pinkathari: ‘Ariwí nompiratani, kami-ithashiri pinaki. Kapichiini kiriiki pikimpoyaa-ina, ari pinkimpoyagai pashini ojiyki. Pimpoki, pintsipatina pinintagaiya’.

²² Ipoña jariitapaaka ipaitakiri apiti kiriiki, ikantapaaki: ‘Pinkathari, apiti kiriiki pipakina, jirika pashini apiti nojyiñagairi’.

²³ Ari ikantzi Pinkathari: ‘Ariwí nompiratani, kamiithashiriri pinaki. Kapichiini kiriiki pikimpoyaakina, ari pinkimpoyagai oiyiki pashini. Pimpoki, pintsipatina pinintagaiya’.

²⁴ Ipoña jariitapaaka ipayitakiri apaani kiriiki, ikantapaaki: ‘Pinkathari, niyotzi naaka mashiryaantzi pinatzi, piñaakatsimatantzi pantawaitakaantziri piiriikiti, okanta pojyiñaantariri.

²⁵ Iro nothaawantakari, naakiri piiriikiti, nokitatakiri kipatsiki. Jirika namaimiri’.

²⁶ Ari jakanakiri ikantziri: ‘Kaaripiroshiri pinatzi owanaa pipiranita. Piyowitaka ari nonkisakimi iiorika pojyiñaanari kiriiki,

²⁷ piñaawitaka iiro pimatziro iiroka, paminimi iitya antawaitakaimirini, ari ijyinitakimi, iri pim-pawainarimi nopiyaa’.

²⁸ Ikantaitakiri ikaatzi saikaintsiri: ‘Paapithatiri kiriiki, pimpairi pashini ojyiñaakiriri 10 kiriiki’.

²⁹ Tsikarika itzimi otzimimotakiri, ari ontzimimotairi oiyiki. Iriima kaari otzimimotzi, iikiro jiyaataty iiro otzimimopirotai.

³⁰ Paanakiri jirika kaaripiroshiriri, pookiri tsika otsinirikitzi. Ari jiraawaityaari, jatsikaikiwaitya inkimaatsiwaitaiya”.

Ikinkithatakoitziro yakawintaantsi

³¹ “Aririka impiyi Itomi Atziri pinkatha jowaitairi. Intsipataiyaari maawoni

maninkariiti, inkimitaiyaari ikanta pairani pinkathari isaikantawo owaniinkatachari isaikaminto.

³² Japatotairi maawoni atziri tsikarika isaikai irirori. Jinashiyitaiyaari joosaikayitairi. Jogyakotyaari atziri nashitariri ipira tii inkowakairi intsipataayitiri.

³³ Joosaikairi ikowapirotziri jakopiroriki, iriima imanintayitziri jampatiki joosaikiri.*

³⁴ Jiñaawaitanaki Pinkathari, iñaanatziri jinashitakari jakopiroriki, inkantiri: ‘Pimpoki maawoni, oiyiki inthaamintakagaimi Ashitanari, pinampitaiyaawo tsika ipinkathariwintantzi irirori, tima ari jiwitsikitakimi pairani owakiraa jiwitsikantakawori kipatsi.

³⁵ Tima piñaana pairani owamaawitana notajyi, pipakina nowanawo. Piñaana ayimatana nomiri, pipakina nomiri. Piñaakina nariita pinampiki, pinishironkatakina pipankoki.

³⁶ Piñaana nosagaakowaitzi, pipakina nokithaataru. Piñaana nomantsiyataki, pimitakotakina noshintsitantaari. Jomontyaitakina, pipokashitakina piñaana’.

³⁷ Inkantaiyini kamiithashiriri: ‘Pinkathari. ¿Tsikapaiti noñiimi pitajyaaniintzi, nopantzimiri powanawo? ¿Tsika noñiimi pimiriniintzi, nopantzimiri pimiri?’

³⁸ ¿Tsikapaiti noñiimi, naantzimiri kamiitha nopankoki? ¿Tsika noñiimi pisagaakowaitzi, nopantzimiri piithaari?’

* **25:33** Iri ikantakoitzi jaka oijya, iriitaki piratsi ikowapiroitakiri joosaikaitakiri akotsipiroriki. Iriima cabra, iri piratsi imanintayitakiri joosaikaitakiri ampatintsiki.

³⁹ ¿Tsiikapaiti noñiimi pimantsiyatzi, jomontyaitzimi, niyaatashitakimi noñiimi?’

⁴⁰ Ari jakanaki Pinkathari, ikantzi: ‘Tima pinishironkatakiri ikaatzi awintaayitanari nokimitakaantziri iyiki, aña naakataki pinishironkataki. Imapiro’.

⁴¹ Ipoña ipithokashitanakari jinashitakari jampatiki, ikantziri: ‘Kaaripirori, piyaati iiroka pinkimaatsitaiyaari paampari kaari tsiwakanitaatsini, ikajyaakaitakari kamaari intsipataiyaari maawoni imaninkariti irirori.

⁴² Aña piñaawitakina notajyaaniintzi, tii pipana noyaari. Ayimatakina nomiri, tii pipana nomirityaari.

⁴³ Piñaawitana nariita pinampiki, tii pinishironkatana pipankoki. Piñaawitana nosagaakowaitzi, tii pipana nonkithaattyari. Piñaawitana nomantsiyatzi, jomontyaakaantaitakina, tii pariitaajaitina’.

⁴⁴ Ari jakanaki kaaripiroshiriri, ikantzi: ‘Nowinkathariti, ¿tsikapaiti noñaawitzimi pitajyaaniintzi, pimiriniintzi, pariitana, pisagaakowaitzi, pimantsiyawaitzi, jomontyaitzimi, tiimaita nonishironkatzimi?’

⁴⁵ Ari ikantzi Pinkathari: ‘Tii pinishironkayitantzi, onkantawitayia iintsi jinayitzi, naakataki pantzimotaki. Imapiro’.

⁴⁶ Irootaki jatsipitantaityaawori kantaitachani ashironkaantsi. Iriima inkaati kamiithashiritaintsini, inkantaitaatyiiironi jañaayitai’.

*Ikamantawakaita jaakaantiri Jesús
(Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)*

¹ Ikanta ithonkanakiro Jesús okaatzi ikinkithatakotakiri, ikantanakiri jiyotaani:

² “Piyotaiyini iiroka kaatapaaki apiti kitiiyyiri joimoshirinkapiintaitziro Anankoryaantsi. Ari jaakaantaitiri Itomi Atziri impaikakoitiri”.

³ Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotzinkariiti, iijatzi Antaripiroriiti, japatotaiyakani ipankoki Caifás ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari.

⁴ Ari ikamantawakaiyakani, ikantaki: “Thami amatawitiri Jesús ayiri antsitokakaantiri.

⁵ Iiromaita amaamanitziri kitiiyyiri joimoshirinkaita, ikisawintzirikari atziripaini”.

*Isaitantaitari Jesús kasankaari
(Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8)*

⁶ Ikanta ikinanai Jesús Betania-ki, ipankoki Simón pathaawaiwitachari.

⁷ Ari ariitapaaka tsinani amakotaki kasankaari, kamiitha okantaka onaki jiwitsikaitziro mapi iitachari “alabastro”, oyyiki owinawo. Osaitantapaakari iitoki Jesús isaikaki jowaiyani.

⁸ Ikisaiyanakani jiyotaani jiñaakiro, ikantaiyanakini: “¿Litama apaawaitantawori?”

⁹ Aririkami ompimantya, jagaitimi oyyiki kiriiki impaitirimi ashironkainkari”.

¹⁰ Jiyotakotakiri Jesús, ikantziri: “¿Litama pikisantawori jiroka tsinani? Kamiitha okanta noñaakiro antakiri.

¹¹ Ari inkantaitatyaani ashironkainkari pintsipatyaari, irooma naaka iiro piñiuro pintsipatapiintaina.

¹² Tima iiwataatzi osaitantanawo kasankaari oiyakaawintatyaana aririka inkitaitakina.

¹³ Aririka ikamantantaitairo Kamiithari Ñaantsi, inkinkithatakoitairo tsinani, ari onkantya joshiriantaityaawori antakiri iroori. Imapiro”.

Ikinkishirya Judas jaakaantiri Jesús

(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)

¹⁴ Ikanta Judas Iscariote kaawitachari 12 jiyotaani Jesús, jiyaatashitakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari.

¹⁵ Ikantapaakiri: “¿Litama pimpinari aririka namakimiri?” Ari joñaagaitanakiri ikaatzi 30 ipiwiryaaka kiriiki.

¹⁶ Aripaiti ikowanaki Judas tsikapaiti jaakaantiri.

Iwiyaantawori jowakaanaari jiyotaani

(Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

¹⁷ Ariitapaaka itawori kitiiyyiri jowantapiintaitawori tantaponka, pokaiyapaakini jiyotaani Jesús, josampitziri: “¿Tsika onkotsitakaantika oyaaari kitiiyyiriki Anankoryaantsi?”

¹⁸ Ari ikantanakiri: “Piyaati nampitsiki. Ari pintonkiyotyaari atziri, pinkantiri: ‘Ikantzi yotaanari: “Monkaatapaaka, niyaatantyaari pipankoki noimoshirinkiro kitiiyyiri Anankoryaantsi, nontsipatyaari niyotaanipaini” ’”.

¹⁹ Ari jimatakiro jiyotaani okaatzi ikantakiriri Jesús. Jonkotsitakaantaki joyaari kitiiyyiriki Anankoryaantsiki.

²⁰ Aritaki tsiniriityaanaki jariitapaaka Jesús, saikapaaki jowaiyaani itsipatapaakari jiyotaani ikaataiyakini 12.

²¹ Ikanta jowaiyani, ikantaki Jesús: “Pinkimi nonkanti, pikaataiyini iiroka jaka, tzimatsi apaani pithokashitinani. Imapiro”.

²² Owashiri ikantaiyanakani. Apanipaini josampitanakiri: “¿Naakama pinkathari?”

²³ Ari jakanakiri, ikantzi: “Tsikarika itzimi atyootakinari, iriitaki pithokashitinani.

²⁴ Tyaaryoo impiyakotya Itomi Atziri, tima irootaki josankinatakoitakiri pairani. ¡Ikantamachiitziri pithokashityaarini! Iiro itzimaajaitzimi irirori”.

²⁵ Ari jiñaawaitanaki Judas pithokashityaarini, ikantzi: “¿Naakama yotaanari?” Ikantzi Jesús: “Irootaki pikantakiri”.

²⁶ Iinta jowaiyani jaakiro Jesús tanta, ipaasonkiwintakiro, ipitoryaakiro, ipayitakiri jiyotaani, ikantziri: “Jiroka, poyaawo, nowatha inatzi”.

²⁷ Ipoña jaakotakiro jimiriitari, ipaasonkiwintakiro, ipakotakiri jiyotaani, ikantziri: “Piraiyini maawoni,

²⁸ tima niraani inatzi jiroka, irootaki oñaagantapirotironi ankajyaakaawakaiyaari, iro shitowatsini impiyakotantaityaarini ikaaripiro-witaka.

²⁹ Pinkimi nonkanti, iiro niritawo jiroka irojatzi paata aririka impinkathariwintantai Ashitanari, ari apiitairo iijatzi”.

*Ikinkithatakotakiro Jesús jookawintanti Pedro
(Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)*

30 Ikanta ithonkanakiro ipampithaakotziri Pawa, jataiyanakini tonkaariki otzishiki Olivo.

31 Ikantziri Jesús jiyotaani: “Irootaintsi pookaw-intaiyinani tsiniri. Tima josankinaitaki pairani kantatsiri:

Nontsitokiri aamaakowintariri oijya, ari inthontya impookayitanaki ipira.

32 Aririka nañagai, Galilea-ki noyaawintapaimi”.

33 Ari jakanaki Pedro, ikantzi: “Aritaima jookaw-intakimi pashinipaini, iiro nimatziro naaka”.

34 Ikantzi Jesús: “Pinkimi nonkantimi, iroñaaka tsiniri tikira jiñiita tyoopi, mawajatzi pinkantaki: ‘Tii noñiiri Jesús’. Imapiro”.

35 Ari ikantzi Pedro: “Iiro nookawintzimi, kimi-taka ari ankaati ankami”. Ari ikantaiyakini iijatzi maawoni jiyotaani.

Jamana Jesús Getsemani-ki

(Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46)

36 Ikanta Jesús itsipatakari jiyotaani, ariitaiyakani Getsemani-ki, ikantapaakiri: “Ari pisaikawaki jaka, niyaaniintawaki naaka, namaña”.

37 Apa jaanakiri Pedro itsipataanakiri apiti it-omi Zebedeo. Ari jiraashiritakotapaaka antawoiti Jesús.

38 Ikantziri: “Owamaimatatyana nowashirinka. Ari pisaikaiyawakini iiroka, thami anakimpiti”.

39 Awijaniintanaki kapichiini irirori. Otzirowapaaka, amanapaaka. Ikantzi: “Ashitanarí, pshinitanarika iiroka, pimatina wo onkaati nonkimaatsityaari. Iiromaita

pimatanawo okaatzi nokowawitakari naaka, iro pimati okaatzi pikowakaakinari”.

⁴⁰ Ipiyashitapaakari jiyotaani, jiñaapaatziiri jimagaiyini. Ikantapaakiri Pedro: “¿Tiima pinkisashityaawo piwochokini pintsipatina anakimpiti?”

⁴¹ Pinkakimpiti, pamaña, otzimikari pikinakaashitani. Tima tii pikisashiwaitanita, oiyiki inawita kamiithatatsiri pikowawitari pantirimi”.

⁴² Iijatzi ipiyanaa Jesús, amanapaa, ikantzi: “Ashitanarí, iiro pimatanawo onkaati nonkimaatsityaari, pimatinaawo oita pikowakaakinari iiroka”.

⁴³ Ikanta ipiyapaa, iijatzi jiñaapairi jimagaiyini, tima antawoiti okantaka iwochokini.

⁴⁴ Ipiyapithatanaari, mawataki ipiyaka jamana. Iroatzi japiitapai ikantayitakiri inkaanki.

⁴⁵ Ari ipiyashitapaakari jiyotaani, ikantapaakiri: “¿Iroatzima pimagaiyini? Monkaatapaaka jaakaantaitantyaariri Itomi Atziri, jagaitanakiri kaaripiroshiririki atziri.

⁴⁶ Pimpiriinti, thami aatai. Okaakitimatapaaki pithokashitinani”.

Jagaitakiri Jesús

(Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ Jiñaawaiminthaitzi Jesús, ariitapaaka Judas ikaawitapiintari. Oiyiki itsipatapaakari, jamayitaki jowathaaminto, ipajaminto. Jotyaantani ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari, iijatzi jashi Antaripiroriiti.

⁴⁸ Tima Judas pithokashitantaniri, ikantsitakari kitziroini jamaniwo: “litarika nothopootapaaki, iriitaki, poirikiri”.

⁴⁹ Ikanta jariitapaaka Judas, jontsitokapaakari okaakiini Jesús, ikantapaakiri: “Yotaanarí”. Ithopootapaakiri jiwithatapaakari.

⁵⁰ Ari josampitantzi Jesús, ikantzi: “Ajyininká, ¿litama pipokashitziri?” Ari joirikaitapaakiri Jesús, jaantaitanatyariri jiyakawintaitiri.

⁵¹ Ikanta apaani tsipatakariri okaakiini Jesús, inoshikanakiro iyotsiroti, itotsitakiri ikimpita jompiratani ijiwari Ompiratasorintsitaari.

⁵² Ari ikantanaki Jesús: “Powairo piyotsiroti, ipiyaitzimikari. Tima ikaatzi wijantatsiri, iwi-jaitziri irirori.

⁵³ Tima piyotzi kantatsimi namañaari Ashitanari, aritakimi jotyaaantakina oiyiki maninkariiti piyakowintinani.*

⁵⁴ Ari onkantzimaitya imonkaatantyaari josankinatakoitakinari pairani”.

⁵⁵ Ipoña Jesús ipithokashitanakari ikaatzi pokashitakiriri, ikantziri: “¿Naakama koshintzi pamashitantanari powathaaminto, pipajaminto? ¿Tiima piñaapiintana niyotaantzi tesorintsipankoki, kaarima paantana janta?”

⁵⁶ Ari onkantyaari, irootaki imonkaatantyaari okaatzi josankinatakiri pairani Kamantantaniri”. Aripaiti ishiyayitanaka jiyotaani, jookawintantanakiri Jesús apaniroini.

* **26:53** Iro ikantaitzi jaka “ojyiki maninkariiti”, 12 legión ikaatzi. Ikantakoitziri jaka “legión”, iri Roma-jatzi ijyikipirori owayiriiti. Aririka inkaati 3,000, tiirika 6,000 owayiriiti, iriitaki jiiitaitziri “legión”.

Japatowintaitari Jesús

(Mr. 14.53-65; Lc. 22.54, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Ikanta jagaitanakiri Jesús ipankoki Caifás, ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari, ari japato-taiyakani maawoni Yotzinkariiti itsipatakari Antaripiroripaini.

⁵⁸ Noshikacha iintsikiryoini Pedro joyaatakowintziri Jesús, irojatzi jariitantapaakari ipankoki ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari. Iro intyaantapaatyaarimi pankotsiki itsipatapaakari kimpoyaawintaniri, ikowi Pedro inkimakowintiri tsika inkantaitiri Jesús.

⁵⁹ Ikanta ijiwaripaini Ompiratasorintsitaari itsipatakari ikaatzi apatotainchari, jaminaw-itaiyakani iitya thiiyakotyaarini Jesús inkini intsitokakaantiri.

⁶⁰ Tii jiñiimaita, okantawitaka ipokayiwitaka oiyiki kowatsiri inthiiyakotyaarimi. Ipoña ikatziyanaka apiti thiiyakotanakariri,

⁶¹ ikantanaki: “Nokimiri naaka chapinki jiñaawaitzi ikantzi: ‘Ari nompookakiro tatorintsipanko, iro awijawitaya mawa kitiiyyiri, nonthonkaairo niwitsikairo’ ”.

⁶² Ari ikatziyanaka ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari, ikantanakiri Jesús: “¿Iitama kaari pakanta? ¿Tiima pinkimiri okaatzi ikantakotzimiri?”

⁶³ Irojatzi jimairitaki, tii jaki. Ari ishintsithatanakiri, ikantziri: “Pimpairyiiri Kañaaniri Pawa, onkantya niyopirotantyaari tyaaryoorika onkaati pinkantinari. ¿Irokama Cristo Itomi Pawa?”

64 Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “Irootaki pikantakiri. Iroñaaka piñiiri Itomi Atziri isaikai jakopiroriki Pawa impinkatharitai. Impoña piñiiri impiyi inkinapai minkoriki”.

65 Ikanta ikimawaki jiwapirori, isagaanakiro iithaari ikisanaka, ikantanaki: “Ñaakiro, ipairyaashitakari Pawa. Tikaatsi pashini ankowiri ankantakotiri. Pikimaiyakini iiroka okaatzii ithainkakiri Pawa.

66 ¿Iitama pikantaiyirini iiroka?” Ari jakaiyanakini: “¡Tzimaki ikinakaashitani! ¡Ontzimatyii inkami!”

67 Ipoña jiiwapoowaitaitanakiri. Tzimatsi pashini kapojapoowaitanakiriri. Tzimatsi iijatzi pajapoowaitanakiriri.

68 Josampitzimaitaitari ikantaitziri: “Cristo, ¿Tiima Kamantantaniri pinatzi, incha pinkantina iita pajawaitzimiri?”

Ikantzi Pedro: Tii noñiiri naaka Jesús

(Mr. 14.66-72; Lc. 22.55-62; Jn. 18.15-18, 25-27)

69 Ari isaikaki Pedro jikokiroki, iro oñaantapaakariri otzikataawo, okantapaakiri: “¿Tiima iiroka itsipata pairani Jesús jirika Galileajatzi?”

70 Iro kantacha oyyiki ñaakiriri Pedro jotikanakiro, ikantaki: “Tiitya, tii niyotziri iita pikantanari”.

71 Ari ishitowaniintanaki Pedro jikokiroki. Ari oñaapairi pashini otzikataawo, okantapaakiri itsipatakari: “Irijatzi jirika itsipata pairani Jesús Nazaret-jatzi”.

⁷² Ari japiitanakiro Pedro jotikanakiro, ikan-tanaki: “Apa jiyotzi Pawa, tii niyotziri naaka pikantanari”.

⁷³ Tikira osamanitzi, japiitakiri itsipatakari ikantziri: “Iirokatakiki itsipatapiintari Jesús, tima Galilea-jatzi pinatzi, iriiwaitaki ikantziro jiñaawaitzi”.

⁷⁴ Ikantanakiri: “Tiiwí, tii niyotziri jirika pikan-tanari. Jiyotzi Pawa nothiiyarika, jowasanki-tainaata”. Aripaiti jiñaanaki tyoopi.

⁷⁵ Ari ikinkishiritanairo Pedro ikantakiri pairani Jesús: “Tikira jiñiita tyoopi, mawajatzi potiki, pinkanti: ‘Tii noñiiri Jesús’ ”. Shitowanaki Pedro, antawoiti jiraawaitanaka.

27

Jagaitanakiri Jesús Pilato-ki

(Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32)

¹ Okanta okitijyitamanai, apatotamanaa jiwariiti itsipatakari Antaripiroripaini, ikamantawakaiyakani intsitokiri Jesús.

² Ipoña joojotaitanakiri Jesús, jaitanakiri isaiki Poncio Pilato, jiwaripirori jinatzi jirika.

Ikamantakari Judas

³ Ikanta Judas aakaantaniri, jiyotanaki jowa-maakaantashitakari Jesús. Antawoiti ikinkishiritanaka, jataki joipiyainiri 30 kiriiki ijiwari Ompiratasorintsitaari, iijatzi Antaripiroriiti,

⁴ ikantapairi: “Jirika piiriikiti. Tii okamiithatzi okaatzi nantakiri. Tikaatsi janti Jesús naakaan-tashitakari”. Ikantaiyanakini irirori: “Intaanitya, piyotziro iiroka”.

⁵ Jookanakiri kiriiki janta tasorintsipankoki, ishiyapirotanakitya ipiyanaka, irojatzi ishirikan-tapaakari.

⁶ Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari, jagairi kiriiki, ikantaiyini: “Tii okamiithatzi ankimpoy-agairi kiriiki, iriitaki apinatakiriri intsitokantaityaariri”.

⁷ Ari josampitawakaiyani: “¿Tsika ankantirika aaka jirika kiriiki?” Ipoña ikantaiyini: “Thami amanantantyaawo pitzitharipathatsiri kipatsi, inkitaitiri aririka inkamayiti kaari ajyininkata”.

⁸ Irojatzi iroñaaka jiiyiitziro jiroka kipatsi: “Iraantsipatha”.

⁹ Ari imonkaatakari josankinatakiri pairani Kamantantaniri Jeremías, ikantaki: Jagaitakiri 30 ipiwirya kiriiki, Okaatzi ikowaiyakirini icharinipaini Israel iminatiri,

¹⁰ Iri jamanantaitantakawori pitzitharipatha, Irootaki ikowakaakinari Pinkathari namanantiro.

Pilato josampitziri Jesús

(Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38)

¹¹ Aritaki ariitaka Jesús isaiki jiwaripirori, josampitawakiri, ikantziri: “¿Iiroka iwinkathariti Judá-mirinkaiti?” Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “Irootaki pikantakiri”.

¹² Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipayitakari Antaripiroriiti, oyyiki ikantakowitapaakari Jesús. Tii jakimaita irirori.

¹³ Ikantzi Pilato: “¿Tiima pikimi okaatzi ikan-takoitzimiri?”

14 Iiniro jimairitaki, tii jaki. Jotzikanaminthatanakari Pilato jirika Jesús.

Jiyakawintaitziri Jesús

(Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

15 Tzimatsi jamitapiintari jiwaripirori: maa-woni osarintsi aririka joimoshirinkaiyaani Judá-mirinkaiti, jomishitowakaantzi ijyininka jaakaan-taitziri itzimirika inkowaiyakirini.

16 Tzimatsi apaani Judá-mirinka jaakaan-taitziri jiita Barrabás, ikimakoitani jinatzi jirika jantakiro kowiinkatatsiri.

17 Ikanta japatotaiyakani atziriiti, josampitan-taki Pilato, ikantzi: “¿Iitaka pikowiri nomishi-towakaantiri? ¿Iriima Barrabás? ¿Iriima pikowi Jesús jiitaitziri Cristo?”

18 Jiyotaki Pilato ikisaniintashitaitari Jesús, irootaki jaakaan-taitantakariri.

19 Tima inkaanki, okantakaantakiri iina Pilato, okantaki: “Iiro pimaamaniwaitziri iiroka kami-ithashiriri. Owanaa jomishimpiyaakaan-takina tsiniripaiti jariitashiryaaakina”.

20 Iro kantacha ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Antarikonapaini, jowatsimaakiri atziriiti, inkantaiyini: “Iro kamiithatatsi jomishitowaitiri Barrabás, iriima Jesús intsitokaitiri”.

21 Ipoña japiitanakiro jiwaripirori josampi-tantzi: “¿Iitaka pikowiri nomishitowakaantairi?” Ari ikantaiyini maawoni: “¿Iri Barrabás!”

22 Ari ikantzi Pilato: “¿Tsikama nonkantirika Jesús jiitaitziri Cristo?” Jakaiyini atziri: “¿Pim-paikakotakaantiri!”

23 Ari ikantzi jiwaripirori: “¿Tzimatsima kaaripirori jantakiri?” Ikiro ishintsitatziki kaimaiyini atziriiti, ikantzi: “¡Pimpaikakotakaantiri!”

24 Ari jiyotanaki Pilato aminaashiwaita josampitantzi, owanaa ikatsimashiritaki atziripaini. Ikaimakaantaki jiñaa, jiñaitakiri maawoni ikiwaakotanaka, ikantanaki: “Tii naaka kowatsini nontsitokakaantiri jirika kamiithashiriri. Pikowaiyirinika, iiroka yotaiyironi”.

25 Ikantaiyanakini iriroriiti: “Nokowaiyini, naakataki jookantaitya oityaarika awijatsini, jookantaityaari iijatzi nowaiyanipaini”.

26 Ari jomishitowakaantaitakiri Barrabás. Iri-ima Jesús ipajatakaantaitanakiri, jiyakawintakiri impaikakoitiri.

27 Ikanta owayiriiti, ityaakaanakiri Jesús ipankoki Pilato jiiitaitziro “Pretorio”. Ari japatowintakari maawoni owayiri.

28 Jaatonkoryaakiri Jesús, ikithaataitakiri kithaarintsi pitzirishimawotatsiri ojoyawori ikithaatapiintari pinkathariyitatsiri.

29 Jamathaitantakari kitochiitapo iitoki, joirikakaitakiri jakopiroriki sawookaaki. Ipoña jotzirowashitari Jesús ithainkimawaitziri, ikantaiyini: “¡Paapatziyawatyaari iwinkathariti Judá-mirinkaiti!”*

30 Ojyiki jiiwapoowaitakiri, jompojainawaitantakari sawookaaki.

* 27:29 Tima irooyitaki jamitapiintari pinkathariiti jamathaitawo poriryaatatsiri, joirikapiintziro iijatzi jakopiroriki ashirokaaki.

³¹ Ikanta jishitakiro ishirontaminthawaitakari. Jaatonkoryagainiri ikithaatakiriri inkaanki, ikithaatairi iithaari, jaanakiri impaikakoitiri.

*Ipaikakoitziri Jesús irojatzí ikamantakari
(Mr. 15.21-41; Lc. 23.26-49; Jn. 19.17-30)*

³² Ikanta jiyaataiyanakini, itonkiyotakari Simón poñaachari Cirene, ishintsiwintaitakiri jinatanakiro impaikakotaitantyaariri Jesús.

³³ Irojatzí jariitantakari tonkaariki oita Gólgota (akantziro aaka: Atziriiitoni.)

³⁴ Ari ipakowiitakari Jesús imiri itsipataitakiro iyipitintsi, ikanta ithowitawakawo kapichiini, ti-imaíta jiriro.†

³⁵ Ari ipaikakoitakiri. Ikanta owayiriiti jaakiro ikithaayitari Jesús, ipawakaakawo, ikimitakaan-takiro jiñaaritaita iro jiyotantyaari iitarika ayironi. Ari imonkaatakari ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri, ikantaki:

Iñaariwintaitakawo noithaari,

Ipawakaayitakawo.

³⁶ Ari isaikawintaiyirini, jaamaakowintari.

³⁷ Ipoña josankinaitaki kantakaantakirori ipaikakoitantakariri, okantzi: JIRIKA JESÚS, IRIITAKI IWINKATHARITI JUDÁ-MIRINKAITI. Jontarikakoitakiniri ipatziitoki.

³⁸ Ari itsipataitakiri apiti koshintzi, ikatziyakotaka apaani jakopiroriki, pashini jampatiki.

† **27:34** Irootaki joitaitziriri atziri iiro ikimaatsiwaitanta aririka jowasankitagaitiri.

39 Ithainkimatakiri ikaatzi awijayitatsiri janta, jotikayinata,‡

40 ikantaitziri: “Aña iiroka pookirori tesorintsi-panko, iro awijaki mawa kitiiyyiri piwitsikairo iijatz. Irokami Itomi Pawa ¿litama kaari payiitanta ipaikakoitakimi? Powawijaakotaiya”.

41 Irojatz ikantakiri iijatz ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotzinkariiti, Fariseo-paini, iijatz Antaripiroriiti, ikantaiyini:

42 “Jowawijaakotziri pashini, ¿kaarima jimantantawo jowawijaakotya irirori, iriimi iwinkathariti Israel-mirinkaiti? ¿Arimi jowawijaakotatya ipaikakoitakiri, aritaki ankimisantakirimi?

43 Jawintaawitakari Pawa, incha añiiri imapirorika jitakotari ari jowawijaakotairi. Tima ikantapiintzi: ‘Naaka Itomi Pawa’ ”.

44 Jimatsitakawo koshintzipaini itsipatakari ipaikakota, ithainkawaitakiri.

45 Ikanta itampatzikatapaaki ooryaatsiri, omapokashitapaaka otsiniritanaki, irojatz jyiitiini ithapirostanaka ooryaatsiri. §

46 Ari ikaimanaki Jesús shintsiini, ikantanaki: “¡Elí! ¡Elí! ¿Lama sabactani?” (Iro ikantaitziri añaaniki aaka: “¡Pawá! ¡Pawá! ¿litama pookawintantakinari?”)

47 Ikanta ikaatzi saikawintakiriri, ikimaw-itawakari ikaimanaki, ikantaiyini: “Pinkimiri,

‡ 27:39 Iro jamitaiyarini Judá-mirinkaiti jotikayinata aririka inthainkashiritanti. Iro ojoyawori amitaiyarini aakapaini, aririka ookotiri atziri anthainkashiritiri, ankanti: “¡Piñaakiro! ¡Pikimakiro!”

§ 27:45 Iro ikantayiitzi pairani: jiwyaanaka ooryaatsiri 6, ari omapokapaakari otsiniritanaki irojatz jiwyaanaka ooryaatsiri 9.

ikaimatziiri Elías”.

⁴⁸ Ipoña ishiyapainta apaani, jomitsitsiyapaintzi manthakintsi kipijjaariki, jankowitakiniri sawoopankiki, jowaankakotakiniri jatsimiyaatawakiromi.

⁴⁹ Ikantaiyini pashini: “Añaawakiriita ari impokaki Elías jowayiitairi”.

⁵⁰ Ipoña japiitanakiro ikaimanai shintsiini, piyakotanaka.

⁵¹ Okanta tasorintsipankoki, sagaanaki niyanki tontamawotatsiri ithatashiitzirori, apikota okantanaka, opoñaanaka jinoki irojatzisi isaawiki. Antawoiti ontziñaanaka tankayitanaki mapi.

⁵² Ithonka ipookakoyitanaki kaminkari, añaayitai ojiyiki kamiithashiriri kamayitaintsiri.

⁵³ Tima jañagai pairani Jesús, ikaatzi añaayitanaatsiri ishitowanairo omooki jiyaatai iriroriiti nampitsiki tasorintsitatsiri, joñaagayitanta.*

⁵⁴ Ikanta ijiwari owayiriiti itsipayitakari ikaatzi katziyawintakariri Jesús, jiñaakiro ontziñaanaka, jiñaakiro okaatzi awijayitaintsiri, antawoiti ithaawanaki, ikantanaki: “¿Imapirowitatyama Itomitari Pawa jirika?”

⁵⁵ Tzimatsi iijatzi janta tsinanipaini aminakotakiriri, irootaki poñainchari Galilea-ki oyaatakiriri Jesús, ojiyiki amitakoyitakiri.

⁵⁶ Jiroka okaataiyini: María Magdala-jato, María inaanati Jacobo iijatzi José, ari osaikaki iijatzi inaanati itomipaini Zebedeo.

* **27:53** Iro jiitaitzi Jerusalén nampitsi tasorintsitatsiri.

*Ikitaitakiri Jesús**(Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)*

⁵⁷ Ikanta otsiniriityaanaki, ari ipokaki ajyaa-gantachari poñaachari Arimatea, jiita José. Irijatzi jiyotaapiintakiri Jesús.

⁵⁸ Jiyaatashitakiri Pilato, ikantapaakiri: “Pishinitinari nonkitatairi Jesús”. Ikanta Pilato ikantakaantaki jaanairi inkitatairi.

⁵⁹ Ikanta José iponatantakari Jesús manthak-intsi kititatsiri.

⁶⁰ Jowakotakiri owakiraanataki jimoontashi-itzi kaminkaripaini shirantaaki, joipinaakaan-taki antawoiti mapi, jojyipitakotantakari. Piyana José.

⁶¹ Okanta María Magdala-jato, iijatzi pashini María, osaikawintapaintziri tsika ikitaitakiri.

Aamaakowintawitariri tsika ikitaitakiri

⁶² Okanta awijanaki jiwitsikawintapiintaitawo kitijiyiri jimakoryaantaitari, ari jiyaataki ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Fariseo-paini janta ipankoki Pilato,

⁶³ ikantapaakiri: “Pinkatharí, chapinki iiniro jañaawita amatawitantaniri, nokimiri ikantzi: ‘Aririka nonkamawitayya, iro mawatapaintsini kitijiyiri, aritaki nañagai’.

⁶⁴ Nokowi potyaanti aamaakowintyaarini irojatzi imonkaatantatyaari mawa kitijiyiri. Aamaashitya jiyaataki tsiniri jiyotaanipaini, jagaatiri. Impoña inkanti: ‘¡Añagai Jesús!’ Aririka jimatakiro, ari owatsipirotatya jamatawitantí”.

⁶⁵ Ari ikantanaki Pilato: “Jirika owayiriiti, paanakiri, pinkantiri jaamaakowintyaari tsika okaatzi pikowiri iiroka”.

⁶⁶ Ari jiyaataiyanakini, jiwichaakotapaakiri omooki. Ari isaikawintaiyirini.

28

Jañaantaari Jesús

(Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Okanta awijanaki kitiiyyiri jimakoryaan-taitari, aritaki kitiiyyitamanai itapiintawori kitiiyyiri. Ari iyaatamanai María Magdala-jato otsipatanakawo pashini María aminairo tsika ikitaitakiri Jesús.

² Ari ontziñaanakari shintsiini kipatsi, tima jayitapaakitzi inkitiwiri maninkariiti jotainkapaakiro mapi jashitantaitakawori omoo, isaikantapaakawo.

³ Shipakirya ikantapaaka ikimitapaakawo ookathawontsi. Kitamaaniki okantaka iithaari kimiwaitaka jiriniki.

⁴ Ikanta owayiriiti aamaakowintawitariri, jiñaawakiri, antawo ithaawaiyanakini, kimiwaitaka inkamanakityiimi.

⁵ Ikanta maninkariiti, ikantanakiro tsinani-paini: “Iiro pithaawaiyini iiroka. Niyotaki iri pipokashitzi Jesús ipaikakowiitakari.

⁶ Tii añiiri jaka, añagai. Tima ari ikantsitaka pairani. Pimpoki, paminiro tsika jowawiitakari Awinkathariti.

⁷ Pimpiyanaki, pinkamantairi jiyotaanipaini, pinkantiri: ‘Añagai Jesús, piyaatai Galilea-ki, ari piñaayitairi’. Aritaki ikamantsitakimi kitziroini”.

8 Okanta opiyanaka iyokitzi okantayitanaka. Iro kantacha antawoiti okimoshiritanaki, oshiyashitanakari jiyotaani onkamantayitiri. Oshiyaminthaita iyaati onkamantanti,

9 ari joñaagakawo Jesús, jiwithatawakawo. Iyaatashitanakiri okaakiini, otzirowashita-paakari, awithakitiri iitziki.

10 Ipoña ikantziro Jesús: “Iiro pithaawi, piyaati pinkamantayitairi nirintzitaari, jiyaaita Galilea-ki, ari jiñaayitainari”.

Ikantayitzi owayiri

11 Okanta opiyaiyanaka tsinani onkamantanti, jatanaki iijatzi owayiriiti nampitsiki, ikamanta-paakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari okaatzi aw-ijaintsiri.

12 Ari japatotaiyanakani Antaripiroriiti, ikantawakaiyani: “¿Tsika ankantyaaka omanakotantyaariri?” Ikaimaitakiri owayiri, ikantziri: “Jirika oiyiki nompinatimiri,

13 pinkantayitiri atziriiti: ‘Niyankiiti tsiniri, nomaanaki. Aamaa ari ipokaiyakini jiyotaani, jaanairi’.

14 Aririka inkimaki jiwari, naakataki kankaw-intimini iiro jowasankitaantzimi”.

15 Ari jimatakiro owayiriiti, jaakiri ipinaitakiriri, jantakiro okaatzi ikantaitakiriri. Irootaki jantitaari maawoni Judá-mirinkaiti jiroka, irojatzi iroñaaka.

Jotyaantziri Jesús jiyotaani

(Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

16 Ikanta 11 jiyotaani Jesús, jataiyakini Galilea-ki osaiki otzishi ikantakiri pairani Jesús ari jiñiiri.

¹⁷ Ikanta jiñaawairi, jotzirowashitawaari. Tzi-mayitatsi iijatzi kisoshiriwintawairiri.

¹⁸ Ikanta itsipatapaari Jesús, ikantapairi: “Impinkathapiroitaina inkitiki iijatzi kipatsiki.

¹⁹ Irootaki nokantanzimiri: Piyaatiro maawoni nampitsi, pinkimisantakaayitairi atziripaini, pothotyairo maawoni. Aririka inkimisantayitai, powiinkaayitairi, pimpairyagairi Ashitairi, Itomi, iijatzi Tasorintsinkantsi.

²⁰ Piyotaayitairi atziripaini jantayitairo okaatzi nokamantayitakimiri. Ari nontsipatapiintaimi naaka, kiso nowimi irojatzi paata onthonkantaiyaari kipatsi”. Ari onkantyaari.

KAMIITHARI ÑAANTSI
New Testament in Ajjíninka Apurucayali
(PE:cpc:Ajjíninka Apurucayali)

copyright © 2000 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ajjíninka Apurucayali

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ajjíninka Apurucayali [cpc], Peru

Copyright Information

© 2000, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ajjíninka Apurucayali

© 2000, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 30 Dec 2021

f6359b3a-1ee9-58fb-a9df-96f6fcc0ffa5